

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

του 1^{ου} εξαμήνου 2018

Σύμφωνα με τον Ν. 3556/ 2007

Αύγουστος 2018

Η συνημμένη Εξαμηνιαία Οικονομική Έκθεση εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε. την 31^η Αυγούστου 2018 και έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.piraeusbankgroup.com

Πίνακας Περιεχομένων

Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή για την Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς της 30^{ης} Ιουνίου 2018

Η Εξαμηνιαία Οικονομική Έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται τα παραπάνω, είναι αναρτημένη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση:

<http://www.piraeusbankgroup.com/el/investors/financials/financial-statements>

Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2(γ) του άρθρου 5 του Ν. 3556/2007, όπως ισχύει, οι κατωτέρω υπογράφωντες, δηλώνουμε ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

Η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση της εξαμήνης περιόδου που έληξε την 30 Ιουνίου 2018, καταρτίστηκε σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζει κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας, καθώς και των εταιριών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3-5 του άρθρου 5 του Ν. 3556/2007, όπως ισχύουν.

Η εξαμηνιαία Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την ίδια ως ανωτέρω περίοδο απεικονίζει κατά τρόπο αληθή όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του Ν. 3556/2007, όπως ισχύει.

Αθήνα, 31 Αυγούστου 2018

Πρόεδρος Δ.Σ.

Διευθύνων Σύμβουλος

Μέλος Δ.Σ.

Γεώργιος Π. Χαντζηνικολάου

Χρήστος Ι. Μεγάλου

Σολομών Α. Μπεράχας

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

περιόδου από 1^η Ιανουαρίου μέχρι 30^η Ιουνίου 2018

Πίνακας Περιεχομένων

Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

	Σελίδα
A. Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου έτους 2017	1
B. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ) σε επίπεδο Ομίλου	19

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (Ν. 3556/2007)

Διεθνές Περιβάλλον και Οικονομικές Εξελίξεις

Στην Ευρωζώνη, το α' τρίμηνο 2018 καταγράφηκε επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης (από 2,8% σε 2,5%), ενώ ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε στο τέλος του α' εξαμήνου 2018 στο 2,0%. Για το σύνολο του 2018 ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 2,1% (από 2,4% το 2017) και ο πληθωρισμός στο 1,7% (από 1,5% το 2017). Στις ΗΠΑ, το α' τρίμηνο 2018 σημειώθηκε επιτάχυνση του ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης (από 2,5% σε 2,8%), ενώ ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε στο τέλος του α' εξαμήνου 2018 στο 2,3%. Για το σύνολο του 2018 ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 2,8% (από 2,3% το 2017) και ο πληθωρισμός στο 2,1% (από 1,7% το 2017). Ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας εκτιμάται ότι το 2018 θα επιταχυνθεί στο 3,9% (από 3,8% το 2017), καθώς παρόμοια εξέλιξη αναμένεται ότι θα καταγραφεί τόσο στις ανεπτυγμένες οικονομίες (από 2,3% σε 2,5%), όσο και στις αναδυόμενες-αναπτυσσόμενες οικονομίες (από 4,8% σε 4,9%).

Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2018 ελήφθησαν σημαντικές αποφάσεις από τις μεγάλες Κεντρικές Τράπεζες. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αποφάσισε την ολοκλήρωση του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης στο τέλος του 2018, αλλά ταυτόχρονα ανακοίνωσε τη διατήρηση των υφιστάμενων χαμηλών επιπέδων των παρεμβατικών επιτοκίων (-0,40% για το Deposit Facility Rate και 0,00% για το Marginal Refinance Operations Rate) τουλάχιστον ως το καλοκαίρι του 2019. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ προχώρησε σε δύο αυξήσεις (κατά 25 μονάδες βάσης η κάθε μία) του παρεμβατικού επιτοκίου της (από 1,25%-1,50% σε 1,75%-2,00%), ενώ ταυτόχρονα εκτιμά ότι θα προχωρήσει σε άλλες δύο αυξήσεις έως το τέλος του 2018. Από την άλλη πλευρά, η Κεντρική Τράπεζα της Κίνας προχώρησε σε κινήσεις διευκολυντικής πολιτικής, μέσω της μείωσης του ποσοστού της υποχρεωτικής διακράτησης ρευστότητας (Required Reserve Ratio).

Εξελίξεις στην Ελληνική Οικονομία και στο Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Το 2018 η ελληνική οικονομία αναμένεται να διατηρήσει την αναπτυξιακή της δυναμική, καθώς ήδη από το 2017 καταγράφηκαν σημαντικές εξελίξεις, οι οποίες συνθέτουν εικόνα σταθερότητας στη δημοσιονομική προσαρμογή και ανάκαμψης στο πεδίο των προσδοκίων και της εμπιστοσύνης στην αγορά. Ταυτόχρονα, το 2017 εφαρμόσθηκαν μια σειρά βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους.

Βασικό σημείο αναφοράς αποτελούν οι αποφάσεις του Eurogroup (21-22 Ιουνίου 2018), το οποίο σηματοδότησε την ολοκλήρωση της τελευταίας αξιολόγησης του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό αποφασίσθηκε: (α) το ύψος της τελευταίας δόσης του προγράμματος στα € 15 δις εκ των οποίων € 5,5 δις για χρηματοδοτικές ανάγκες και € 9,5 δις για απόθεμα ρευστότητας (cash buffer). Το συνολικό ύψος του αποθέματος ρευστότητας εκτιμάται στα € 24,1 δις και θα μπορεί να καλύψει τις χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας για περίπου 22 μήνες μετά το τέλος του προγράμματος τον Αύγ. 2018, (β) το καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας (Enhanced Surveillance) μετά τη λήξη του προγράμματος και (γ) η λήψη περαιτέρω μέτρων για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. Συνακόλουθα, στις 6 Αυγούστου 2018 εκταμιεύθηκε η τελευταία δόση από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) ύψους € 15 δις και στις 20 Αυγούστου 2018 ανακοινώθηκε η ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, με το σύνολο των εκταμιεύσεων από τον ESM να ανέρχεται στα € 61,9 δις. Το 2018, οι οίκοι Moody's, S&P και Fitch, στο πλαίσιο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας, αναβάθμισαν την χώρα στις κλίμακες "B3", "B+" και "BB-" αντίστοιχα, τοποθετώντας τις προοπτικές (outlook) σε θετικές οι Moody's και S&P και σταθερές η Fitch.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος, αποτυπώνοντας τις θετικότερες εκτιμήσεις και προβλέψεις των επιχειρήσεων αλλά και τη βελτίωση του δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτών, αυξήθηκε την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2018 στις 103,1 μονάδες έναντι 94,7 μονάδων την αντίστοιχη περίοδο 2017. Το πραγματικό ΑΕΠ του α' τριμήνου 2018, με βάση εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία, αυξήθηκε για 5ο συνεχόμενο τρίμηνο, τόσο σε ετήσια βάση (2,3%) όσο και σε τριμηνιαία βάση (0,8%), συνεχίζοντας τη θετική πορεία του 2017 (ανάπτυξη 1,4%). Ταυτόχρονα, το α' εξάμηνο 2018 ο τουρισμός διατήρησε τη δυναμική του, καθώς οι αφίξεις και οι αντίστοιχες εισπράξεις αυξήθηκαν σε ετήσια βάση κατά 19,1% και 18,9% αντίστοιχα. Το 2018, σύμφωνα με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2019-2022, αναμένεται ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ θα είναι της τάξης του 2,0% και θα επιταχυνθεί το 2019 στο 2,4%. Ταυτόχρονα, το ποσοστό ανεργίας αποκλιμακώνεται, καθώς σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Μαΐου 2018, το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 19,5% έναντι 21,7% τον Μάιο 2017.

Σε δημοσιονομικό επίπεδο, σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2018 παρουσιάζεται έλλειμμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους € 1,6 δις έναντι στόχου για έλλειμμα € 2,6 δις ενώ το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε στα € 2,0 δις. Το 2018, στο ΜΠΔΣ 2019 -2022, εκτιμάται ότι με βάση τη μεθοδολογία της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης, το πρωτογενές πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί στο 3,6% του ΑΕΠ έναντι στόχου για 3,5% του ΑΕΠ.

Η διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας, η σταδιακή ενίσχυση της εμπιστοσύνης σε διεθνές επίπεδο αναφορικά με τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της χώρας, αλλά και οι θετικές επιδράσεις στην οικονομική δραστηριότητα από την τόνωση της αξιοπιστίας στο εγχώριο περιβάλλον, οι οποίες θα ενδυναμθούν και από την κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής προς τις απαραίτητες για την ανάπτυξη διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, αναμένεται να διασφαλίσουν τη συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα παρουσίασε κατά το α' εξάμηνο 2018 βελτίωση της ποιότητας ενεργητικού του μέσω της μείωσης του υπολοίπου μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ), καθώς και της διεύρυνσης των πηγών χρηματοδότησης και της ενίσχυσης της ρευστότητας (αύξηση καταθέσεων, μείωση εξάρτησης από τη χρηματοδότηση μέσω ΕΚΤ).

Όσον αφορά στις χορηγήσεις της ελληνικής τραπεζικής αγοράς, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα τον Ιούνιο 2018 διαμορφώθηκε σε -1,2% στα € 178,9 δις. Ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις της ελληνικής τραπεζικής αγοράς υποχώρησε περαιτέρω σε 101% στις 30 Ιουνίου 2018 από 111% στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Σε σχέση με τη ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος κατά το α' εξάμηνο του 2018, συνεχίστηκε η αύξηση των καταθέσεων που παρατηρήθηκε και το 2017, ως αποτέλεσμα της σταδιακής ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας και της αποκατάστασης της εμπιστοσύνης προς το τραπεζικό σύστημα με τη συνεχή χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων. Οι καταθέσεις της εγχώριας αγοράς (ιδιωτικού και δημόσιου τομέα) αυξήθηκαν κατά 4,4% από την αρχή του 2018 και διαμορφώθηκαν σε € 143,8 δις στις 30 Ιουνίου 2018 από € 137,8 δις στις 30 Ιουνίου 2017.

Στις αρχές του 2018 ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων EFSF/ESM που κατείχαν οι ελληνικές τράπεζες, στο πλαίσιο των βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του δημοσίου χρέους, με αποτέλεσμα την απομόχλευση του ισολογισμού τους και τη σημαντικού ύψους μείωση της εξάρτησής τους από τη χρηματοδότηση της ΕΚΤ, κυρίως κατά τη διάρκεια του 2017.

Παράλληλα, κατά το α' εξάμηνο 2018 συνεχίσθηκε η υποχώρηση της χρήσης εκ μέρους των εγχώριων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τη ρευστότητα μέσω Ευρωσυστήματος: συγκεκριμένα, υποχώρησε κατά € 17,4 δις, από τα € 33,7 δις στις 31/12/2017 στα € 16,3 δις στις 30.06.2018, από τα οποία ποσό € 7,3 δις καλύφθηκε από τον έκτακτο μηχανισμό ρευστότητας (ELA) (-€ 14,3 δις από 31/12/2017) και € 9,0 δις από τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (-€ 3,1 δις αντίστοιχα).

Λαμβάνοντας υπόψιν την ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος προσαρμογής της Ελλάδας τον Αύγουστο 2018, τη συνεχή χαλάρωση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων και την επαναφορά της οικονομίας σε αναπτυξιακή πορεία, εκτιμάται ότι οι ελληνικές τράπεζες είναι σε θέση να βελτιώσουν περαιτέρω το προφίλ χρηματοδότησής τους και να ενισχύσουν περαιτέρω την καταθετική τους βάση.

Η αντιμετώπιση του υψηλού σωρευμένου αποθέματος ΜΕΑ αποτελεί την πλέον σημαντική πρόκληση για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Στα τέλη Νοεμβρίου 2016, η Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τον SSM δημοσιοποίησε τους επιχειρησιακούς στόχους για τη μείωση των ΜΕΑ των ελληνικών τραπεζών, οι οποίοι συνοδεύονται από βασικούς δείκτες απόδοσης. Τέθηκαν τριμηνιαίοι στόχοι από τον Ιούνιο 2016 έως το τέλος του 2017 και ετήσιοι στόχοι για τα έτη 2018 και 2019. Τον Σεπτέμβριο 2017 αναθεωρήθηκαν οι επιχειρησιακοί στόχοι, στοχεύοντας σε μείωση των ΜΕΑ κατά 37% κατά την περίοδο Ιουνίου 2017-Δεκεμβρίου 2019, διαμορφώνοντας το αναμενόμενο υπόλοιπο των ΜΕΑ στα € 64,6 δις στο τέλος του 2019. Ο νέος στόχος είναι χαμηλότερος κατά € 2,2 δις σε σχέση με την υποβολή του Σεπτεμβρίου 2016. Οι στόχοι έχουν ενσωματωθεί στη στρατηγική των τραπεζών μέσω των επιχειρηματικών τους σχεδίων.

Στην κατεύθυνση αυτή, το θεσμικό πλαίσιο έχει εμπλουτισθεί και οι ελληνικές τράπεζες έχουν αναλάβει σημαντικές δράσεις. Συγκεκριμένα, τέθηκαν σε λειτουργία ηλεκτρονικές πλατφόρμες για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών και για πλειστηριασμούς ακινήτων, έχουν ήδη αδειοδοτηθεί αρκετές εταιρείες διαχείρισης πιστωτικών απαιτήσεων και επιταχύνθηκαν οι πωλήσεις χαρτοφυλακίων προβληματικών δανείων που είχαν ξεκινήσει το 2017. Επίσης, διαμορφώθηκε το πλαίσιο προστασίας των τραπεζικών στελεχών από ποινικές διώξεις και ενισχύθηκαν τα δικαιώματα εκείνων των πιστωτών οι οποίοι κατέχουν εξασφαλίσεις.

Με στοιχεία Μαρτίου 2018, το ύψος των ΜΕΑ μειώθηκε κατά 2,1% και 12,3% συγκριτικά με την 31/12/2017 και 31/12/2016 αντίστοιχα, αγγίζοντας τα € 92,4 δις ή το 48,5% των συνολικών ανοιγμάτων. Η κάλυψη από προβλέψεις σε επίπεδο συστήματος έχει αυξηθεί σημαντικά, αγγίζοντας το 49,0% την 31/3/2018 από 46,2% την 31/12/2017, κυρίως λόγω της αναγνώρισης πρόσθετων προβλέψεων εξαιτίας της εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ΔΠΧΑ 9. Εφόσον συμπεριληφθεί στις προβλέψεις και η αξία των εξασφαλίσεων (με ανώτατη αξία το υπόλοιπο του δανείου προ προβλέψεων απομείωσης), η κάλυψη των ΜΕΑ που επιτυγχάνεται υπερβαίνει το 100%.

Στις αρχές του 2018, στο πλαίσιο της πανευρωπαϊκής άσκησης ακραίων καταστάσεων (2018 EU-Wide Stress Test), πραγματοποιήθηκε σχετική άσκηση για τις τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες, με σκοπό να αξιολογηθεί η ανθεκτικότητά τους σε οικονομικές και χρηματοπιστωτικές διαταραχές για την τριετία 2018-2020, με σημείο αναφοράς τα μεγέθη της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017 αναμορφωμένα για την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9.

Τον Μάιο του 2018 ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα της άσκησης για τις ελληνικές τράπεζες. Συνολικά, κατά μέσο όρο, ο δείκτης Common Equity Tier 1-CET1 στο δυσμενές σενάριο υποχώρησε κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες, που αντιστοιχούσαν σε μείωση των ιδίων κεφαλαίων του τραπεζικού συστήματος κατά € 15,5 δις. Ως αποτέλεσμα της άσκησης, δεν προέκυψε κεφαλαιακό έλλειμμα για καμία από τις τράπεζες.

Τέλος, στις 10 Αυγούστου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε ότι από 21.08.2018 θα πρέπει στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εκδίδει ή εγγυάται πλήρως η Ελληνική Δημοκρατία να εφαρμόζονται τα ενιαία κριτήρια και τα ελάχιστα όρια πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος και ότι τα εν λόγω χρεόγραφα θα υπόκεινται στις ενιαίες περικοπές αποτίμησης που καθορίζονται στην κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2016/65 της ΕΚΤ. Οι ελληνικές τράπεζες έχουν ενσωματώσει αυτή την εξέλιξη (waiver lift) στη στρατηγική χρηματοδότησης τους και αναμένεται πως θα «απορροφήσουν» τις επιπτώσεις χωρίς πρόβλημα, με χρήση της ρευστότητας μέσω διατραπεζικής αγοράς έναντι ενεχύρου.

Εξελίξεις που Αφορούν στον Όμιλο Πειραιώς

Τα σημαντικότερα εταιρικά γεγονότα για τον Όμιλο Τράπεζας Πειραιώς κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2018, αλλά και ως τη δημοσίευση της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, ήταν τα ακόλουθα:

- Την 1η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Αυτές οι γνωστοποιήσεις που αφορούν τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» παρέχουν πληροφορίες, προκειμένου να κατανοηθεί η επίπτωση της εφαρμογής του νέου λογιστικού προτύπου στην καθαρή θέση του Ομίλου Τράπεζας Πειραιώς την 1η Ιανουαρίου 2018. Αποτέλεσμα της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς την 1η Ιανουαρίου 2018 ήταν η μείωση των συνολικών ιδίων κεφαλαίων της τάξεως των € 1.620,7 εκατ. Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2018, η Διοίκηση οριστικοποίησε την επίδραση της Πρώτης Εφαρμογής (First Time Adoption - FTA) του ΔΠΧΑ 9 και κατά συνέπεια, η αρχικά εκτιμώμενη επίδραση της Πρώτης Εφαρμογής των Δ.Π.Χ.Α 9 έχει αυξηθεί κατά € 348,2 εκατ., με αποτέλεσμα η τελική επίδραση της Πρώτης Εφαρμογής των Δ.Π.Χ.Α 9 από την 1 Ιανουαρίου 2018 να ανέρχεται σε € 1.968,9 εκατ. Περισσότερες λεπτομέρειες για την επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 δίνονται στη Σημείωση 3 της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.
- Η 2η Ιανουαρίου 2018, ήταν η τελευταία ημέρα (T) για την εξάσκηση των Παραστατικών Τίτλων Δικαιωμάτων Κτήσης Μετοχών (Warrants) της Τράπεζας Πειραιώς. Κατά την 9η και τελευταία διαδικασία εξάσκησης τους, ασκήθηκαν 7.136 Warrants επί μετοχών έκδοσης της Τράπεζας και κατοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), από την οποία προέκυψαν 15 κοινές μετοχές και ανάλογη αύξηση των εν κυκλοφορία μετοχών (free float). Τα warrants που δεν εξασκήθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτή ανέρχονται σε 843.629.886, έληξαν αυτοδικαίως και ακυρώθηκαν από το ΤΧΣ μετά την ημερομηνία εκκαθάρισης των εντολών άσκησης στις 5 Ιανουαρίου 2018 (T+3).
- Κατά τη διάρκεια του Φεβρουαρίου 2017, στο πλαίσιο των βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του ελληνικού δημοσίου χρέους, ξεκίνησε η ανταλλαγή ομολόγων EFSF και ESM κυμαινόμενου επιτοκίου που κατείχε η Τράπεζα, με ομόλογα του ESM σταθερού επιτοκίου. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017, είχαν ανταλλαχθεί ομόλογα ονομαστικής αξίας € 10,9 δις, τα οποία κατείχε η Τράπεζα, με μετρητά και επιπλέον € 1,5 δις με νέα ομόλογα του ESM. Τα νέα αυτά ομόλογα ανταλλάχθηκαν με μετρητά στις 17 Ιανουαρίου 2018, ολοκληρώνοντας έτσι το πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων.
- Η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε τον Φεβρουάριο 2018 πρόγραμμα οικειοθελούς αποχώρησης εργαζομένων, στο οποίο αιτήθηκαν συμμετοχή περίπου 1.200 εργαζόμενοι της Τράπεζας και των θυγατρικών της στην Ελλάδα.
- Στις 27 Φεβρουαρίου 2018, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση των καταθέσεων και του senior χρέους της Τράπεζας Πειραιώς σε 'Caa2' με σταθερές προοπτικές από 'Caa3'.
- Τον Μάρτιο 2018, ολοκληρώθηκε η διαδικασία πώλησης της θυγατρικής εταιρείας της Τράπεζας Πειραιώς «Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Ανώνυμη Εταιρεία» («Olympic») -η οποία κατέχει το master franchise της Avis Rent a Car, Budget Rent a Car και Payless για την Ελλάδα- σε εταιρεία ειδικού σκοπού που υπέδειξε ο Όμιλος Avis Budget Group. Η διαδικασία πώλησης είχε ξεκινήσει το 2017.

- Στις 23 Απριλίου 2018, ολοκληρώθηκε η πώληση της Piraeus Bank Beograd A.D. στην Direktna Banka A.D. μετά από τη λήψη των απαραίτητων κανονιστικών εγκρίσεων από το ΤΧΣ, τη Σερβική Κεντρική Τράπεζα και τη Σερβική Επιτροπή Ανταγωνισμού.
- Στις 5 Μαΐου 2018, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τα αποτελέσματα του 2018 EU-Wide Stress Test, που διενήργησε η ΕΚΤ στις τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες. Σημείο αναφοράς για την άσκηση ήταν ο ισολογισμός της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2017 («Στατικός Ισολογισμός»), για τον οποίο έγινε προσομοίωση ακραίων καταστάσεων υπό τις παραδοχές ενός «βασικού» και ενός «δυσμενούς» σεναρίου. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι για την Τράπεζα Πειραιώς στο τέλος του 2020, ο μεταβατικός (phased-in) Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET-1 ratio) διαμορφώνεται σε 14,5% υπό το «βασικό» σενάριο και σε 5,9% υπό το «δυσμενές» σενάριο.
- Στις 29 Μαΐου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε συμφωνία με την Bain Capital Credit LP για την πώληση μη εξυπηρετούμενων και καταγγελλόμενων επιχειρηματικών ΜΕΑ, με εμπράγματα εξασφαλίσεις σε ακίνητα, μικτής λογιστικής αξίας € 1,4 δις, έναντι συνολικού τιμήματος σε μετρητά € 432,0 εκατ. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στους συνήθεις όρους και εγκρίσεις που απαιτούνται από τις αρμόδιες ελληνικές εποπτικές αρχές, και στη συναίνεση από το ΤΧΣ. Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η Τράπεζα Πειραιώς δεν θα διατηρεί έλεγχο επί της εξυπηρέτησης του χαρτοφυλακίου ούτε θα διακρατεί κινδύνους και τα οφέλη που συνδέονται με αυτό.
- Στις 29 Ιουνίου 2018, ολοκληρώθηκε η πώληση της Piraeus Bank Romania στη J.C. Flowers & Co. μετά και τη λήψη των απαιτούμενων εγκρίσεων από την Κεντρική Τράπεζα της Ρουμανίας.
- Στις 2 Ιουλίου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε δεσμευτική συμφωνία με την APS Investments S.a.r.l. για την πώληση και μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου καταγγελλόμενων μη εξασφαλισμένων καταναλωτικών δανείων και οφειλών πιστωτικών καρτών μεικτής λογιστικής αξίας € 0,4 δις, έναντι τιμήματος σε μετρητά € 52,0 εκατ. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στους συνήθεις όρους και εγκρίσεις που απαιτούνται από τις αρμόδιες ελληνικές εποπτικές αρχές, και στη συναίνεση από το ΤΧΣ. Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η Τράπεζα Πειραιώς δεν θα διατηρεί έλεγχο επί της εξυπηρέτησης του χαρτοφυλακίου, ούτε θα διακρατεί κινδύνους και οφέλη που συνδέονται με αυτό.
- Στις 3 Ιουλίου 2018, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P Global αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη/ βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Τράπεζας Πειραιώς σε 'B-/B' με σταθερές προοπτικές από 'CCC+/C' με σταθερές προοπτικές.
- Στις 12 Ιουλίου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς μηδένισε την άντληση χρηματοδότησης μέσω του μηχανισμού ELA (Emergency Liquidity Assistance) από € 0,3 δις στα τέλη Ιουνίου 2018 και € 5,7 δις στα τέλη Δεκεμβρίου 2017.
- Στις 31 Ιουλίου 2018, οι τέσσερις ελληνικές συστημικές Τράπεζες προέβησαν στη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας με την εξειδικευμένη διαχειρίστρια εταιρεία δανείων doBank S.p.A (doBank). Η doBank θα τις υποστηρίξει με την αποκλειστική διαχείριση κοινών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που αφορούν περισσότερες από 300 ελληνικές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις συνολικής κατά προσέγγιση ονομαστικής αξίας € 1,8 δις, διευκολύνοντας την εξεύρεση αποτελεσματικών και βιώσιμων λύσεων αναδιάρθρωσης, όπου αυτό είναι εφικτό.
- Στις 3 Αυγούστου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε ότι ολοκληρώθηκε η 1η φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας για την πώληση του 100% των μετοχών της θυγατρικής της εταιρείας "ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε.", η οποία κατέχει και λειτουργεί το Νοσοκομείο Ερρίκος Ντυνάν, με την εμπρόθεσμη υποβολή ικανοποιητικού αριθμού μη δεσμευτικών προσφορών από ενδιαφερόμενους επενδυτές.
- Στις 7 Αυγούστου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε ότι προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας με τον όμιλο Balfin και την Komercijalna Banka, για την πώληση της θυγατρικής της στην Αλβανία, Tirana Bank. Η συναλλαγή υπόκειται στις συνήθεις διαδικασίες εγκρίσεων, συμπεριλαμβανομένων κανονιστικών και άλλων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές στην

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ελλάδα και την Αλβανία, και το ΤΧΣ. Το συνολικό τίμημα για το ποσοστό κατοχής της Tirana Bank από την Τράπεζα Πειραιώς (98,83%) ανέρχεται σε € 57,3 εκατ.

- Στις 27 Αυγούστου 2018, η DBRS Ratings απέδωσε προκαταρκτική πιστοληπτική αξιολόγηση επενδυτικής βαθμίδας BBB (low) στο ύψους € 10 δις Παγκόσμιο Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογιών της Τράπεζας Πειραιώς, από το οποίο αυτή τη στιγμή έχουν εκδοθεί πέντε σειρές καλυμμένων ομολόγων ονομαστικής αξίας € 4,50 δις.

Εξέλιξη Μεγεθών και Αποτελεσμάτων Ομίλου Πειραιώς Α' Εξαμήνου 2018

Εισαγωγή

Η Τράπεζα Πειραιώς κατέχει συστημική θέση στην ελληνική τραπεζική αγορά σε όρους ενεργητικού (€ 59,2 δις), καταθέσεων (29% μερίδιο αγοράς) και δανείων (29% μερίδιο αγοράς, με 33% στις επιχειρηματικές δανειοδοτήσεις). Το μοντέλο λειτουργίας της Τράπεζας περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών και προϊόντων σε όλο το εύρος του χρηματοπιστωτικού τομέα (universal bank). Οι καταθέσεις ταμειυτηρίου, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, αποτελούν το 34% του συνόλου των εγχώριων καταθέσεων της Τράπεζας, ενώ οι προθεσμιακές καταθέσεις το 40% και οι καταθέσεις όψεως το 26%. Οι καταθέσεις επιχειρήσεων αντιστοιχούν στο 23% του συνόλου της εγχώριας καταθετικής βάσης της Τράπεζας Πειραιώς, με τις καταθέσεις ιδιωτών να αντιστοιχούν στο υπόλοιπο 77%. Η Τράπεζα Πειραιώς κατέχει κυρίαρχη θέση στην ελληνική αγορά μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς περίπου το 80% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι πελάτες της. Το εγχώριο χαρτοφυλάκιο δανείων της Τράπεζας Πειραιώς αποτελείται κατά [63%] από επιχειρηματικά, [28%] στεγαστικά και [9%] καταναλωτικά δάνεια. Η Τράπεζα Πειραιώς κατέχει εκτεταμένη παρουσία στην Ελλάδα με 574 καταστήματα και μία ευρεία πελατειακή βάση 5,2 εκατ. ενεργών πελατών. Η διασπορά στο μετοχικό της κεφάλαιο είναι υψηλή, με περίπου 30 χιλιάδες μετόχους, οι οποίοι κατέχουν το 74% των κοινών μετοχών της Τράπεζας (το 26% κατέχεται από το ΤΧΣ). Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει βέλτιστες διεθνείς πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, μέσα από τις οποίες κατέληξε στον διορισμό του υφιστάμενου Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά και σε σημαντικές αλλαγές στην ανώτατη διοίκηση από το 2017.

Μεγέθη Ισολογισμού

Σε σχέση με τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου Πειραιώς κατά το α' εξάμηνο του 2018, το ενεργητικό στις 30 Ιουνίου 2018 διαμορφώθηκε σε € 59,2 δις έναντι € 67,4 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017, ενσωματώνοντας την επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 ύψους € 2,0 δις στις σωρευμένες προβλέψεις, την αποπληρωμή του δανείου προς ΟΠΕΚΕΠΕ για τη χρηματοδότηση αγροτικών επιδοτήσεων ύψους € 1,6 δις, αλλά και διαγραφές δανείων περιόδου ύψους € 1,6 δις.

Οι καταθέσεις πελατών του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε € 42,1 δις στις 30 Ιουνίου 2018, μειωμένες κατά € 0,6 δις έναντι τις 31 Δεκεμβρίου 2017 (-1,4%) συνέπεια των αποεπενδύσεων στο εξωτερικό (ταξινόμηση δραστηριοτήτων Βουλγαρίας και Αλβανίας ως διακοπτόμενες) ανισταθμίζοντας την αύξηση στις καταθέσεις πελατών της Τράπεζας στην Ελλάδα κατά € 1,0 δις. Η πτωτική τάση του κόστους των προθεσμιακών καταθέσεων συνεχίσθηκε στο α' εξάμηνο 2018, με το κόστος των νέων προθεσμιακών καταθέσεων να διαμορφώνεται σε 0,62% τον Ιούνιο 2018 έναντι 0,64% τον Δεκέμβριο 2017.

Κατά το α' εξάμηνο του 2018, η έκθεση του Ομίλου στο Ευρωσύστημα μειώθηκε κατά € 7,9 δις στα € 1,8 δις την 30η Ιουνίου 2018, σε σχέση με € 9,7 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017, υποβοηθούμενη από την αύξηση των καταθέσεων, την πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά γερο, την περαιτέρω απομόχλευση του δανειακού χαρτοφυλακίου και τη συμμετοχή της Τράπεζας στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων EFSF με μετρητά (ονομαστικής αξίας € 1,5 δις). Η χρηματοδότηση μέσω ELA της Τράπεζας Πειραιώς μειώθηκε κατά € 5,4 δις το α' εξάμηνο 2018 και διαμορφώθηκε στα € 0,3 δις στις 30 Ιουνίου 2018 σε σχέση με € 5,7 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Κατά

την ίδια χρονική περίοδο, η χρηματοδότηση μέσω ΕΚΤ (κυρίως μέσω του προγράμματος μακροχρόνιας παροχής ρευστότητας Targeted Longer-Term Refinancing Operations - TLTRO II) μειώθηκε κατά € 2,5 δις και διαμορφώθηκε στα € 1,5 δις στις 30 Ιουνίου 2018 από € 4,0 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Επιπλέον, η πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά έναντι ενεχύρων αυξήθηκε στα € 3,3 δις από € 1,5 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ προβλέψεων και προσαρμογών του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε € 53,7 δις στις 30 Ιουνίου 2018 από € 60,3 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017, ενσωματώνοντας την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018 ύψους € 2,0 δις, την ταξινόμηση των δανείων Βουλγαρίας και Αλβανίας (€ 1 δις σωρευτικά) στις διακοπτόμενες δραστηριότητες, την ταξινόμηση των δύο δανειακών χαρτοφυλακίων προς πώληση (Amoeba και Arctos) στα διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού, την αποπληρωμή του δανείου προς ΟΠΕΚΕΠΕ για τη χρηματοδότηση αγροτικών επιδοτήσεων ύψους € 1,6 δις, αλλά και διαγραφές περιόδου ύψους € 1,6 δις. Κατά την ίδια χρονική στιγμή, το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προ προβλέψεων και προσαρμογών στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στα € 52,6 δις και από τις διεθνείς δραστηριότητες στα € 1,1 δις. Ανά πελατειακή κατηγορία, το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προ προβλέψεων και προσαρμογών του Ομίλου προς επιχειρήσεις ανήλθε στα € 34,0 δις, αντιπροσωπεύοντας το 63,3% του συνόλου, ενώ τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ προβλέψεων και προσαρμογών προς ιδιώτες στα € 19,7 δις ή 36,7% του συνόλου.

Ο δείκτης των προσαρμοσμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών (NPLs) προς το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών του Ομίλου διαμορφώθηκε στο 33,1% στις 30 Ιουνίου 2018, καθώς τα NPLs μειώθηκαν στα € 17,8 δις στις 30 Ιουνίου 2018 από € 20,7 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Ο προσαρμοσμένος δείκτης κάλυψης των NPLs από συσσωρευμένες προβλέψεις σε επίπεδο Ομίλου έφτασε στο 80,7% στις 30 Ιουνίου 2018 από 75,0% στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Αξίζει να υπογραμμισθεί το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο του δείκτη συσσωρευμένων προβλέψεων προς δάνεια και απαιτήσεις προς πελάτες του Ομίλου, το οποίο διαμορφώθηκε στο 26,7% στις 30 Ιουνίου 2018. Αντίστοιχα, τα προσαρμοσμένα MEA μειώθηκαν στα € 29,4 δις στις 30 Ιουνίου 2018 από € 32,9 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και ο προσαρμοσμένος δείκτης MEA του Ομίλου διαμορφώθηκε στο 54,8% στις 30 Ιουνίου 2018, με τον προσαρμοσμένο δείκτη κάλυψης MEA από συσσωρευμένες προβλέψεις σε επίπεδο Ομίλου στο 48,8%.

Στο πλαίσιο της υποβολής των επιχειρησιακών στόχων για την ποιότητα δανείων προς την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδας, η Διοίκηση στοχεύει σε μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων της, μεταξύ Ιουνίου 2016 και τέλους 2019, κατά περίπου 41% και των μη εξυπηρετούμενων δανείων άνω των 90 ημερών αντίστοιχα κατά περίπου 58% (στοιχεία σε επίπεδο μητρικής εταιρείας), με στόχο NPLs € 10,4 δις και MEA € 20,3 δις.

Η συνολική στρατηγική της Τράπεζας για τη διαχείριση των MEA σχετίζεται με την επίτευξη των σχετικών στόχων μείωσης με τρόπο που να δημιουργεί αξία για την Τράπεζα σε μακροπρόθεσμη βάση:

- μία από τις προκλήσεις στη μείωση των MEA είναι ο προσδιορισμός της βέλτιστης τομής μεταξύ της τρέχουσας και της μελλοντικής ανάκτησης των απαιτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη βελτίωση των μακροοικονομικών δεδομένων. Συνεπώς, ο στόχος για μείωση των MEA συνδέεται άρρηκτα με την μεγιστοποίηση της αξίας των μετόχων της Τράπεζας,
- η Τράπεζα αναγνωρίζει την υποχρέωσή της να στηρίζει την πραγματική οικονομία με τη συνέχιση της χρηματοδότησης προς βιώσιμες επιχειρήσεις και ιδιώτες.

Οι αρχές αυτές καθορίζουν τις στρατηγικές προτεραιότητες της Τράπεζας για την αντιμετώπιση των οικονομικών περιορισμών που ισχύουν σήμερα:

- τον εντοπισμό συνεργάσιμων / βιώσιμων πελατών / επιχειρήσεων για παροχή μακροπρόθεσμων και βιώσιμων λύσεων αναδιάρθρωσης που θα επιτρέψουν την ανάκαμψη των θεμελιωδών μεγεθών των πελατών, καθώς επίσης και τη δυνατότητα για δημιουργία μελλοντικής αξίας,
- την επιτάχυνση των διαδικασιών εκκαθάρισης των μη βιώσιμων ή μη συνεργάσιμων πελατών/επιχειρήσεων. Οι ρευστοποιήσεις των στοιχείων του ενεργητικού θα επιταχύνονται όταν είναι σαφές ότι η αναδιάρθρωση δεν αποτελεί βιώσιμη επιλογή, επιτρέποντας έτσι στην Τράπεζα να ανακτήσει αξία,
- με βάση τα ανωτέρω εξετάζονται από την Τράπεζα και εναλλακτικοί τρόποι, όπως μεταφορά σε πλατφόρμες διαχείρισης ή/και πωλήσεις απαιτήσεων.

Αποτελέσματα Χρήσης

Όσον αφορά στα αποτελέσματα χρήσης, τα καθαρά έσοδα του Ομίλου από τόκους διαμορφώθηκαν σε € 699,5 εκατ. κατά την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2018 (-16,0% ετησίως), κυρίως εξαιτίας της αύξησης των προβλέψεων λόγω της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 και άρα των χαμηλότερων εκτοκιζόμενων υπολοίπων των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, καθώς και της απομόχλευσης του ενεργητικού, της μείωσης της απόδοσης των δανείων και της μείωσης του χαρτοφυλακίου σταθερής απόδοσης, οι οποίες αντιστάθμισαν μερικώς τη βελτίωση που επήλθε από το σκέλος του κόστους χρηματοδότησης (κυρίως ELA).

Τα καθαρά έσοδα προμηθειών ανήλθαν στα € 148,7 εκατ. στο ίδιο σχεδόν επίπεδο με την αντίστοιχη περίοδο του 2017. Το σύνολο καθαρών εσόδων ανήλθαν κατά το α' εξάμηνο του 2018 στα € 910,1 εκατ., μειωμένα κατά 20,7% σε σχέση με το α' εξάμηνο του 2017.

Τα συνολικά έξοδα λειτουργίας του Ομίλου προ προβλέψεων για το α' εξάμηνο 2018 διαμορφώθηκαν στα € 649,9 εκατ., αυξημένα λόγω μη επαναλαμβανόμενης επιβάρυνσης από το πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού με κόστος € 132,0 εκατ. που πραγματοποιήθηκε από την Τράπεζα το α' εξάμηνο του 2018. Χωρίς τη μη επαναλαμβανόμενη επιβάρυνση αυτή, καθώς και το μη επαναλαμβανόμενο έξοδο μισθοδοσίας μέσα στη χρήση μέχρι τη σταδιακή αποχώρηση των εργαζομένων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, τα συνολικά έξοδα λειτουργίας του Ομίλου είναι μειωμένα κατά 4,1% σε σχέση με το α' εξάμηνο του 2017.

Συνέπεια των ως άνω, τα κέρδη προ προβλέψεων, απομειώσεων και φόρων του Ομίλου για το α' εξάμηνο 2018 ανήλθαν στα € 260,2 εκατ., σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017 που είχαν διαμορφωθεί στα € 621,2 εκατ., καθώς το α' εξάμηνο του 2018 έχει επιβαρυνθεί από το μη επαναλαμβανόμενο έξοδο του προγράμματος αποχώρησης, ενώ οι αυξημένες προβλέψεις λόγω πρώτης εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 είχαν σημαντική επίπτωση στα καθαρά έσοδα από τόκους.

Τα κέρδη/(ζημίες) του α' εξαμήνου 2018 επιβαρύνθηκαν από συνολικές προβλέψεις και απομειώσεις που ανήλθαν σε € 300,4 εκατ., εκ των οποίων € 245,3 εκατ. αφορούσαν προβλέψεις για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, θωρακίζοντας περαιτέρω τον ισολογισμό του Ομίλου και διαμορφώνοντας τις σωρευμένες προβλέψεις στις 30 Ιουνίου 2018 σε € 14,4 δις. Το ύψος των συσσωρευμένων προβλέψεων για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών δίνει τη δυνατότητα στη Διοίκηση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικότερα και με μακροπρόθεσμες λύσεις το πρόβλημα των δανείων σε καθυστέρηση, κάτι το οποίο υλοποιείται μέσω του τομέα αναδιάρθρωσεων της Τράπεζας Recovery Banking Unit (RBU).

Τα προ φόρων κέρδη/(ζημίες) το α' εξάμηνο του 2018 διαμορφώθηκαν σε ζημία € 64,2 εκατ. έναντι ζημίας € 22,0 εκατ. το α' εξάμηνο του 2017, ενώ τα κέρδη/ ζημίες περιόδου του Ομίλου από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής διαμορφώθηκαν σε ζημίες περιόδου € 54,5 εκατ. το α' εξάμηνο του 2018, σε σύγκριση με κέρδη περιόδου € 3,0 εκατ. την

αντίστοιχη περίοδο του 2017, με επίπτωση από το μη επαναλαμβανόμενο κόστος του προγράμματος αποχώρησης προσωπικού που προαναφέρθηκε. Οι διακοπτόμενες δραστηριότητες κατά το α' εξάμηνο 2018 ήταν ζημιογόνες κατά € 312,7 εκατ. Στο ποσό αυτό € 139,1 εκατ. αφορά σε χρεωστικό αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών από τις τράπεζες σε Ρουμανία και Σερβία που πωλήθηκαν και δεν έχει εκ νέου επίπτωση στα ίδια κεφάλαια, καθώς τα είχε επηρεάσει στο παρελθόν.

Ίδια Κεφάλαια

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου στις 30 Ιουνίου 2018 διαμορφώθηκε σε € 7,3 δις σε σχέση με € 9,5 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017, επηρεαζόμενο κυρίως από την επίπτωση της πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ύψους € 2,0 δις. Ο pro-forma συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου, σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας III, διαμορφώθηκε στις 30 Ιουνίου 2018 στο 13,97%, όπως και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών Κατηγορίας I (Common Equity Tier 1). Ο pro-forma συνολικός δείκτης ενσωματώνει τη θετική επίδραση στο σταθμισμένο έναντι κινδύνων ενεργητικό (Risk Weighted Assets - RWA) από την πώληση των θυγατρικών της Τράπεζας στην Αλβανία και τη Βουλγαρία και από την πώληση δύο δανειακών χαρτοφυλακίων MEA (Amoeba και Arctos), καθώς οι ανωτέρω συναλλαγές δεν έχουν μέχρι τις 30.06.2018 ολοκληρωθεί, ωστόσο η επίπτωση από την πώλησή τους έχει ενσωματωθεί στα ίδια κεφάλαια. Εάν δεν υπολογισθεί η θετική αυτή επίδραση στα RWAs, ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώνεται σε 13,55%, επίπεδο που συνιστά οριακή απόκλιση των συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων ύψους 13,625%, όπως ορίστηκαν από τον SSM μέσω της διαδικασίας του Supervisory Review and Evaluation Process (SREP). Η εν λόγω οριακή κεφαλαιακή απόκλιση θεωρείται προσωρινή, καθώς με την ολοκλήρωση των συναλλαγών που προαναφέρθηκαν, ο συνολικός δείκτης θα επανέλθει στο 13,97%, δηλαδή σε επίπεδο υψηλότερο από τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών Κατηγορίας I (CET I) του Ομίλου, με πλήρη εφαρμογή του εποπτικού πλαισίου (fully loaded), εκτιμάται σε 10,57% λαμβάνοντας υπόψη την προσαρμογή για την αποεπένδυση από τις διακοπτόμενες δραστηριότητες (Αλβανία και Βουλγαρία) και την πώληση των δύο δανειακών χαρτοφυλακίων MEA (Amoeba και Arctos).

Παρουσία Ομίλου

Το δίκτυο καταστημάτων του Ομίλου στις 30 Ιουνίου 2018 αριθμούσε 594 μονάδες (-154 μονάδες από την αρχή του χρόνου, συνέπεια των διεθνών αποεπενδύσεων), με 574 καταστήματα στην Ελλάδα και 20 σε 3 χώρες στο εξωτερικό (τράπεζα στην Ουκρανία και από ένα κατάστημα σε Λονδίνο και Φρανκφούρτη). Το δίκτυο καταστημάτων στην Ελλάδα μειώθηκε στη διάρκεια του α' εξαμήνου 2018 κατά 46 μονάδες, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του προγράμματος εξορθολογισμού, ενώ στο εξωτερικό μειώθηκε κατά 131 μονάδες, καθώς τόσο η θυγατρική στη Βουλγαρία όσο και αυτή στην Αλβανία έχουν μεταφερθεί στις διακοπτόμενες δραστηριότητες. Το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες στις 30 Ιουνίου 2018 αριθμούσε 12.920 άτομα, από τα οποία τα 12.451 είναι στην Ελλάδα και τα 469 είναι στο εξωτερικό. Το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού, μαζί με το προσωπικό των διακοπτόμενων δραστηριοτήτων, αριθμούσε 15.312 άτομα στις 30 Ιουνίου 2018.

Αρχή Συνεχιζόμενης Δραστηριότητας

Η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση έχει συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern). Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τους κατωτέρω παράγοντες αναφορικά με το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου, θεωρεί ότι η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση του Ομίλου έχει κατάλληλα συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Εφαρμογή Σχεδίου Αναδιάρθρωσης

Η Τράπεζα Πειραιώς υπέβαλε το Νοέμβριο 2015 αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο και εγκρίθηκε από το ΤΧΣ και στις 29 Νοεμβρίου 2015 και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι δεσμεύσεις, βάσει του αναθεωρημένου σχεδίου, δεν παρεκκλίνουν από τις βασικές δεσμεύσεις του εγκεκριμένου το 2014 σχεδίου αναδιάρθρωσης, ενώ ευθυγραμμίζονται με τους μεσοπρόθεσμους στρατηγικούς και χρηματοοικονομικούς στόχους της Τράπεζας. Περαιτέρω, βάσει του αναθεωρημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης, η στοχοθεσία της Τράπεζας επικεντρώνεται στις δραστηριότητές της στην Ελλάδα. Το αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας βασίστηκε στις μακροοικονομικές παραδοχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και σε ρυθμιστικές παραδοχές και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες βασικές δεσμεύσεις αναδιάρθρωσης:

1. τη μείωση του αριθμού των υποκαταστημάτων στην Ελλάδα, με μέγιστο αριθμό τα 650 καταστήματα μέχρι τις 31/12/2017,
2. τον περαιτέρω περιορισμό του αριθμού των εργαζομένων στην Ελλάδα με μέγιστο αριθμό τους 13.200 μέχρι τις 31/12/2017 έναντι της αρχικής δέσμευσης για μέγιστο αριθμό τους 15.350,
3. τη μείωση του συνολικού λειτουργικού κόστους στην Ελλάδα με μέγιστο ποσό τα € 1,1 δις για τη χρήση 2017,
4. τη μείωση μέχρι την 31/12/2018 του κόστους χρηματοδότησης της Τράπεζας μέσω της μείωσης του κόστους των καταθέσεων που αντλούνται στην Ελλάδα, ώστε να αποκατασταθεί η κερδοφορία προ προβλέψεων της Τράπεζας,
5. τη μείωση του δείκτη δανείων μετά από προβλέψεις προς καταθέσεις για τις τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα στο 115% κατά ανώτατο όριο μέχρι την 31/12/2018,
6. ρυθμό αύξησης των δανείων προ προβλέψεων ετησίως που δεν μπορεί να είναι υψηλότερος από το ρυθμό αύξησης της αγοράς, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
7. την περαιτέρω μείωση, μέχρι την 30/6/2018, του χαρτοφυλακίου των στοιχείων ενεργητικού της Τράπεζας στην αλλοδαπή,
8. την εκποίηση του χαρτοφυλακίου μη εισηγμένων μετοχών μέχρι την 31/12/2017 για επενδύσεις άνω των € 5 εκατ. (με την επιφύλαξη μερικών εξαιρέσεων),
9. την αποχή από την αγορά τίτλων μη επενδυτικής διαβάθμισης μέχρι την 30/6/2017 (με την επιφύλαξη μερικών εξαιρέσεων),
10. την εφαρμογή ανώτατου ορίου στις αποδοχές των υπαλλήλων και διοικητικών στελεχών της Τράπεζας,
11. ορισμένες άλλες δεσμεύσεις, που σχετίζονται με περιορισμούς: (α) πληρωμής μερισμάτων σε κοινές μετοχές της Τράπεζας μέχρι i) την 31/12/2017 ή ii) την αποπληρωμή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων που έχουν χορηγηθεί από κρατική ενίσχυση, ήτοι των υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών κατοχής του ΤΧΣ ύψους € 2.040,0 εκατ. (ότι από τα δύο επέλθει νωρίτερα), (β) δυνατότητας της Τράπεζας να προβεί σε κάποιες εξαγορές εκτός αν δοθεί κατ' εξαίρεση έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή αν το τίμημα εξαγοράς είναι μικρότερο ενός προκαθορισμένου ορίου.

Σημειώνεται ότι οι βασικές μακροοικονομικές παραδοχές που διέπουν τα στοιχεία του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας Πειραιώς ήταν σύμφωνες με τις υποθέσεις του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής της Ελλάδας, κατά τον χρόνο κατάρτισης του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης.

Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης έχει σχεδόν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα σύμφωνα με τις αναληφθείσες δεσμεύσεις και μέσα στα χρονικά όρια που είχαν τεθεί και αναμένεται να ολοκληρωθεί χωρίς καθυστερήσεις, με βασική εκκρεμότητα την ολοκλήρωση της πώλησης των θυγατρικών σε Αλβανία (έχει υπογραφεί σύμφωνο πώλησης, Sales and Purchase Agreement, SPA) και Βουλγαρία (σε τελικό στάδιο για την υπογραφή SPA) (δέσμευση 7 ως άνω).

Επιλεγμένα Στοιχεία Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης Α' Εξαμήνου του 2018

Η Τράπεζα Πειραιώς συμμετέχει σε διεθνείς πρωτοβουλίες και δείκτες αξιολόγησης εταιρικής αειφορίας. Από το 2004, συμμετέχει εθελοντικά στο Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ (UN Global Compact). Η Τράπεζα συμμετέχει στην Οικονομική Πρωτοβουλία του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (United Nations Environment Programme Finance Initiative - UNEP FI) από το 2007 και δραστηριοποιείται σε πρωτοβουλίες του, όπως η «Δήλωση Προθέσεων για την Ενεργειακή Απόδοση (Declaration of Intent on Energy Efficiency)» και το «Μανιφέστο Θετικών Επιδράσεων (Positive Impact Manifesto) για τη μετάβαση στη χωρίς αποκλεισμούς πράσινη οικονομία».

Όσον αφορά στους δείκτες αξιολόγησης, η Τράπεζα εντάσσεται στο "FTSE4Good Emerging Index", στο μητρώο «Ethibel EXCELLENCE Investment», ενώ στο CDP είναι στο επίπεδο "Management B". Ο οίκος αξιολόγησης oekom research αναβάθμισε τον Ιανουάριο του 2018 την απόδοση της Τράπεζας σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας στο επίπεδο C- medium (κλίμακα από A+ έως και D-). Η MSCI ESG Research, επίσης, αναβάθμισε την Τράπεζα στο επίπεδο «BB» από «B», αξιολογώντας θετικά τις πρακτικές διαχείρισης των συστημικών κινδύνων και τα μέτρα για τον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις χρηματοδοτήσεις, μέσω του Συστήματος Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (ESMS). Η Τράπεζα Πειραιώς έλαβε άριστη βαθμολογία «1 - HIGHER DISCLOSURE» από την ISS Corporate Solutions, στους πυλώνες για την κοινωνία και το περιβάλλον. («Environmental & Social Quality Score»). Η βαθμολογία υποδηλώνει αφενός τη διαφάνεια στις πρακτικές δημοσιοποίησης και αφετέρου την αναγνώριση και άριστη διαχείριση των σχετικών περιβαλλοντικών και κοινωνικών κινδύνων.

Η Τράπεζα Πειραιώς, στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που απορρέουν από την Περιβαλλοντική της Πολιτική, την Πολιτική Διαχείρισης Περιβάλλοντος και τη Στρατηγική για την Κλιματική Αλλαγή, έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) σε όλα της τα καταστήματα και τα κτήρια διοίκησης, πιστοποιημένο σύμφωνα με τον Κανονισμό Eco-Management and Audit Scheme (EMAS) και το πρότυπο ISO 14001:2015.

Η Τράπεζα Πειραιώς έχει δεσμευθεί να περιορίζει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα με την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία της και την υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, θέτοντας ετήσιους περιβαλλοντικούς στόχους.¹ Μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης εξοικονομούνται ετησίως € 5,0 εκατ.

Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα «Ενεργειακό Γραφείο», ένα καινοτόμο λογισμικό εργαλείο, παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τις ενεργειακές καταναλώσεις περισσότερων από 300 κτηριακών υποδομών στην Τράπεζα. Με τη χρήση αλγορίθμων βελτιώνεται η περιβαλλοντική επίδοση και μειώνεται το Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα της Τράπεζας. Το 2018 το πρόγραμμα θα επεκταθεί σε 600 κτηριακές μονάδες.

Τα περιβαλλοντικά δεδομένα δημοσιεύονται ετησίως στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης² και στην Περιβαλλοντική Δήλωση της Τράπεζας,³ και επαληθεύονται από εταιρεία πιστοποίησης. Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και χαρτιού ανά εργαζόμενο μειώθηκαν το 2017 (σε σχέση με 2016) κατά 2% και 3% αντίστοιχα, ενώ οι συνολικές εκπομπές CO₂ ανά εργαζόμενο μειώθηκαν κατά 1%. Για το 2018 οι στόχοι Περιβαλλοντικής Διαχείρισης είναι: 2% μείωση της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ανά μονάδα επιφάνειας, 3% μείωση της συνολικής κατανάλωσης χαρτιού ανά εργαζόμενο της και 2% μείωση των συνολικών έμμεσων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σχετιζόμενων με την ηλεκτρική ενέργεια, ανά μονάδα επιφάνειας.

¹ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ΣΠΔ, τους στόχους που έχουν τεθεί για το 2018 και το Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα της Τράπεζας: <http://www.piraeusbankgroup.com/el/corporate-responsibility/environment/environmental-fields-of-action/environmental-management>

² Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης 2017: <http://annual-report.piraeusbankgroup.com/#sustainable-environment>

³ Περιβαλλοντική Δήλωση: <https://www.piraeusbankgroup.com/el/corporate-responsibility/environment/environmental-fields-of-action/environmental-management/environmental-management-system>

Μέσω της Εφαρμογής Διαχείρισης Κλιματικού Κινδύνου, η Τράπεζα Πειραιώς πραγματοποιεί ετησίως τον υπολογισμό της κλιματικής έκθεσης των επιχειρηματικών της πιστούχων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που ενδέχεται να επηρεασθούν οικονομικά από την κλιματική αλλαγή. Η συνολική κλιματική έκθεση των επιχειρηματικών πιστούχων της Τράπεζας υπολογίσθηκε για το 2017 σε € 541,5 εκατ., δηλαδή 1,3% επί του συνολικού κύκλου εργασιών τους. Επί του συνόλου των επιχειρηματικών πιστούχων της Τράπεζας μόνο το 6,7% βρίσκεται στους κλάδους υψηλής κλιματικής έκθεσης.

Παράλληλα, η Τράπεζα παρακολουθεί τις πρωτοβουλίες που διεθνώς αναπτύσσονται για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (όπως τις Συστάσεις του Task Force on Climate- Related Financial Disclosures του Financial Stability Board), μετά και τις αποφάσεις που ελήφθησαν κατά την Διάσκεψη του Παρισιού το 2015, και προσαρμόζει ανάλογα την πολιτική της ώστε αφενός να αντιμετωπίσει τους κινδύνους και αφετέρου να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προκύπτουν.

Από το 2016 ο Όμιλος έχει αναπτύξει διαδικασίες για την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (Environmental & Social Management System, ESMS) στις επιχειρηματικές χρηματοδοτήσεις του Ομίλου. Το ESMS αποτελείται από διαδικασίες και πρακτικές για τον έλεγχο, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών κινδύνων, στους οποίους δύναται να εκτεθεί η Τράπεζα ως αποτέλεσμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας των χρηματοδοτούμενων πελατών της.

Τέλος, η Τράπεζα συμμετέχει στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία «EU Business @Biodiversity Platform». Στόχος της πλατφόρμας είναι να αναπτύξει αρχές, εργαλεία μέτρησης και προσεγγίσεις που ενσωματώνουν τη βιοποικιλότητα στην επιχειρηματικότητα.

Η Τράπεζα από τον Οκτώβριο 2013 υλοποιεί το πρόγραμμα LIFE-Stymfalia, που αφορά στην προστασία της βιοποικιλότητας στη Λίμνη Στυμφαλία, συγχρηματοδοτούμενο κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2018. Με το LIFE-Stymfalia η Τράπεζα εισάγει για πρώτη φορά στην Ελλάδα καινοτόμες λύσεις στο ζήτημα της χρηματοδότησης των προστατευόμενων περιοχών.

Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2018 συνεχίστηκε η ανακατανομή του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού για την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών της Τράπεζας, κατά ποσοστό 98,6% με έμφαση στην ενίσχυση των Μονάδων του RBU με 15 ακόμη συνεργάτες από το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό. Παράλληλα, το ποσοστό προαγωγών διαμορφώθηκε στο 11,2% των εργαζομένων της Τράπεζας, ενώ το ποσοστό των οικειοθελών αποχωρήσεων ήταν μόλις 0,08%, αντίστοιχο με πέρυσι.

Ο Όμιλος στις αρχές του 2018 ανακοίνωσε Πρόγραμμα Οικειοθελούς Αποχώρησης (VES) εργαζομένων, στο οποίο όπως έχει αναφερθεί προηγουμένως, αιτήθηκαν συμμετοχή περίπου 1.200 εργαζόμενοι, οι οποίοι σταδιακά αποχωρούν. Οι όροι και οι προϋποθέσεις του διαμορφώθηκαν με γνώμονα κοινωνικά υπεύθυνες επιλογές και κριτήριο μεταξύ άλλων την επίτευξη του μέγιστου δυνατού μακροπρόθεσμου οφέλους για τους εργαζόμενους.

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της Τράπεζας σε θέματα υγείας και ασφάλειας, και συγκεκριμένα εφαρμογής διατάξεων για την πυρόσβεση, από την αρχή του 2018 έχουν επιλεγεί ομάδες πυρασφάλειας σε όλες τις εγκαταστάσεις της Τράπεζας και βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία εκπαίδευσής τους από την οικεία Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2018, αναγγέλθηκαν δύο εργατικά ατυχήματα που έλαβαν χώρα εντός των εγκαταστάσεων της Τράπεζας και οφείλονταν αποκλειστικά και μόνο σε παθολογικά αίτια των εργαζομένων.

Μέσω καινοτόμων ηλεκτρονικών εφαρμογών του τομέα ανθρώπινου δυναμικού, ικανοποιούνται πια άμεσα διάφορα αιτήματα των εργαζομένων. Έτσι κατά το α' εξάμηνο του 2018 χορηγήθηκαν σε εργαζόμενους του Ομίλου: 20 ορθοπεδικά/εργονομικά καθίσματα

για μυοσκελετικά προβλήματα, 221 σωρευτικές άδειες σε μητέρες, 3.602 βρεφονηπιακά επιδόματα σε γονείς, 424 χρηματικά βραβεία σε εργαζόμενους και τέκνα τους, ενώ χορηγήθηκαν ηλεκτρονικά 1.857 βεβαιώσεις εργασίας σε γονείς.

Παράλληλα, το Ανθρώπινο Δυναμικό και Οργανωσιακή Μάθηση Ομίλου παρακολουθεί σε τακτική συχνότητα Δείκτες Κινδύνου που σχετίζονται με την τήρηση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, με την εκπαίδευση για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος, με τη διαχείριση ψυχοκοινωνικών θεμάτων των εργαζομένων, και εκπονεί Σχέδια Δράσης για τη μείωση των σχετικών κινδύνων. Τόσο τα αποτελέσματα των δεικτών, όσο και η πορεία των σχεδίων δράσης παρακολουθούνται στενά από τη Μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου της Τράπεζας.

Επιπλέον και προκειμένου να διασφαλισθεί κατά το δυνατόν η ακεραιότητα των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους στην Τράπεζα, ενημερώνονται κατά την πρόσληψή τους για τον Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας και υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση ότι παρέλαβαν και έλαβαν γνώση του Κώδικα. Το Πλαίσιο Εργασιακών Σχέσεων και ο Κώδικας Δεοντολογίας είναι αναρτημένα και στην εσωτερική ιστοσελίδα της Τράπεζας, στην ενότητα HR Portal.

Η αρχή των ίσων ευκαιριών διαπνέει όλες τις πολιτικές διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, εστιάζοντας στις ίσες ευκαιρίες και το σεβασμό στο εργασιακό περιβάλλον. Η Πολιτική Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι διαθέσιμη σε όλους τους εργαζόμενους μέσω του εσωτερικού καναλιού επικοινωνίας, ενώ οι αρχές της πολιτικής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι δημοσιευμένες στην εταιρική ιστοσελίδα του Ομίλου. Το σχετιζόμενο με αυτή μάθημα e-learning «Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ίσες Ευκαιρίες και Διαφορετικότητα στον Εργασιακό Χώρο», εκσυγχρονίσθηκε εκπαιδευτικά και ανανεώθηκε σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων (GDPR).

Σύμφωνα με τις εσωτερικές πολιτικές και κανονισμούς της Τράπεζας και με σκοπό την πρόληψη και διαχείριση του ψυχοκοινωνικού ρίσκου στον εργασιακό χώρο, επαναπροσδιορίσθηκε και το μάθημα e-learning “Εντοπισμός και Διαχείριση Επικίνδυνων Συμπεριφορών”. Το ανανεωμένο e-learning αναμένεται να ανατεθεί στα στελέχη κατά το β' εξάμηνο 2018.

Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2018, πραγματοποιήθηκαν 28 δράσεις εθελοντικής προσφοράς, σε συνεργασία με 271 φορείς (ΜΚΟ, εκπαιδευτικά ιδρύματα και κρατικοί φορείς), προς ωφέλεια 17.470 ατόμων, 21 εξ αυτών κάλυψαν τον πυλώνα της προαγωγής της νεανικής επιχειρηματικότητας.

Επιπρόσθετα, οριστικοποιήθηκαν ο σκοπός και οι νέες αξίες του Ομίλου, τα οποία διαμορφώθηκαν εσωτερικά με ανατροφοδότηση, μετά από έρευνα με 53% συμμετοχή των εργαζομένων. Για την ενσωμάτωση των αξιών στην επιχειρηματική λειτουργία, οι αξίες αποτελούν βασικό πυλώνα της νέας προσέγγισης για τη διοίκηση της απόδοσης των εργαζομένων στην Τράπεζα, “Become & Achieve”. Το «Become & Achieve» συμβάλλει στη διαμόρφωση ενιαίας εταιρικής κουλτούρας με τρεις βασικές αρχές: εστιάζει στην υψηλή απόδοση, προϋποθέτει τη διοικητική υπευθυνότητα και προσωπική ευθύνη και βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη. Για το σκοπό αυτό, εκπαιδεύθηκαν μέχρι σήμερα 1.200 στελέχη με ευθύνη ομάδας, υλοποιήθηκε ενημερωτική καμπάνια για κάθε στάδιο της διαδικασίας και συστάθηκε ομάδα πρεσβευτών. Η εφαρμογή του Become & Achieve ξεκίνησε το Μάιο 2018 με το πρώτο στάδιο, τη σύνδεση της προσωπικής συνεισφοράς στους ομαδικούς στόχους.

Επίσης ξεκίνησε η εφαρμογή μιας σειράς από ενέργειες, με σκοπό την ανταλλαγή ιδεών, δράσεων και εμπειριών, στο πλαίσιο της νέας κουλτούρας ανοικτής επικοινωνίας και διαλόγου.

Κατά το α' εξάμηνο 2018, η Οργανωσιακή Μάθηση Ομίλου σε συνεργασία με τις επιχειρηματικές μονάδες ολοκλήρωσε τη διαδικασία κατάρτισης των εκπαιδευτικών αναγκών τους, ενώ ξεκίνησε η εφαρμογή ανασχεδιασμένης στρατηγικής επιχειρησιακής μάθησης,

σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται εξορθολογισμός του μέσου όρου των ανθρωποωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο (με μείωση κατά 10 ώρες), ο οποίος παρουσιάζει απόκλιση από τον αντίστοιχο μέσο όρο στους μεγάλους οργανισμούς, λόγω της συστηματικής εκπαίδευσης σε νέα προϊόντα. Στο πλαίσιο αυτό, υλοποιήθηκαν 837 διοργανώσεις με 33.262 συμμετοχές, μειωμένες κατά το ήμισυ σε σχέση με τις αντίστοιχες της ίδιας περιόδου πέρυσι, ενώ καταγράφηκαν κατά μέσο όρο 16 ανθρωποώρες εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο, μειούμενες αντιστοίχως.

Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός οργανώθηκε στις ακόλουθες 4 θεματικές ενότητες: Workplace Wellbeing, Banking & Business, People Skills, Leadership Development. Συνολικά, καταγράφηκαν 198.981 ανθρωποώρες εκπαίδευσης σε ενδοεπιχειρησιακά και εξωεπιχειρησιακά προγράμματα. Έμφαση δόθηκε στην ενότητα Banking & Business στην οποία αφιερώθηκαν 126.254 ώρες εκπαίδευσης, με τη συμμετοχή 7.806 στελεχών και με έμφαση σε προγράμματα όπως το «Νέο πλαίσιο Διάθεσης Επενδυτικών Προϊόντων», διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, «Πιθανή αδυναμία αποπληρωμής», GDPR κ.α. Μεταξύ αυτών, καταγράφηκαν 21.577 ώρες εκπαίδευσης, με τη συμμετοχή 2.293 στελεχών σε προγράμματα σχετικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Τέλος, σε συνέχεια της επικοινωνίας των αποτελεσμάτων της Έρευνας Δέσμευσης Εργαζομένων «Transforming Employee Experience» που έγινε το 2017, το α' εξάμηνο του 2018 πραγματοποιήθηκαν 2 focus groups με τη συμμετοχή 60 περίπου στελεχών. Στόχος των συναντήσεων εργασίας ήταν η διαμόρφωση πλάνων δράσης για τη βελτίωση επιλεγμένων περιοχών που αναδείχθηκαν από την έρευνα, με ενέργειες πρώτης προτεραιότητας.

Συναλλαγές Μεταξύ Συνδεδεμένων Μερών

Σχετικά με τις συναλλαγές της Τράπεζας με συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα, όπως μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και Διοίκησης της Τράπεζας και θυγατρικών, σημειώνεται ότι αυτές δεν ήταν σημαντικές για το α' εξάμηνο του 2018, ενώ σε κάθε περίπτωση σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στη Σημείωση 23 στην Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση του α' εξαμήνου 2018.

Διαχείριση Κινδύνων

Η διαχείριση κινδύνων συγκεντρώνει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και τη συνεχή μέριμνα της Διοίκησης, με στόχο την αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείριση των κινδύνων, σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο, με γνώμονα τη διατήρηση της σταθερότητας και συνέχειας των εργασιών της. Η συνετή εφαρμογή και διαρκής εξέλιξη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων αποτελεί προτεραιότητα και συνυπολογίζεται στη χάραξη των επιχειρηματικών και στρατηγικών σχεδίων του Ομίλου.

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει λεπτομερείς διαδικασίες και επαρκείς μηχανισμούς για τον έλεγχο των κινδύνων, προκειμένου να εντοπίζονται, να διαχειρίζονται, να παρακολουθούνται και τέλος να αναφέρονται. Οι σημαντικότερες δράσεις βελτίωσης ανά κατηγορία κινδύνων κατά το α' εξάμηνο 2018 ήταν οι ακόλουθες:

Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης χρηματοοικονομικής ζημιάς για τον Όμιλο, ο οποίος απορρέει από το ενδεχόμενο αδυναμίας των αντισυμβαλλομένων να εκπληρώσουν τις συμβατικές/ συναλλακτικές τους υποχρεώσεις. Ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για τον Όμιλο και για το λόγο αυτό η αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείρισή του αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Διοίκησης.

- Συμμετοχή στην συστημική παραμετροποίηση, αυτοματοποίηση και ενσωμάτωση στην εγκριτική διαδικασία βασικών παραμέτρων (Unlikely To Pay, UCM) υπολογισμού Αθέτησης σύμφωνα με το άρθρο 178 του Κανονισμού για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation- Regulation EU 575/2013)
- Υλοποίηση έργων βελτίωσης της παρακολούθησης των επιχειρηματικών ορίων και δανείων, καθώς και της διαχείρισης προβληματικών απαιτήσεων (αυτοματοποίηση αναφοράς μεταφοράς από recovery σε core units)
- Συμμετοχή στην αναθεώρηση πολιτικών για την εγκριτική διαδικασία και τη διαχείριση προβληματικών απαιτήσεων.
- Υπολογισμός προβλέψεων και συνεχής υποστήριξη και βελτιστοποίηση των έργων του ΔΠΧΑ 9
- Υποστήριξη/συμμετοχή στο πρόγραμμα IRB-έργα δημιουργίας ιστορικής βάσης δεδομένων (συνεχίζεται), μοντέλου διακυβέρνησης υποδειγμάτων και προτύπου για την ανάπτυξη/επικύρωση υποδειγμάτων
- Αξιοποίηση και αύξηση της αντίληψης κινδύνων του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρηματικών μονάδων, μέσω σεμιναρίων στην Τράπεζα και τις Θυγατρικές εσωτερικού (Default Definition, UTP, ΔΠΧΑ 9)
- Ανάπτυξη πλαισίου παρακολούθησης εξασφαλίσεων (collateral management)

Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς & Ρευστότητας

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά στο ενδεχόμενο οικονομικών απωλειών εξαιτίας δυσμενών μεταβολών στο ύψος ή στη μεταβλητότητα των επιτοκίων, των ισοτιμιών νομισμάτων, και των τιμών των μετοχών και των εμπορευμάτων. Η Τράπεζα εκτιμά τον κίνδυνο αγοράς με χρήση της μεθόδου της Μέγιστης Δυνητικής Ζημιάς (Value at Risk, VaR) τόσο για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών όσο και για το χαρτοφυλάκιο χρηματικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Other Comprehensive Income-OCI). Η συνολική εκτίμηση του VaR κυμάνθηκε σε σχετικά χαμηλά επίπεδα.

Ο κίνδυνος ρευστότητας που διατρέχει ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι ο κίνδυνος αδυναμίας εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων, όταν αυτές γίνουν απαιτητές. Η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμβάλλει ουσιαστικά στην ικανότητα εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, χωρίς τον κίνδυνο να προκύψουν σημαντικές οικονομικές απώλειες.

Οι σημαντικότερες δράσεις βελτίωσης του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Ρευστότητας του Ομίλου κατά το α' εξάμηνο του 2018 ήταν:

- Ολοκλήρωση της περαιτέρω βελτίωσης, επικαιροποίησης και υποβολής στις Εποπτικές Αρχές της ετήσιας Διαδικασίας Εσωτερικής Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας του Ομίλου (ILAAP)
- Ολοκλήρωση διενέργειας gap analysis και ανάπτυξη πλαισίου διαχείρισης κινδύνου επιτοκίων στο Banking Book (IRRBB) και προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (Stress Test) σύμφωνα με απαιτήσεις EBA
- Ολοκλήρωση μεθοδολογίας και εξέλιξη έργου για την πλήρη εφαρμογή του εποπτικού πλαισίου για τον υπολογισμό των εποπτικών δεικτών του Κινδύνου Ρευστότητας (CRD IV Liquidity framework implementation) και την υποβολή αναφορών για τις Πρόσθετες Μετρήσεις Παρακολούθησης Ρευστότητας (Additional Liquidity Monitoring Metrics)
- Βελτιστοποίηση του πλαισίου προσομοίωσης βραχυπρόθεσμων σεναρίων ακραίων καταστάσεων ρευστότητας (Short-term Liquidity Stress Testing) με την ενσωμάτωση επιπλέον παραμέτρων κινδύνου στις σχετικές διαδικασίες
- Ανάπτυξη υποδείγματος για την αποτύπωση του κινδύνου ρευστότητας στα έντυπα πρότασης συνεργασίας και position που αντιστοιχεί στον πιστούχο / Όμιλο πιστούχου
- Επικαιροποίηση εσωτερικών διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας και διαδικασίας διαχείρισης συναλλαγματικού κινδύνου θυγατρικών εξωτερικού
- Τροποποίηση ροών κήσης δεδομένων αγοράς (market data) με σκοπό την πρόσβαση σε στοιχεία μέσω της πλατφόρμας Quantify της Τράπεζας και μείωση λειτουργικού κόστους και κινδύνου

- Υποστήριξη/συμμετοχή στον υπολογισμό του δείκτη κινδύνου αγοράς (MRM) και των σεναρίων απόδοσης (performance scenarios), όπως απαιτείται από το πλαίσιο των PRIIPs.

Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου

Ο λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται το ενδεχόμενο ζημίας που προέρχεται από την ανεπάρκεια ή αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων, από ανθρώπινο παράγοντα ή από εξωτερικά γεγονότα. Οι σημαντικότερες δράσεις βελτίωσης του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου κατά το α' εξάμηνο του 2018 ήταν:

- Έργο ενίσχυσης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), το οποίο έχει εγκριθεί από τις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και εστιάζει κυρίως:
  - Στην ανάπτυξη πλαισίου καταγραφής και βελτίωσης των σημείων ελέγχου (control activities), καθώς και πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς τους
  - Στη θέσπιση αναβαθμισμένων ρόλων εκπροσώπων λειτουργικού κινδύνου (Segment και Unit Liaisons) στις δομές των Επιχειρηματικών Μονάδων, οι οποίοι θα λειτουργούν ως κεντρικά σημεία αναφοράς για θέματα εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου και του ΣΕΕ
  - Στην ενίσχυση του ρόλου της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, η οποία θα συνδέεται ως γραμμή αναφοράς με την ανωτέρω δομή και θα έχει κεντρικό ρόλο στα θέματα ΣΕΕ
- Επέκταση διαδικασιών και υποδομών για τη συλλογή και διαχείριση συμβάντων και ζημιών λειτουργικού κινδύνου με έμφαση στα συμβάντα που συνδέονται με πιστωτικό κίνδυνο (συνεχίζεται)
- Ανάπτυξη πολιτικής διαχείρισης κινδύνου απάτης (Anti-fraud Policy), με κύρια επιδίωξη την ελαχιστοποίηση των ζημιών και την προστασία φήμης της Τράπεζας, την ενημέρωση του προσωπικού και των λοιπών ενεχόμενων για τη στάση της Διοίκησης και το επίπεδο ανοχής της Τράπεζας έναντι του κινδύνου της απάτης, καθώς και την ενίσχυση της κουλτούρας του προσωπικού αναφορικά με την αντιμετώπιση του εν λόγω κινδύνου
- Ανάπτυξη διαδικασίας και υποδομής για τη κεντρική διαχείριση των Internal Control Deficiencies που αναγνωρίζονται από εσωτερικές και εξωτερικές αξιολογήσεις με κύριο στόχο την αξιοποίηση των εν λόγω ευρημάτων για τη βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας της Τράπεζας και τη συμβολή στην επίτευξη των επιχειρηματικών και χρηματοοικονομικών της στόχων
- Βελτίωση της διαδικασίας επισκόπησης, αξιολόγησης & έγκρισης προϊόντων (Product Review, Approval & Control Process) με τον καθορισμό σαφούς πλαισίου διακυβέρνησης, την εξασφάλιση διαθεσιμότητας πόρων και τη δημιουργία επαρκών ελέγχων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας
- Ανάπτυξη πλαισίου μετρήσεων και ποσοτικοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των μετρήσεων Αξίας-σε-Κίνδυνο έναντι Λειτουργικού Κινδύνου -OpRisk VaR (συνεχίζεται)

Κεφαλαιακή Διαχείριση

- Συντονισμός, διαχείριση και υλοποίηση προγράμματος έργων για τη μετάβαση στην προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (IRB)
- Αναβάθμιση εργαλείου εκτίμησης σταθμισμένου ενεργητικού και ολοκλήρωση πιλοτικής άσκησης στο πλαίσιο της 2ης φάσης του έργου επέκτασης χρήσης του σταθμισμένου ενεργητικού έναντι πιστωτικού κινδύνου στην εγκριτική διαδικασία (πρόταση συνεργασίας & position), έργο με στόχο την ενίσχυση διαδικασίας λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και τη βελτιστοποίηση χρήσης των εποπτικών κεφαλαίων
- Διενέργεια ασκήσεων ποσοτικών επιπτώσεων μελλοντικών ρυθμίσεων για την κεφαλαιακή επάρκεια (νέα τυποποιημένη προσέγγιση για τον πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, CVA, Fundamental Review of the Trading Book - FRTB) και δράσεις για την απόκτηση ενδιάμεσων εργαλείων υπολογισμού της FRTB

- Υλοποίηση έργου για την ενσωμάτωση των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) Νο 2017/2395 αναφορικά με την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΑ 9 προβλέψεων στους υπολογιζόμενους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας
- Επισκόπηση και επικαιροποίηση του πλαισίου διενέργειας εσωτερικών ασκήσεων καταστάσεων κρίσης (stress-testing framework)

Παράλληλα, οι μονάδες Group Risk Coordination & Model Validation και Corporate Credit Control επικεντρώθηκαν κατά το α' εξάμηνο 2018 στις ακόλουθες δράσεις:

Group Risk Coordination & Model Validation

- Συντονισμός υλοποίησης της προσαρμοσμένης έναντι κινδύνου τιμολόγησης (Risk Based Pricing) για τα δάνεια μεγάλων επιχειρήσεων (Corporates) και τα δάνεια μικρομεσαίων επιχειρήσεων (SMEs)
- Ανάπτυξη της Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων & Κεφαλαίου (Risk & Capital Strategy) και του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων για το 2018 σε επίπεδο Ομίλου
- Αξιολογήσεις Πολιτικών Διαχείρισης Κινδύνων Θυγατρικών με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση και εναρμόνιση με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου
- Ολοκλήρωση της ανάπτυξης του Πλαισίου Επικύρωσης Υποδειγμάτων (μοντέλων)
- Ολοκλήρωση της αρχικής επικύρωσης των Staging Projection Υποδειγμάτων (μοντέλων)
- Ολοκλήρωση της επικύρωσης του Υποδείγματος (μοντέλου) υπολογισμού προβλέψεων των πιστούχων της Ναυτιλίας με Ατομική Πρόβλεψη Απομείωσης (PRC/ Provisioning calculator)

Corporate Credit Control

- Διενέργεια ανεξάρτητων αξιολογήσεων και τακτική παρακολούθηση της εξέλιξης της ποιότητας των εγκεκριμένων πιστοδοτικών ανοιγμάτων (post-approval) και των πρακτικών παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου. Για το πρώτο εξάμηνο του 2018 ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση πέντε επιχειρηματικών χαρτοφυλακίων με υπόλοιπα € 2,6 δις
- Αναθεώρηση του εγχειριδίου Λειτουργίας και Διαδικασιών (Charter & Policy)
- Διενέργεια πιλοτικών υπολογισμών βάσει Risk Based Pricing Model αφενός για την οριοθέτηση threshold cost για τις νέες μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις / αναχρηματοδοτήσεις core χαρτοφυλακίου προς έγκριση από τις ανώτερες επιτροπές της Τράπεζας και αντίστοιχη ενημέρωση των μελών των εγκριτικών επιτροπών

Εκτιμήσεις για την Εξέλιξη των Δραστηριοτήτων του Ομίλου Πειραιώς κατά το Β' Εξάμηνο του 2018

Με την εφαρμογή των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής (2010-2018), ολοκληρώθηκε ένας σημαντικός πρώτος αριθμός διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε δημοσιονομικό, αλλά και σε φορολογικό και χρηματοπιστωτικό επίπεδο. Παρά το γεγονός ότι το δημόσιο χρέος της χώρας παραμένει υψηλό, οι βελτιωμένες προοπτικές για την εγχώρια οικονομία ενισχύουν σταδιακά το οικονομικό κλίμα, ενώ οδηγούν στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης.

Η ομαλή έξοδος από το πρόγραμμα περιλαμβάνει σημαντικές προκλήσεις για την Ελλάδα, η οποία πρέπει να συνεχίσει έμπρακτα την ενίσχυση της εμπιστοσύνης σε διεθνές επίπεδο, τη δημοσιονομική σταθερότητα και την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας μέσω της προσέλκυσης επενδύσεων και τη δραστική μείωση της ανεργίας, διατηρώντας παράλληλα τη θετική δυναμική των μεταρρυθμίσεων και τον αναγκαίο προσανατολισμό αλλαγής του αναπτυξιακού προτύπου.

Οι προοπτικές των τραπεζών στην Ελλάδα βρίσκονται σε ευθυγράμμιση με την πορεία της ελληνικής οικονομίας.

Ειδικά για την Τράπεζα Πειραιώς, η επιταχυνόμενη τροχιά εξομάλυνσης, στην οποία έχει εισέλθει, καταγράφεται κυρίως μέσω της σημαντικής μείωσης των ΜΕΑ και της σταθερής επαναφοράς των καταθέσεων, τον μηδενισμό της χρηματοδότησης μέσω ΕΛΑ τον Ιούλιο 2018 και την περαιτέρω βελτίωση του χρηματοδοτικού της προφίλ.

Βασική επιδίωξη της νέας Διοίκησης της Τράπεζας είναι η περαιτέρω ενίσχυση του ισολογισμού του Ομίλου. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει συνολικά € 3,5 δις προβλέψεων κατά τα προηγούμενα 3 τρίμηνα, συμπεριλαμβανομένης της επίπτωσης από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, ενώ επιτάχυνε τη διαδικασία εκκαθάρισης ΜΕΑ, με € 4,4 δις μείωση ΜΕΑ κατά την ίδια περίοδο, ενώ αύξησε το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΑ από προβλέψεις στο 48,8% στις 30 Ιουνίου 2018, αυξημένο κατά περισσότερο από 3 ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσια βάση.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια του 2017 και 2018, η Τράπεζα έχει υποβληθεί σε εποπτικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων Δειγματοληπτικών Ελέγχων Φακέλων (επί χαρτοφυλακίου δανείων προ προβλέψεων ύψους € 13,5 δις) και αξιολόγηση συλλογικών προβλέψεων (επί χαρτοφυλακίου δανείων προ προβλέψεων ύψους € 39,2 δις).

Οι ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί από τη Διοίκηση, μαζί με τις εν εξελίξει δράσεις ανάκτησης / αναδιάρθρωσης, την αναβάθμιση των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση του Σχεδίου Κεφαλαιακής Ενίσχυσης, καλύπτουν τις εποπτικές συστάσεις και την ανατροφοδότηση από αυτούς τους ελέγχους.

Η Διοίκηση, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού της Σχεδιασμού, επικεντρώνεται σε όλες τις δυνατότητες και ευκαιρίες ανάκαμψης. Βασικά ζητήματα προς διαχείριση για το β' εξάμηνο του 2018 παραμένουν:

- α) η βελτίωση της ποιότητας ενεργητικού, με συνεπή υλοποίηση ενεργητικής διαχείρισης των ΜΕΑ, προκειμένου να τηρηθούν οι δεσμεύσεις προς την ΕΚΤ,
- β) η ενίσχυση της ρευστότητας, μέσω της σταδιακής επιστροφής καταθέσεων και γ) η επάνοδος σε διατηρήσιμη κερδοφορία, με συνεχή βελτίωση των πηγών εσόδων, αλλά και της λειτουργικής αποτελεσματικότητας. Ακόμη, αναμένεται να ολοκληρωθεί η προσπάθεια για απομόχλευση των δραστηριοτήτων εξωτερικού, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης.

Η Τράπεζα έχει δεσμευθεί και διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην επανεκκίνηση και ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, υποστηρίζοντας έμπρακτα και ολοκληρωμένα την οικονομική δραστηριότητα και την εξωστρέφεια μέσα από εξειδικευμένες και εξατομικευμένες λύσεις και υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στους περίπου 5,2 εκατ. πελάτες της.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Γεώργιος Χαντζηνικολάου
Πρόεδρος Δ.Σ.
31 Αυγούστου 2018

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ (ΕΔΜΑ) ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΜΙΛΟΥ

#	Δείκτης Μέτρησης Απόδοσης	Επεξήγηση
1	Προσαρμογή σε Εύλογη Αξία του Κόστους Επιμερισμού Εξαγορών (PPA)	Η προσαρμογή σε εύλογη αξία του κόστους επιμερισμού (PPA) των εξαγορασθεισών δραστηριοτήτων επτά τραπεζών (πρώην ΑΤΕBank, δραστηριότητες στην Ελλάδα των Κυπριακών τραπεζών -Τράπεζα Κύπρου, Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου, Ελληνική Τράπεζα-, Millennium Bank ΑΕ, Γενική Τράπεζα ΑΕ και Πανελλήνια Τράπεζα ΑΕ) ύψους € 4,6 δις στις 30 Ιουνίου 2018 και € 5,8 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017 (Προσαρμογή PPA)
2	Δάνεια προ Προβλέψεων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ προβλέψεων και προσαρμογών PPA
3	Δάνεια μετά από Προβλέψεις	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών
4	Δείκτης Δανείων (μετά από Προβλέψεις) προς Καταθέσεις	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες μετά από προβλέψεις και προσαρμογές, συμπεριλαμβανομένων των προσαρμογών PPA προς καταθέσεις πελατών
5	Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (NPL)	Προσαρμοσμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών προ προβλέψεων και προσαρμογών PPA
6	Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPE)	Πιστοδοτικά ανοίγματα εντός ισολογισμού προ προβλέψεων και προσαρμογών PPA, τα οποία: (α) έχουν καθυστέρηση άνω των 90 ημερών, (β) έχουν υποστεί απομείωση ή ο οφειλέτης κρίνεται απίθανο να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του πλήρως χωρίς τη ρευστοποίηση καλυμμάτων, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή του αριθμού ημερών καθυστέρησης, (γ) έχουν υποστεί ρύθμιση και δεν έχει εκπνεύσει η περίοδος παρακολούθησης κατά τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (δ) έχουν επιμόλυνση από τα (α) ποσά, κατά τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής
7	Δείκτης Κάλυψης μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (NPLs) (από σωρευμένες προβλέψεις)	Προβλέψεις και προσαρμογές PPA προς μη εξυπηρετούμενα δάνεια
8	Δείκτης Κάλυψης μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs)	Προβλέψεις και προσαρμογές PPA προς μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα
9	Καθαρό αποτέλεσμα	Κέρδος / ζημία περιόδου αναλογούν στους μετόχους μητρικής
10	Σωρευμένες προβλέψεις	Προβλέψεις και προσαρμογές σε εύλογη αξία συμπεριλαμβανομένων των προσαρμογών PPA
11	Σωρευμένες προβλέψεις προς δάνεια	Σωρευμένες προβλέψεις για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες προς δάνεια προ Προβλέψεων και προσαρμογών PPA
12	Προ Φόρων Αποτέλεσμα	Κέρδος / ζημία περιόδου προ φόρου εισοδήματος
13	Μεταβατικός Pro-forma δείκτης Common Equity Tier 1	Δείκτης CET1 που ενσωματώνει τη θετική επίδραση στο σταθμισμένο έναντι κινδύνων ενεργητικό (Risk Weighted Assets - RWA) από την πώληση των θυγατρικών της Τράπεζας στην Αλβανία και τη Βουλγαρία και από την πώληση δύο δανειακών χαρτοφυλακίων ΜΕΑ (Amoeba και Arctos)

14	Pro-forma δείκτης Common Equity Tier 1 με πλήρη εφαρμογή του εποπτικού πλαισίου	Δείκτης CET1 που ενσωματώνει τη θετική επίδραση στο σταθμισμένο έναντι κινδύνων ενεργητικό (Risk Weighted Assets - RWA) από την πώληση των θυγατρικών της Τράπεζας στην Αλβανία και τη Βουλγαρία και από την πώληση δύο δανειακών χαρτοφυλακίων ΜΕΑ (Amoeba και Arctos)
15	Μεγέθη Ισολογισμού	Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές πληροφορίες και μεγέθη που προκύπτουν από την Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2018 και 30 Ιουνίου 2017, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» ή από την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ("ΔΠΧΑ"), όπως εγκρίθηκαν από την ΕΕ. Επιπλέον, περιέχει χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία καταρτίζονται στο πλαίσιο της τακτικής Διαδικασίας Οριστικοποίησης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και της διοικητικής ενημέρωσης. Για παράδειγμα, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ταξινομούνται σε διεθνή ή εγχώρια με βάση τη δικαιοδοσία της μεμονωμένης οντότητας του Ομίλου, των οποίων οι ξεχωριστές χρηματοοικονομικές καταστάσεις καταγράφουν αυτά τα στοιχεία.

Επιπλέον, περιέχει παραπομπές σε ορισμένες μετρήσεις που δεν ορίζονται στο ΔΠΧΑ. Οι μετρήσεις αυτές είναι μη-ΔΠΧΑ χρηματοοικονομικές μετρήσεις. Μια μη-ΔΠΧΑ χρηματοοικονομική μέτρηση είναι ένα μέγεθος που μετρά την ιστορική ή μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, την χρηματοοικονομική θέση ή τις ταμειακές ροές, αλλά αποκλείει ή περιλαμβάνει ποσά που δεν θα προσαρμοστούν στη πιο συγκρίσιμη ΔΠΧΑ μέτρηση. Η Διοίκηση πιστεύει ότι οι μη-ΔΠΧΑ χρηματοοικονομικές μετρήσεις που δεν προκύπτουν από τα ΔΠΧΑ επιτρέπουν μια πιο ουσιαστική ανάλυση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του Ομίλου και των αποτελεσμάτων των εργασιών του. Ωστόσο, οι μη-ΔΠΧΑ χρηματοοικονομικές μετρήσεις δεν υποκαθιστούν τις ΔΠΧΑ μετρήσεις.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Προς τους μετόχους της «Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.»

Εισαγωγή

Έχουμε επισκοπήσει τη συνημμένη ενδιάμεση εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου της «Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.» (ο «Όμιλος») της 30^{ης} Ιουνίου 2018 και τις σχετικές ενδιάμεσες εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συγκεντρωτικού συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ρών της εξάμηνης περιόδου που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις επιλεγμένες επεξηγηματικές σημειώσεις που συνθέτουν την ενδιάμεση εξαμηνιαία χρηματοοικονομική πληροφόρηση, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ενδιάμεσης εξαμηνιαίας οικονομικής έκθεσης του Ν. 3556/2007. Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και παρουσίαση αυτής της ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόζονται στην Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά (Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο «ΔΛΠ» 34). Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε συμπέρασμα επί της εταιρικής και ενοποιημένης ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης με βάση την επισκόπησή μας.

Εύρος Επισκόπησης

Διενεργήσαμε την επισκόπησή μας σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Αναθέσεων Επισκόπησης 2410 «Επισκόπηση ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που διενεργείται από τον ανεξάρτητο ελεγκτή της οντότητας». Η επισκόπηση της ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης συνίσταται στην υποβολή διερευνητικών ερωτημάτων, κυρίως σε πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για χρηματοοικονομικά και λογιστικά θέματα, καθώς και στην εφαρμογή αναλυτικών και άλλων διαδικασιών επισκόπησης. Η επισκόπηση έχει ουσιαστικά μικρότερο εύρος από τον έλεγχο, ο οποίος διενεργείται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και συνεπώς δε μας δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουμε τη διασφάλιση ότι έχουν περιέλθει στην αντίληψή μας όλα τα σημαντικά θέματα που θα μπορούσαν να εντοπιστούν σε έναν έλεγχο. Κατά συνέπεια δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου.

Συμπέρασμα

Με βάση την επισκόπησή μας, δεν έχει περιέλθει στην αντίληψή μας οτιδήποτε που θα μας έκανε να πιστεύουμε ότι η συνημμένη ενδιάμεση χρηματοοικονομική πληροφόρηση δεν έχει καταρτιστεί, από κάθε ουσιαστική άποψη, σύμφωνα με το ΔΛΠ 34.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

Η επισκόπησή μας δεν εντόπισε οποιαδήποτε ασυνέπεια ή αναντιστοιχία των λοιπών στοιχείων της προβλεπόμενης από το άρθρο 5 του Ν. 3556/2007 εξαμηνιαίας οικονομικής έκθεσης με τη συνημμένη ενδιάμεση χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Αθήνα, 31 Αυγούστου 2018

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δημήτρης Κουτσός – Κουτσόπουλος

Α.Μ. ΣΟΕΛ: 26751

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3^α & Γρανικού, 151 25 Μαρούσι

Α.Μ. ΣΟΕΛ: Ε 120

Η «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», η «Deloitte Business Solutions Α.Ε.», η «Deloitte Accounting Compliance & Reporting Services Α.Ε.» και η «Deloitte Alexander Competence Center Α.Ε.» είναι οι ελληνικές εταιρείες μέλη της Deloitte Touche Tohmatsu Limited, μιας ιδιωτικής Βρετανικής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης («DTTL»). Η «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» παρέχει ελεγκτικές (audit) υπηρεσίες καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης εταιρικού κινδύνου (risk advisory), η «Deloitte Business Solutions Α.Ε.» χρηματοοικονομικές (financial advisory), φορολογικές (tax) και συμβουλευτικές (consulting) υπηρεσίες και η «Deloitte Accounting Compliance & Reporting Services Α.Ε.» λογιστικές υπηρεσίες (accounting outsourcing). Η «Deloitte Alexander Competence Center Α.Ε.» με έδρα στη Θεσσαλονίκη είναι ένα κέντρο καινοτομίας που παρέχει χρηματοοικονομικές (financial advisory), φορολογικές (tax) και συμβουλευτικές (consulting) υπηρεσίες.

Η «Κοιμτζόγλου-Λεβέντης και Συνεργάτες» ("KL Law Firm") είναι η ελληνική δικηγορική εταιρεία που παρέχει νομικές υπηρεσίες και συμβουλές στην Ελλάδα.

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ.: 001223601000

© 2018. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τη Deloitte Ελλάδα.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΟΜΙΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

**Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική
Πληροφόρηση**

30 Ιουνίου 2018

Πίνακας Περιεχομένων της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

	Σελίδα	
Καταστάσεις		
Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων 6μήνου	2	
Ενδιάμεση Κατάσταση Συγκεντρωτικού Συνολικού Εισοδήματος 6μήνου	3	
Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2 ^{ου} 3μήνου	4	
Ενδιάμεση Κατάσταση Συγκεντρωτικού Συνολικού Εισοδήματος 2 ^{ου} 3μήνου	5	
Ενδιάμεση Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	6	
Ενδιάμεση Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	7	
Ενδιάμεση Κατάσταση Ταμειακών Ροών	9	
Σημειώσεις επί της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης		
1	Γενικές πληροφορίες	10
2	Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	11
3	Γνωστοποιήσεις μετάβασης στο Δ.Π.Χ.Α. 9	26
4	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	41
5	Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	46
6	Επιχειρηματικοί Τομείς	60
7	Καθαρά έσοδα από τόκους	63
8	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	63
9	Διακοπτόμενες Δραστηριότητες	63
10	Φόρος εισοδήματος	66
11	Κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή	68
12	Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων	69
13	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	71
14	Επενδύσεις σε ενοποιούμενες εταιρείες	75
15	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	83
16	Υποχρεώσεις προς πελάτες	84
17	Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	84
18	Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	84
19	Λοιπές προβλέψεις	86
20	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις	86
21	Μετοχικό κεφάλαιο και υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες	89
22	Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	90
23	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	92
24	Μεταβολές στο χαρτοφυλάκιο των ενοποιούμενων εταιρειών	95
25	Κεφαλαιακή επάρκεια	96
26	Αναμορφώσεις/ αναταξινομήσεις χρηματοοικονομικών πληροφοριών συγκριτικής περιόδου	98
27	Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού	103

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1 Ιανουαρίου έως		Από 1 Ιανουαρίου έως	
		30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017	30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	7	953.848	1.127.819	943.282	1.120.354
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	7	(254.370)	(295.399)	(256.830)	(303.963)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ		699.478	832.420	686.452	816.391
Έσοδα προμηθειών		180.179	177.444	149.750	150.133
Έξοδα προμηθειών		(31.495)	(28.054)	(31.521)	(31.976)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ		148.684	149.390	118.229	118.158
Έσοδα από μερίσματα		6.705	5.779	6.339	12.962
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		23.635	29.959	20.421	29.716
Αποτελέσματα από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου		-	29.078	-	28.527
Αποτελέσματα από πώληση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών		(19.157)	(173)	(26.009)	-
Ανακύκλωση στα αποτελέσματα του σωρευμένου αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων		17.165	-	17.165	-
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)		33.575	100.851	997	(20.396)
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		910.085	1.147.305	823.594	985.358
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8	(384.412)	(264.395)	(363.076)	(246.659)
Έξοδα διοίκησης		(211.570)	(213.697)	(202.453)	(210.466)
Αποσβέσεις		(51.572)	(46.967)	(46.807)	(44.186)
Κέρδη/ (ζημίες) από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων ενεργητικού		(2.299)	(1.067)	(2.409)	(1.065)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ		(649.853)	(526.126)	(614.745)	(502.377)
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ, ΑΠΟΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ		260.232	621.178	208.849	482.981
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	13	(245.275)	(522.208)	(269.978)	(516.728)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(20.009)	(17.272)	(17.450)	(17.168)
Αναστροφές απομειώσεων/ (απομειώσεις) χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων		7.222	-	7.222	-
Απομείωση αξίας συμμετοχών	14	(49.795)	(2)	(82.668)	(42.289)
Λοιπές απομειώσεις		(3.974)	(70.634)	(4.074)	(5.261)
Αναστροφές / (έξοδα) λοιπών προβλέψεων		11.426	(6.664)	12.687	35.274
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες		(23.989)	(26.405)	-	-
ΚΕΡΔΗ/ (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		(64.162)	(22.007)	(145.412)	(63.191)
Φόρος εισοδήματος	10	6.425	23.477	21.436	28.573
ΚΕΡΔΗ/ (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		(57.736)	1.470	(123.976)	(34.618)
Κέρδη/ (ζημίες) μετά από φόρο εισοδήματος από διακοπτόμενες δραστηριότητες	9	(312.656)	(77.772)	-	-
ΚΕΡΔΗ/ (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΕΡΙΟΔΟΥ		(370.393)	(76.301)	(123.976)	(34.618)
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας		(54.515)	3.028		
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(3.222)	(1.558)		
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες					
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής		(311.924)	(77.993)		
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(733)	221		
Κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας (σε €):					
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
- Βασικά και προσαρμοσμένα	11	(0,1249)	0,0069		
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες					
- Βασικά και προσαρμοσμένα	11	(0,7147)	(0,1787)		

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1 Ιανουαρίου έως		Από 1 Ιανουαρίου έως	
		30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017	30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Α)		(57.736)	1.470	(123.976)	(34.618)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:					
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	12	(26.224)	-	(26.179)	-
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων	12	-	42.930	-	42.324
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	12	4.561	(4.531)	-	-
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	12	4.147	-	4.147	-
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	12	(210)	(7)	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	12	(17.726)	38.392	(22.032)	42.324
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)		(75.462)	39.862	(146.009)	7.707
- Αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας		(72.237)	41.412		
- Αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(3.226)	(1.550)		
ΔΙΑΚΟΠΤΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Γ)		(312.656)	(77.772)		
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:					
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	12	80	-		
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων	12	-	(57)		
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	12	144.792	3.910		
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	12	237	-		
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	12	(54)	-		
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Δ)	12	145.054	3.854		
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Γ)+(Δ)		(167.602)	(73.918)		
- Αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας		(166.945)	(74.159)		
- Αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(657)	241		

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1 Απριλίου έως		Από 1 Απριλίου έως	
		30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017	30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		476.446	557.828	468.124	556.450
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(127.345)	(144.907)	(128.259)	(149.425)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ		349.101	412.921	339.865	407.024
Έσοδα προμηθειών		92.277	92.194	76.721	78.119
Έξοδα προμηθειών		(17.751)	(15.934)	(17.729)	(17.663)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ		74.527	76.261	58.992	60.456
Έσοδα από μερίσματα		6.584	5.625	6.225	5.418
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		25.475	22.378	25.387	21.914
Αποτελέσματα από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου		-	8.039	-	8.037
Αποτελέσματα από πώληση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών		(23.607)	-	(30.322)	-
Ανακύκλιση στα αποτελέσματα του σωρευμένου αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων		6.561	-	6.561	-
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)		21.410	102.345	(1.396)	(22.327)
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		460.050	627.569	405.312	480.522
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		(125.089)	(132.558)	(114.160)	(123.594)
Έξοδα διοίκησης		(112.007)	(105.352)	(105.693)	(103.606)
Αποσβέσεις		(24.794)	(22.899)	(23.157)	(21.998)
Κέρδη/ (ζημίες) από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων ενεργητικού		(2.336)	(93)	(2.428)	(54)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ		(264.226)	(260.902)	(245.438)	(249.252)
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ, ΑΠΟΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ		195.824	366.667	159.875	231.270
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών		(82.098)	(264.031)	(89.083)	(261.699)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(9.401)	(10.418)	(8.937)	(10.410)
Αναστροφές απομειώσεων/ (απομειώσεις) χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων		(7.908)	-	(7.908)	-
Απομείωση αξίας συμμετοχών		(31.757)	(2)	(82.668)	(13.189)
Λοιπές απομειώσεις		(2.906)	(69.109)	(3.054)	(3.736)
Αναστροφές / (έξοδα) λοιπών προβλέψεων		5.109	(5.561)	5.159	36.355
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες		(15.685)	(19.280)	-	-
ΚΕΡΔΗ/ (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		51.179	(1.734)	(26.617)	(21.409)
Φόρος εισοδήματος		(28.968)	10.448	(17.125)	12.182
ΚΕΡΔΗ/ (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		22.210	8.714	(43.742)	(9.228)
Κέρδη/ (ζημίες) μετά από φόρο εισοδήματος από διακοπτόμενες δραστηριότητες		(309.549)	(77.204)	-	-
ΚΕΡΔΗ/ (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΕΡΙΟΔΟΥ		(287.338)	(68.490)	(43.742)	(9.228)
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας		24.004	9.799		
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(1.794)	(1.084)		
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες					
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής		(308.840)	(77.308)		
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(709)	103		
Κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας (σε €):					
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
- Βασικά και προσαρμοσμένα	11	0,0550	0,0225		
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες					
- Βασικά και προσαρμοσμένα	11	(0,7075)	(0,1771)		

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1 Απριλίου έως		Από 1 Απριλίου έως	
		30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017	30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Α)		22.210	8.714	(43.742)	(9.228)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:					
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων		6.890	-	6.435	-
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων		-	30.543	-	30.224
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών		3.140	(4.157)	-	-
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων		786	-	780	-
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)		374	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)		11.190	26.386	7.215	30.224
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)		33.400	35.100	(36.527)	20.997
- Αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας		35.110	36.174		
- Αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(1.710)	(1.074)		
ΔΙΑΚΟΠΤΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Γ)		(309.549)	(77.204)		
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:					
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων		(551)	-		
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων		-	555		
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών		143.436	5.451		
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Μεταβολή αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων		185	-		
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)		(146)	-		
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Δ)		142.925	6.006		
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Γ)+(Δ)		(166.624)	(71.198)		
- Αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας		(165.920)	(71.330)		
- Αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας		(704)	132		

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες		864.232	1.449.240	849.494	1.154.395
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		1.019.147	2.147.758	1.021.865	2.091.669
Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		943.056	1.499.824	922.563	1.476.244
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		122.889	-	122.888	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις		372.822	459.993	372.825	461.402
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών		255.904	90.253	255.904	88.874
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	13	39.478.700	44.719.530	40.302.417	44.884.572
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων		1.135.210	-	1.127.230	-
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	3	-	2.203.803	-	2.019.464
Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους	3	-	23.109	-	23.109
Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού		486.761	18.110	632.349	183.367
Επενδύσεις σε ακίνητα		1.154.854	1.120.627	418.515	400.172
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες		-	-	607.225	810.928
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	14	138.088	251.374	187.340	246.020
Ενσώματα πάγια στοιχεία		1.048.933	1.041.435	908.654	898.367
Αυλα στοιχεία ενεργητικού		294.768	300.771	255.270	256.292
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις		216.094	219.157	215.706	217.405
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		6.558.932	6.542.813	6.507.397	6.483.830
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		3.157.446	3.045.223	3.003.714	2.795.119
Στοιχεία ενεργητικού από διακοπτόμενες δραστηριότητες	9	1.974.195	2.283.542	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		59.222.031	67.416.562	57.711.357	64.491.230
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	15	5.558.962	11.435.086	5.768.999	11.771.541
Υποχρεώσεις προς πελάτες	16	42.102.483	42.715.252	42.288.806	41.300.806
Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	17	74.793	-	74.793	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις		388.616	402.233	388.635	403.881
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	18	530.779	435.277	530.779	435.277
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις		8.560	2.437	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		36.034	34.432	-	-
Υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση		229.928	194.162	226.241	187.932
Λοιπές προβλέψεις	19	185.702	52.959	176.424	105.324
Λοιπές υποχρεώσεις		916.400	959.670	844.108	859.825
Υποχρεώσεις από διακοπτόμενες δραστηριότητες	9	1.842.828	1.640.856	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		51.875.085	57.872.365	50.298.785	55.064.587
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	21	2.619.955	2.619.955	2.619.955	2.619.955
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	21	13.074.688	13.074.688	13.074.688	13.074.688
Υπό αίτηση μετατρέψιμες ομολογίες	21	2.040.000	2.040.000	2.040.000	2.040.000
Μείον: Ίδιες μετοχές	21	(1.592)	(379)	-	-
Λοιπά αποθεματικά	22	173.895	11.022	163.543	159.754
Αποτελέσματα εις νέον	22	(10.681.780)	(8.326.871)	(10.485.614)	(8.467.755)
Ίδια Κεφάλαια αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής		7.225.166	9.418.415	7.412.572	9.426.642
Δικαιώματα μειοψηφίας		121.780	125.782	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		7.346.946	9.544.198	7.412.572	9.426.642
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		59.222.031	67.416.562	57.711.357	64.491.230

ΌΜΙΛΟΣ - ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	Σημείωση	Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες μητρικής					Αποτελέσματα εις νέον	Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες μητρικής	Δικαιώματα μειοψηφίας	ΣΥΝΟΛΟ
		Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες	Ίδιες Μετοχές	Λοιπά Αποθεματικά				
Υπόλοιπο έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2017		2.619.955	13.074.687	2.040.000	(842)	(65.845)	(8.004.334)	9.663.623	160.116	9.823.739
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	12	-	-	-	-	42.217	-	42.217	28	42.245
Αποτελέσματα μετά από φόρους περιόδου 1/1 - 30/6/2017	22	-	-	-	-	-	(74.965)	(74.965)	(1.337)	(76.301)
Σύνολο αναγνωρισμένων καθαρών εσόδων περιόδου 1/1 - 30/6/2017		0	0	0	0	42.217	(74.965)	(32.748)	(1.308)	(34.056)
Αγοραπωλησίες ιδίων μετοχών	21, 22	-	-	-	(615)	-	232	(382)	-	(382)
Μεταφορά μεταξύ λοιπών αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέον	22	-	-	-	-	(2.057)	2.057	-	-	0
Μεταβολές ποσοστών	22	-	-	-	-	-	(10.832)	(10.832)	(30.737)	(41.569)
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2017		2.619.955	13.074.687	2.040.000	(1.456)	(25.685)	(8.087.840)	9.619.662	128.071	9.747.732
Υπόλοιπο έναρξης την 1 Ιουλίου 2017		2.619.955	13.074.688	2.040.000	(1.456)	(25.685)	(8.087.840)	9.619.662	128.071	9.747.732
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		-	-	-	-	38.763	-	38.763	86	38.849
Αποτελέσματα μετά από φόρους περιόδου 1/7 - 31/12/2017	22	-	-	-	-	-	(125.431)	(125.431)	(2.573)	(128.004)
Σύνολο αναγνωρισμένων καθαρών εσόδων περιόδου 1/7 - 31/12/2017		0	0	0	0	38.763	(125.431)	(86.668)	(2.487)	(89.155)
Καταβολή στους κατόχους των υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών (μετά φόρων)	22	-	-	-	-	-	(117.481)	(117.481)	-	(117.481)
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης κοινών μετοχών		-	-	-	-	-	-	-	(24)	(24)
Αγοραπωλησίες ιδίων μετοχών	21, 22	-	-	-	1.077	-	(315)	762	-	762
Μεταφορά μεταξύ λοιπών αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέον	22	-	-	-	-	(2.056)	2.056	-	-	0
Πωλήσεις, εκκαθαρίσεις και μεταβολές ποσοστών	22	-	-	-	-	-	2.140	2.140	223	2.364
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017		2.619.955	13.074.688	2.040.000	(379)	11.022	(8.326.871)	9.418.415	125.783	9.544.198
Επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στα Ίδια Κεφάλαια	3	0	0	0	0	39.680	(1.981.352)	(1.941.672)	(107)	(1.941.779)
Υπόλοιπο έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2018		2.619.955	13.074.688	2.040.000	(379)	50.702	(10.308.223)	7.476.743	125.676	7.602.419
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	12	-	-	-	-	127.256	-	127.256	72	127.328
Αποτελέσματα μετά από φόρους περιόδου 1/1 - 30/6/2018	22	-	-	-	-	-	(366.438)	(366.438)	(3.955)	(370.393)
Σύνολο αναγνωρισμένων καθαρών εσόδων περιόδου 1/1-30/6/2018		0	0	0	0	127.256	(366.438)	(239.182)	(3.883)	(243.065)
Αγοραπωλησίες ιδίων μετοχών	21, 22	-	-	-	(1.214)	-	(126)	(1.339)	-	(1.339)
Μεταφορά μεταξύ λοιπών αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέον	22	-	-	-	-	1.235	(1.235)	-	-	0
Ανακύκληση στα αποτελέσματα του σωρευμένου αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	22	-	-	-	-	-	99	99	-	99
Πωλήσεις, εκκαθαρίσεις και μεταβολές ποσοστών	22	-	-	-	-	(5.298)	(5.857)	(11.156)	(13)	(11.168)
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2018		2.619.955	13.074.688	2.040.000	(1.592)	173.895	(10.681.780)	7.225.166	121.779	7.346.945

ΤΡΑΠΕΖΑ - ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες	Λοιπά Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	ΣΥΝΟΛΟ
Υπόλοιπο έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2017		2.619.955	13.074.688	2.040.000	75.163	(8.353.025)	9.456.781
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	12	-	-	-	42.324	-	42.324
Αποτελέσματα μετά από φόρους περιόδου 1/1 - 30/6/2017	22	-	-	-	-	(34.618)	(34.618)
Σύνολο αναγνωρισμένων καθαρών εσόδων περιόδου 1/1 - 30/6/2017		0	0	0	42.324	(34.618)	7.707
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2017		2.619.955	13.074.688	2.040.000	117.488	(8.387.643)	9.464.488
Υπόλοιπο έναρξης την 1 Ιουλίου 2017		2.619.955	13.074.688	2.040.000	117.488	(8.387.643)	9.464.488
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		-	-	-	42.266	-	42.266
Αποτελέσματα μετά από φόρους περιόδου 1/7 - 31/12/2017	22	-	-	-	-	37.370	37.370
Σύνολο αναγνωρισμένων καθαρών εσόδων περιόδου 1/7 - 31/12/2017		0	0	0	42.266	37.370	79.636
Καταβολή στους κατόχους των υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών (μετά από φόρους)	22	-	-	-	-	(117.481)	(117.481)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017		2.619.955	13.074.688	2.040.000	159.754	(8.467.755)	9.426.642
Επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στα Ίδια Κεφάλαια	3	-	-	-	25.821	(1.893.981)	(1.868.160)
Υπόλοιπο έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2018		2.619.955	13.074.688	2.040.000	185.575	(10.361.736)	7.558.482
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	12	-	-	-	(22.032)	-	(22.032)
Αποτελέσματα μετά από φόρους περιόδου 1/1 - 30/6/2018	22	-	-	-	-	(123.976)	(123.976)
Σύνολο αναγνωρισμένων καθαρών εσόδων περιόδου 1/1 - 30/6/2018		0	0	0	(22.032)	(123.976)	(146.009)
Ανακύκλιση στα αποτελέσματα του σωρευμένου αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	22	-	-	-	-	99	99
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2018		2.619.955	13.074.688	2.040.000	163.542	(10.485.613)	7.412.573

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1 Ιανουαρίου έως		Από 1 Ιανουαρίου έως	
		30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017	30 Ιουνίου 2018	30 Ιουνίου 2017
<i>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων</i>					
Κέρδη/ (ζημίες) προ φόρων		(64.162)	(22.007)	(145.412)	(63.191)
Προσαρμογή κερδών/ ζημιών προ φόρων:					
Προστίθενται: προβλέψεις και απομειώσεις		300.405	616.780	354.261	546.172
Προστίθενται: αποσβέσεις		51.572	46.967	46.807	44.186
Προστίθενται: παροχές μετά τη συνταξιοδότηση και δαπάνες κόστους αποχώρησης (Κέρδη)/ ζημίες από αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων		139.191	4.391	132.822	3.666
αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		(9.157)	(18.632)	(9.909)	(17.557)
Ανακύκλωση στα αποτελέσματα του σωρευμένου αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων		(17.165)	-	(17.165)	-
(Κέρδη)/ ζημίες από επενδυτικές δραστηριότητες		39.770	212.993	27.011	(4.562)
<i>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τη μεταβολή σε λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων</i>		440.454	840.494	388.416	508.714
<i>Μεταβολές λειτουργικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων:</i>					
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των διαθεσίμων στις Κεντρικές Τράπεζες		195.588	(68.514)	196.202	(68.857)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		(693.736)	49.823	(695.929)	(8.212)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		3.665	-	3.570	-
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των απαιτήσεων από χρεωστικούς τίτλους		-	4.652.825	-	4.652.825
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πιστωτικά ιδρύματα		72.056	242.967	196.164	251.909
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες		2.168.477	2.484.779	2.079.762	2.434.940
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση συμφωνιών επαναπώλησης τίτλων πελατών		(167.030)	(15.937)	(167.030)	(15.937)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(237.023)	(113.809)	(205.477)	30.065
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		(5.892.530)	(5.937.559)	(6.002.542)	(5.944.777)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών		73.962	10.046	73.962	10.046
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πελάτες		991.435	(1.166.214)	988.000	(1.147.540)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των λοιπών υποχρεώσεων		(133.813)	(564.869)	(119.054)	(281.050)
<i>Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν την καταβολή φόρου εισοδήματος</i>		(3.178.495)	414.033	(3.263.955)	422.126
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε		(3)	(2)	-	-
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		(3.178.498)	414.031	(3.263.955)	422.126
<i>Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων</i>					
Αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων		(73.232)	(83.646)	(63.005)	(62.497)
Πώληση ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων ενεργητικού		19.668	2.591	3.689	2.273
Αγορά άυλων στοιχείων ενεργητικού		(13.504)	(14.105)	(13.292)	(13.336)
Αγορά διακρατούμενων προς πώληση στοιχείων ενεργητικού		(438)	(1.783)	-	(2.400)
Πώληση διακρατούμενων προς πώληση στοιχείων ενεργητικού		15	-	-	-
Αγορά χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων		(415.772)	-	(415.772)	-
Πώληση χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων		1.041.299	-	1.036.810	-
Αγορά χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		-	(7.060.459)	-	(7.052.587)
Πώληση/ λήξη χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		-	6.291.631	-	6.278.219
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εξαιρουμένων των ταμειακών διαθεσίμων που πωλήθηκαν		150.466	-	150.467	-
Συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου συγγενών εταιρειών	24	(29.175)	(321)	(29.175)	(167)
Εξαγορές θυγατρικών εταιρειών και συμμετοχή σε αυξήσεις/μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου		-	(2.400)	-	(58)
Πώληση συγγενών εταιρειών		9.434	-	9.434	-
Είσπραξη μερισμάτων		6.122	5.520	5.756	12.702
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		694.883	(862.972)	684.911	(837.851)
<i>Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων</i>					
Έκδοση/ (αποπληρωμή) πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων		95.501	(11.685)	95.501	(11.685)
Αγοραπωλησίες ιδίων μετοχών και δικαιωμάτων προτίμησης		(1.339)	(382)	-	-
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		94.162	(12.067)	95.501	(11.685)
Συναλλαγματικές διαφορές του ταμείου και των ταμειακών ισοδυνάμων		(7.379)	(634)	(7.138)	(1.022)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) του ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Α)		(2.396.833)	(461.643)	(2.490.681)	(428.432)
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπτόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		219.002	99.275	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπτόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		(296.778)	(44.278)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπτόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		-	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές του ταμείου και των ταμειακών ισοδυνάμων		(2.020)	1.320	-	-
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) του ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων από διακοπτόμενες δραστηριότητες (Β)		(79.796)	56.317	-	-
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου (Γ)		4.187.508	2.237.960	3.479.374	1.505.950
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου (Α)+(Β)+(Γ)		1.710.880	1.832.634	988.693	1.077.518

1 Γενικές πληροφορίες

Η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. (“Τράπεζα”) ιδρύθηκε το 1916 και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών από το 1918. Η Τράπεζα λειτουργεί ως ανώνυμη τραπεζική εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, τις διατάξεις του Ν. 4261/2014 περί πιστωτικών ιδρυμάτων και τις διατάξεις των λοιπών συναφών νομοθετημάτων. Σύμφωνα με τον καταστατικό της σκοπό, η Τράπεζα μπορεί να διενεργεί κάθε εργασία ή δραστηριότητα, η οποία επιτρέπεται ή επιβάλλεται στις τράπεζες από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Η Τράπεζα Πειραιώς (μητρική εταιρεία) έχει έδρα στην Ελλάδα. Η διεύθυνση της έδρας της είναι Αμερικής 4, Αθήνα. Η διάρκεια της Τράπεζας έχει ορισθεί μέχρι την 6/7/2099. Η Τράπεζα Πειραιώς και οι θυγατρικές της (αποκαλούμενες μαζί ως “ο Όμιλος”) αναπτύσσουν δραστηριότητες στη Νοτιοανατολική και Δυτική Ευρώπη. Ο Όμιλος απασχολεί συνολικά 15.312 άτομα, εκ των οποίων 2.392 άτομα αντιστοιχούν σε μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε., Tirana Bank I.B.C. S.A. and Piraeus Bank Bulgaria A.D.). Η Τράπεζα αντίστοιχα απασχολεί 12.068 άτομα.

Η μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς συμμετέχει, πέραν του Γενικού Δείκτη του Χ.Α., σε μία σειρά από άλλους δείκτες, όπως FTSE/X.A. (Large Cap, Banks), FTSE (All World, Emerging Markets, Med 100, FTSE4Good), MSCI (Emerging Markets, EM EMEA, Greece), Stoxx (TMI, All Europe, Greece) και S&P (Global, Greece BMI).

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την ημερομηνία έγκρισης της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης είναι η εξής:

Γεώργιος Π. Χαντζηνικολάου	Ο Πρόεδρος Δ.Σ. (Μη Εκτελεστικό Μέλος)
Karel G. De Boeck	Ο Αντιπρόεδρος Δ.Σ. (Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος)
Χρήστος Ι. Μεγάλου	Ο Διευθύνων Σύμβουλος (Εκτελεστικό Μέλος)
Γεώργιος Γ. Γεωργακόπουλος	Εκτελεστικό Μέλος
Βενετία Γ. Κοντογούρη	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Arne S. Berggren	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Enrico Tommaso C. Cucchiani	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
David R. Hexter	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Σολομών Α. Μπεράχας	Μη εκτελεστικό Μέλος
Alexander Z. Blades	Μη εκτελεστικό Μέλος
Per Anders J. Fasth	Εκπρόσωπος σύμφωνα με το Ν. 3864/2010 του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Μη εκτελεστικό Μέλος)

Τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει με την ετήσια Γενική Συνέλευση το 2020.

2 Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

Όπως επιτρέπεται από τις διατάξεις μετάβασης στο Δ.Π.Χ.Α. 9 και Δ.Π.Χ.Α. 15, ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην αναμορφώσει τις συγκριτικές περιόδους αναφοράς και οι λογιστικές αρχές που παρατίθενται στη Σημείωση 2 των Ενοποιημένων και Ατομικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν εφαρμογή μόνο για τις συγκριτικές περιόδους.

2.1 Βάση κατάρτισης

Η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για το 1^ο εξάμηνο του 2018 ('Η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση'), έχει συνταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά».

Η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση περιλαμβάνει επιλεγμένες γνωστοποιήσεις και δεν περιλαμβάνει όλη την πληροφόρηση που απαιτείται στις πλήρεις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ως εκ τούτου, η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση θα πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις Ενοποιημένες και Ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Ομίλου της 31/12/2017, που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).

Τα κονδύλια παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ και στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά). Διαφορές που παρουσιάζονται, μεταξύ των ποσών στην Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις επί της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο. Οι εν λόγω προσαρμογές δεν έχουν κάποια σημαντική επίδραση στην παρουσίαση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, όπως αναλυτικά παρουσιάζονται στην Σημείωση 26 της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση έχει συνταχθεί εφαρμόζοντας την αρχή του ιστορικού κόστους εκτός από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων αποτιμώμενα σε εύλογη αξία είτε μέσω αποτελεσμάτων είτε μέσω συγκεντρωτικού συνολικού εισοδήματος, καθώς και όλα τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και επενδυτικά ακίνητα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Η σύνταξη των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε συμμόρφωση με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες επηρεάζουν τα κονδύλια του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθώς και τα ποσά εσόδων και εξόδων της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και παραδοχών συντελεί στη διαμόρφωση εκτιμήσεων στους ακόλουθους τομείς: απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, της εύλογης αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, της εύλογης αξίας χρεογράφων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, της ανάκτησης αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ("ΑΦΑ"), της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων, της εύλογης αξίας εξωχρηματιστηριακών παραγώγων προϊόντων, απομειώσεις των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες και λοιπών απαιτήσεων από τον Ελληνικό δημόσιο τομέα.

Οι περιοχές με υψηλότερο βαθμό κρίσης ή περιπλοκότητας ή οι τομείς όπου οι παραδοχές και εκτιμήσεις είναι σημαντικές για την Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 4.

2.2 Συνεχιζόμενη Δραστηριότητα

Συμπέρασμα

Η Διοίκηση συμπέρανε, λαμβάνοντας υπόψη τους κατωτέρω παράγοντες, αναφορικά με το μακροοικονομικό περιβάλλον, την ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου, ότι η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση έχει κατάλληλα συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας κατά την 30 Ιουνίου 2018.

Μακροοικονομικό περιβάλλον

Το 2018 αναμένεται η ελληνική οικονομία να διατηρήσει την αναπτυξιακή της δυναμική, καθώς ήδη από το 2017 καταγράφηκαν σημαντικές εξελίξεις, οι οποίες συνθέτουν μια εικόνα σταθερότητας στη δημοσιονομική προσαρμογή και ανάκαμψης στο πεδίο των προσδοκιών και της εμπιστοσύνης στην αγορά.

Στο πλαίσιο του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής το 2017 εφαρμόστηκαν μια σειρά βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους. Επίσης, στο 1^ο τρίμηνο 2018 επιτεύχθηκε η ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης και εγκρίθηκε εκταμίευση ύψους 6,7 δις. Επίσης, στις αρχές του 2018, οι οίκοι Moody's, S&P και Fitch στο πλαίσιο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας αναβάθμισαν την χώρα στις κλίμακες "B3", "B" και "B" αντίστοιχα διατηρώντας το Outlook σε θετικό. Βασικό σημείο αναφοράς αποτελούν οι αποφάσεις του Eurogroup (21 - 22 Ιουνίου 2018) το οποίο σηματοδότησε την ολοκλήρωση της τελευταίας αξιολόγησης του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό αποφασίστηκε: (α) το ύψος της τελευταίας δόσης του προγράμματος στα € 15 δις εκ των οποίων τα € 5,5 δις θα διατεθούν για χρηματοδοτικές ανάγκες και τα € 9,5 δις για «μαξιλάρι» ρευστότητας (cash buffer). Το συνολικό ύψος του "cash buffer" εκτιμάται στα € 24,1 δις. και θα μπορεί να καλύψει τις χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας για περίπου 22 μήνες μετά το τέλος του προγράμματος (τον Αύγ. 2018), (β) το καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας (Enhanced Surveillance) μετά τη λήξη του προγράμματος και (γ) τη λήψη περαιτέρω μέτρων για τη βιωσιμότητα του χρέους. Σε συνέχεια των αποφάσεων αυτών στις 26.06.2018 ο οίκος αξιολόγησης S&P αναβάθμισε εκ νέου την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας σε "B+" με σταθερό "Outlook".

Το 2017, ο δείκτης οικονομικού κλίματος βελτιώθηκε στις 96,8 μονάδες έναντι 91,9 μονάδων το 2016, στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων τριών ετών, ενώ την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2018 ανήλθε στις 102,8 μονάδες. Το πραγματικό ΑΕΠ, με βάση εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία, αυξήθηκε το α' τρίμηνο του 2018 κατά 2,3% σε ετήσια βάση και κατά 0,8% σε τριμηνία βάση, συνεχίζοντας τη θετική πορεία του 2017 (ανάπτυξη 1,4%) και ενισχύοντας τις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας. Επίσης, το ποσοστό ανεργίας, το α' τρίμηνο του 2018 με βάση μη εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία, υποχώρησε στο 21,2% έναντι 23,3% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2017 ενώ η απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,8% σε ετήσια βάση. Ταυτόχρονα, την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2018, διατηρείται μια καλή εικόνα και στο χώρο του τουρισμού, καθώς οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 7,4% σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2018, παρουσιάζεται έλλειμμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους € 813 εκατ. έναντι στόχου για έλλειμμα € 2,2 δις ενώ πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε στα € 1,5 δις. Σύμφωνα με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Προσαρμογής (ΜΠΔΣ 2019 -2022), με βάση τη μεθοδολογία της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης, το πρωτογενές πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης του Ελληνικού Δημοσίου το 2018 αναμένεται στο 3,56% του ΑΕΠ έναντι στόχου για 3,5% του ΑΕΠ όπως έχει τεθεί. Ταυτόχρονα, στην έκθεση της Ευρωπαϊκής επιτροπής στο πλαίσιο της τέταρτης αξιολόγησης (Compliance report) εκτιμάται ότι η Ελλάδα είναι προς την σωστή κατεύθυνση για την επίτευξη του στόχου του 3,5% του ΑΕΠ για το 2018.

Η διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας, η σταδιακή ενίσχυση της εμπιστοσύνης σε διεθνές επίπεδο αναφορικά με τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της χώρας, αλλά και οι θετικές επιδράσεις στην οικονομική δραστηριότητα από την τόνωση της αξιοπιστίας στο εγχώριο περιβάλλον, οι οποίες θα ενδυναμωθούν σημαντικά και από την κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής

προς τις απαραίτητες για την ανάπτυξη μεταρρυθμίσεις, θα διασφαλίσουν τη συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας.

Η οικονομική και πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει ο πρωταρχικός παράγοντας κινδύνου για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο εν γένει αλλά και ειδικότερα για την Τράπεζα Πειραιώς, ενώ οι γεωπολιτικές εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή είναι ένας πρόσθετος δευτερεύοντας παράγοντας κινδύνου. Κατ' επέκταση, αρνητικές εξελίξεις αναφορικά με την εφαρμογή του ετήσιου προϋπολογισμού και του ΜΠΔΣ της ελληνικής οικονομίας θα είχαν πιθανόν επίπτωση στη ρευστότητα της Τράπεζας (π.χ. εκροές ή παύση εισροών καταθέσεων, μείωση συναλλαγών γeros με τρίτους στη διατραπεζική αγορά, υποβάθμιση τίτλων του ελληνικού δημοσίου που χρησιμεύουν για την εξασφάλιση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα), καθώς και στην κεφαλαιακή της επάρκεια (π.χ. επίδραση στην ποιότητα του δανειακού της χαρτοφυλακίου και τυχόν αρνητική αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου του Ελληνικού Δημοσίου, στο οποίο οι ελληνικές τράπεζες έχουν σημαντική άμεση και έμμεση έκθεση). Η Διοίκηση της Τράπεζας Πειραιώς παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα την αρνητική επίδραση που πιθανώς αυτές να έχουν στις εργασίες της.

Ρευστότητα

Κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018, οι καταθέσεις της εγχώριας αγοράς (ιδιωτικού και δημόσιου τομέα), αυξήθηκαν κατά 4,4% σε € 143,8 δις. Η έκθεση του συνόλου των ελληνικών τραπεζών στο Ευρωσύστημα μειώθηκε σημαντικά από € 33,7 δις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, σε € 16,3 δις την 30 Ιουνίου 2018, από τα οποία ποσό € 7,3 δις καλύφθηκε από τον ELA (η παροχή ρευστότητας από τον ELA χορηγείται σε κεφαλαιακά επαρκή πιστωτικά ιδρύματα με εξασφάλιση αποδεκτά στοιχεία του ενεργητικού και αξιολογείται τακτικά από την ΕΚΤ) και € 9,0 δις από την ΕΚΤ (Main Refinancing Operations) και το πρόγραμμα μακροχρόνιας παροχής ρευστότητας της ΕΚΤ "Targeted Longer-Term Refinancing Operations" (TLTRO II).

Κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018, η έκθεση του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς στο Ευρωσύστημα μειώθηκε σημαντικά κατά € 7,9 δις στα € 1,8 δις την 30η Ιουνίου 2018, σε σχέση με € 9,7 δις στις 31/12/2017, υποβοηθούμενη κυρίως από την αύξηση των καταθέσεων στην Ελλάδα, την πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά γero, την περαιτέρω απομόχλευση του δανειακού χαρτοφυλακίου και τη συμμετοχή της Τράπεζας στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων ESM με μετρητά (ονομαστικής αξίας € 1,5 δις). Η χρηματοδότηση μέσω ELA της Τράπεζας Πειραιώς μειώθηκε κατά € 5,4 δις την περίοδο 1/1-30/6/2018 και διαμορφώθηκε στα € 0,3 δις στα τέλη Ιουνίου 2018 σε σχέση με € 5,7 δις στο τέλος Δεκεμβρίου 2017. Η έκθεση στον ELA περιορίστηκε τον Ιούλιο του 2018. Στο α' εξάμηνο 2018, η χρηματοδότηση μέσω ΕΚΤ (πρόγραμμα μακροχρόνιας παροχής ρευστότητας Targeted Longer-Term Refinancing Operations – TLTRO II και πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης Main Refinancing Operations-MRO) μειώθηκε κατά € 2,5 δις, και διαμορφώθηκε στα € 1,5 δις στις 30 Ιουνίου 2018, από € 4,0 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Στις 10 Αυγούστου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε ότι από 21/8/2018 στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εκδίδει ή εγγυάται πλήρως η Ελληνική Δημοκρατία εφαρμόζονται τα ενιαία κριτήρια και τα ελάχιστα όρια πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος και ότι τα εν λόγω χρεόγραφα θα υπόκεινται στις ενιαίες περικοπές αποτίμησης που καθορίζονται στην κατευθυντήρια γραμμή (EE) 2016/65 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Τράπεζα Πειραιώς έχοντας ενσωματώσει αυτή την εξέλιξη (waiver lift) στη στρατηγική χρηματοδότησής της, έχει ήδη απορροφήσει τις επιπτώσεις του waiver lift χωρίς πρόβλημα, με χρήση της ρευστότητας μέσω διατραπεζικής αγοράς έναντι ενεχύρων.

Τον Ιανουάριο του 2017, τα διοικητικά συμβούλια του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) ενέκριναν την εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του Ελληνικού χρέους που είχαν αποφασιστεί στις 25 Μαΐου 2016. Τα μέτρα αυτά μεταξύ άλλων συμπεριελάμβαναν την ανταλλαγή των υφιστάμενων ομολόγων κυμαινόμενου επιτοκίου των EFSF και ESM που είχαν δοθεί στις ελληνικές τράπεζες για την κεφαλαιακή τους ενίσχυση και για την κάλυψη του χρηματοοικονομικών κενών των εξαγορών/ συγχωνεύσεων, με άλλα σταθερού επιτοκίου ή μετρητά. Κατά τη διάρκεια του 2017 ανταλλάχθηκαν ομόλογα αξίας € 10,9 δις, τα οποία κατείχε η Τράπεζα, με μετρητά, και άλλα €

1,5 δις με ομόλογα σταθερού επιτοκίου, τα οποία στη συνέχεια ανταλλάχθηκαν με μετρητά στις 17 Ιανουαρίου 2018, ολοκληρώνοντας έτσι τη διαδικασία ανταλλαγής ομολόγων.

Επίσης, οι ελληνικές τράπεζες δύνανται να συμμετέχουν στο TLTRO της ΕΚΤ απολαμβάνοντας τις ωφέλειες που συνδέονται με το νέο πρόγραμμα TLTRO II, το οποίο ανακοινώθηκε στις 10 Μαρτίου 2016 από την ΕΚΤ, υπό την αίρεση της επάρκειας κατάλληλων ενεχύρων. Η Τράπεζα Πειραιώς συμμετείχε μόνο στην πρώτη δημοπρασία του TLTRO II που πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 2016 με € 4,0 δις. Στις 27 Ιουνίου 2018, η Τράπεζα επέστρεψε στην ΕΚΤ € 3,0 δις του TLTRO II, εξασκώντας το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Ο pro-forma συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου, σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας III, διαμορφώθηκε στις 30 Ιουνίου 2018 στο 13,97%, όπως και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών Κατηγορίας I (Common Equity Tier 1). Ο pro-forma συνολικός δείκτης ενσωματώνει τη θετική επίδραση στο σταθμισμένο έναντι κινδύνων ενεργητικό (Risk Weighted Assets - RWA) από την πώληση των θυγατρικών της Τράπεζας στην Αλβανία και τη Βουλγαρία και από την πώληση δύο δανειακών χαρτοφυλακίων ΜΕΑ (Amoeba και Arctos), καθώς οι ανωτέρω συναλλαγές δεν έχουν μέχρι τις 30.06.2018 ολοκληρωθεί, ωστόσο η επίπτωση από την πώλησή τους έχει ενσωματωθεί στα ίδια κεφάλαια. Εάν δεν υπολογισθεί η θετική αυτή επίδραση στα RWAs, ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώνεται σε 13,55%, επίπεδο που συνιστά οριακή απόκλιση των συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων ύψους 13,625%, όπως ορίστηκαν από τον SSM μέσω της διαδικασίας του Supervisory Review and Evaluation Process (SREP). Η εν λόγω οριακή κεφαλαιακή απόκλιση θεωρείται προσωρινή, καθώς με την ολοκλήρωση των συναλλαγών που προαναφέρθηκαν, ο συνολικός δείκτης θα επανέλθει στο 13,97%, δηλαδή σε επίπεδο υψηλότερο από τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Στις 5 Μαΐου 2018, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων, η οποία πραγματοποιήθηκε σε ολόκληρη την ΕΕ από την ΕΚΤ, για τις τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες. Σημείο αναφοράς για την άσκηση ήταν ο ισολογισμός της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2017 («Στατικός Ισολογισμός»), για τον οποίο έγινε προσομοίωση ακραίων καταστάσεων υπό τις παραδοχές ενός «βασικού» και ενός «δυσμενούς» σεναρίου. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν πως ο μεταβατικός Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 ratio) για την Τράπεζα Πειραιώς στο τέλος του 2020 διαμορφώνεται σε 14,5% για το «βασικό» και σε 5,9% για το «δυσμενές» σενάριο.

Η Τράπεζα Πειραιώς υλοποιεί Σχέδιο Κεφαλαιακής Ενίσχυσης, προκειμένου να διασφαλίσει ότι συνεχίζει να υπερτερεί των κεφαλαιακών απαιτήσεων και με σκοπό να επιταχύνει τη διαδικασία μείωσης των κινδύνων του ισολογισμού και τη στρατηγική απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Σχετική με την κεφαλαιακή επάρκεια είναι η Σημείωση 25.

2.3 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης ('Δ.Π.Χ.Α.')

Τα ακόλουθα νέα λογιστικά πρότυπα, καθώς και οι τροποποιήσεις, οι διερμηνείες και βελτιώσεις στα υπάρχοντα Δ.Π.Χ.Α. έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), και έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ και έχουν ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018.

Νέα Λογιστικά Πρότυπα

Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Ιανουαρίου 2018 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Ο Όμιλος υιοθέτησε το Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» την 1 Ιανουαρίου 2018 σε αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα. Το Δ.Π.Χ.Α. 9 περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με την ταξινόμηση και την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, καθώς και το αναθεωρημένο μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε αντικατάσταση του υφιστάμενου μοντέλου των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνονται οι αναθεωρημένες διατάξεις που αφορούν στη λογιστική αντιστάθμισης, οι οποίες ευθυγραμμίζουν το λογιστικό χειρισμό των σχέσεων αντιστάθμισης με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων. Η υιοθέτηση των αναθεωρημένων διατάξεων είναι προαιρετική. Όπως επιτρέπεται, ο Όμιλος επέλεξε να διατηρήσει τις απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 39 για την λογιστική αντιστάθμισης. Ωστόσο, ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν εφαρμόζουν λογιστική αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος επέλεξε να εφαρμόσει το Δ.Π.Χ.Α. 9 αναδρομικά, χωρίς την αναμόρφωση των αντίστοιχων συγκριτικών στοιχείων και να παρέχει όλες τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις κατά την ημερομηνία μετάβασης (transitional disclosures) όπως εμφανίζονται στη Σημείωση 3. Ως αποτέλεσμα, η συγκριτική πληροφόρηση για το 2017 είναι σύμφωνη με το ΔΛΠ 39 και δεν είναι συγκρίσιμη με την πληροφόρηση του 2018.

Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1 Ιανουαρίου 2018, μείωσε τα συνολικά Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου και της Τράπεζας κατά € 1.968,9 εκατ. και € 1.894,9 εκατ. αντίστοιχα.

Δ.Π.Χ.Α. 7 όπως τροποποιήθηκε με το Δ.Π.Χ.Α. 9 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Ιανουαρίου 2018 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Το Δ.Π.Χ.Α. 7 επικαιροποιήθηκε σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9. Ο Όμιλος υιοθέτησε το αναθεωρημένο πρότυπο την 1η Ιανουαρίου 2018. Δεδομένου ότι η Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση περιλαμβάνει την Πρώτη Εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9, οι απαραίτητες γνωστοποιήσεις μετάβασης περιλήφθηκαν στη Σημείωση 3. Ένα πλήρες σύνολο των γνωστοποιήσεων όπως απαιτεί το αναθεωρημένο Δ.Π.Χ.Α. 7 θα παρασχεθεί στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου για το έτος που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδο από Συμβόλαια με Πελάτες» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Ιανουαρίου 2018 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Το πρότυπο θεσμοθετεί τις αρχές, που πρέπει να εφαρμόζονται προκειμένου να παρέχονται χρήσιμες πληροφορίες στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σχετικά με τη φύση, το ποσό, τη χρονική στιγμή και την αβεβαιότητα των εσόδων και των ταμειακών ροών, που προκύπτουν από ένα συμβόλαιο με έναν πελάτη. Το νέο πρότυπο έχει εφαρμογή σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες πλην εκείνων που είναι στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων, όπως οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, τα ασφαλιστικά συμβόλαια και τα χρηματοοικονομικά μέσα. Σύμφωνα με αυτό, μια εταιρεία αναγνωρίζει έσοδα για να απεικονίσει τη μεταφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες έναντι αμοιβής. Εισάγεται η έννοια ενός νέου μοντέλου αναγνώρισης εσόδων με την εφαρμογή μίας προσέγγισης πέντε βημάτων για την αναγνώρισή τους:

- τον προσδιορισμό της σύμβασης με τον πελάτη,
- τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση,
- τον καθορισμό του τιμήματος συναλλαγής,
- την κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- την αναγνώριση του εσόδου όταν (ή με το ρυθμό) η εταιρία ικανοποιεί την υποχρέωση εκπλήρωσης.

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης (performance obligation) είναι νέα και στην ουσία αντιπροσωπεύει κάθε υπόσχεση για μεταφορά στον πελάτη: α) ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας που είναι διακριτή ή β) μιας σειράς διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και έχουν το ίδιο μοντέλο μεταφοράς στον πελάτη.

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει το Δ.Π.Χ.Α. 15 από την 1 Ιανουαρίου 2018 και δεν υπήρχε σημαντική επίπτωση από την υιοθέτηση στην Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση.

Τροποποιήσεις, διερμηνείες και βελτιώσεις

Δ.Π.Χ.Α. 15 (Τροποποίηση) «Έσοδο από Συμβόλαια με Πελάτες» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Ιανουαρίου 2018 ή μεταγενέστερη ημερομηνία). Η τροποποίηση διευκρινίζει και παρέχει συγκεκριμένες οδηγίες σε τρεις περιοχές του προτύπου που σχετίζονται, με τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, την αξιολόγηση της εταιρείας ως «εντολέα» ή «εντολοδόχου» και τον λογιστικό χειρισμό των αδειών πνευματικής περιουσίας. Η τροποποίηση παρέχει απαλλαγή κατά την μετάβαση στις τροποποιημένες και ολοκληρωμένες συμβάσεις.

Δ.Π.Χ.Α. 2 (Τροποποιήσεις) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018). Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης, όσον αφορά παροχές, που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, καθώς και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν τον διακανονισμό μίας παροχής από μετρητά σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπρόσθετα εισάγεται εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές.

Δ.Π.Χ.Α. 4 (Τροποποιήσεις) «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018). Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις: α) την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να έχουν την επιλογή να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, παρέχεται η επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες που αναβάλλουν την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 θα συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39. Το Δ.Π.Χ.Α. 4 δεν έχει εφαρμογή για τον Όμιλο καθώς δεν υπάρχουν θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018). Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση, σχετικά με πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής, όταν εφαρμόζεται το πρότυπο, που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις, που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα.

ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018). Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινίσεις ως προς το όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες επιλέγουν να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Δ.Π.Χ.Α. 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018). Η τροποποίηση διαγράφει τις παραγράφους Ε3-Ε7 σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες εξαιρέσεις.

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις, διερμηνείες και βελτιώσεις δεν έχουν σημαντική επίδραση στην Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση της περιόδου 1/1-30/06/2018.

2.4 Ενημέρωση των σημαντικών λογιστικών αρχών που γνωστοποιούνται στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του 2017 λόγω της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9

Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» την 1 Ιανουαρίου 2018 είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι λογιστικές πολιτικές που ακολουθούν αντικαθιστούν τις σημειώσεις: 2.11 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων, 2.13 Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο, 2.14 Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων, 2.15 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, 2.16 Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους, 2.17 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του Ομίλου του 2017 και των σημειώσεων: 2.10 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων, 2.12 Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο, 2.13 Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων, 2.14 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, 2.15 Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους, 2.16 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας του 2017. Όπως επιτρεπόταν από τις μεταβατικές διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 9, ο Όμιλος επέλεξε να μην αναμορφώσει τις πληροφορίες της συγκριτικής περιόδου και οι λογιστικές πολιτικές όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 2 των Ενοποιημένων και Ατομικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν εφαρμογή για τις συγκριτικές περιόδους.

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 επιτρέπει την επιλογή συνέχισης της λογιστικής αντιστάθμισης υπό τις πρόνοιες του Δ.Λ.Π. 39, μέχρι την ολοκλήρωση του project για την αντιστάθμιση κινδύνου «μεμονωμένων τίτλων» (micro-hedging), την οποία και ο Όμιλος υιοθέτησε.

2.4.1 Κατάταξη και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρούνται είτε στο αποσβεσμένο κόστος είτε στην εύλογη αξία σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9. Ειδικότερα,

- ένας χρεωστικός τίτλος, που διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, σκοπός του οποίου είναι η είσπραξη των συμβατικών χρηματοροών που αφορούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (Solely Payment Principal & Interest "SPPI") επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (SPPI test pass), επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο προσδιορίζεται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ("FVTPL") δυνάμει της επιλογής εύλογης αξίας,
- ένας χρεωστικός τίτλος, που διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, ο σκοπός του οποίου επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και διαθέτει συμβατικούς όρους από τους οποίους προκύπτουν ταμειακές ροές σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες αφορούν

αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (SPPI test pass), επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (“FVTOCI”), εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο προσδιορίζεται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL) δυνάμει της επιλογής εύλογης αξίας,

- όλοι οι λοιποί χρεωστικοί τίτλοι επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL),
- οι συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL), εκτός εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο έχει αμετάκλητα κατηγοριοποιηθεί ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω του συνολικού συγκεντρωτικού εισοδήματος.

Κατά τη μετάβαση, η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου βασίστηκε σε γεγονότα και συνθήκες που ίσχυαν την 1η Ιανουαρίου 2018.

Για να προσδιοριστούν τα επιχειρηματικά μοντέλα, οι αποφάσεις του Ομίλου βασίστηκαν σε παράγοντες όπως: το επιχειρηματικό πλάνο του Ομίλου, η συχνότητα, το μέγεθος και οι αιτίες πραγματοποίησης πωλήσεων σε προηγούμενες χρήσεις, ο τρόπος επιμέτρησης της απόδοσης του χαρτοφυλακίου, οι κίνδυνοι του χαρτοφυλακίου, η ύπαρξη τυχόν κανονιστικών ή άλλων περιορισμών στον τρόπο διαχείρισης του χαρτοφυλακίου, καθώς και κάθε άλλος παράγοντας που θα μπορούσε να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί και λαμβάνει αποφάσεις ο Όμιλος. Στο πλαίσιο του SPPI test για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, αξιολογήθηκαν τα χαρακτηριστικά χρηματοροών, είτε ανά σύμβαση σε περίπτωση μη τυποποιημένων συμβάσεων δανείων, είτε ανά ομάδες με κοινά χαρακτηριστικά σε περιπτώσεις τυποποιημένων προϊόντων.

Η ταξινόμηση και η επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες σε σχέση με τις προηγούμενες απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 39. Η μόνη εξαίρεση είναι ότι το Δ.Π.Χ.Α. 9 απαιτεί οι μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών που αποδίδονται σε μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου, να παρουσιάζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, εκτός αν η παρουσίαση της επίπτωσης της μεταβολής στον πιστωτικό κίνδυνο της υποχρέωσης θα δημιουργούσε ή θα μεγέθυνε μια λογιστική αναντιστοιχία στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.4.2 Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών και πολιτικών

α. Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών & Χρεωστικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στο αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο γενικά επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

i. το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών χρηματοροών

Το επιχειρηματικό μοντέλο των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού καθορίζεται από τη Διοίκηση. Η Διοίκηση αξιολογεί κατά την κρίση της το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση των χαρτοφυλακίων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και χρεωστικών τίτλων, και η αξιολόγηση αυτή δεν καθορίζεται από έναν μεμονωμένο παράγοντα ή μία δραστηριότητα. Αντιθέτως, η Διοίκηση εξετάζει όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα κατά τον χρόνο της αξιολόγησης. Τα εν λόγω σχετικά αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα εξής:

- τον τρόπο με τον οποίο εκτιμάται η απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου και των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου, και πώς αυτή αναφέρεται στη Διοίκηση,

- τους κινδύνους που επηρεάζουν την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου (και των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου) και, ειδικότερα, τον τρόπο διαχείρισης των εν λόγω κινδύνων, και
- τον τρόπο με τον οποίο αποζημιώνονται τα διοικητικά στελέχη (για παράδειγμα, εάν η αποζημίωση βασίζεται στην εύλογη αξία των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή στις εισπραχθείσες συμβατικές χρηματοροές).

Ο τρόπος με τον οποίο η Διοίκηση παρακολουθεί τα χαρτοφυλάκια δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και χρεωστικών τίτλων είναι σύμφωνος με το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης για είσπραξη (Hold To Collect «HTC»). Η διαχείριση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος αποσκοπεί στην είσπραξη χρηματοροών μέσω της είσπραξης συμβατικών πληρωμών κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

Το επιχειρηματικό μοντέλο δύναται να είναι η διακράτηση περιουσιακών στοιχείων για την είσπραξη συμβατικών χρηματοροών ακόμη κι αν ο Όμιλος εκποιεί αυτά τα περιουσιακά στοιχεία όταν σημειώνεται αύξηση του πιστωτικού κινδύνου των στοιχείων αυτών. Στο πλαίσιο προσδιορισμού της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου των περιουσιακών στοιχείων, η Διοίκηση εξετάζει εύλογες και τεκμηριωμένες πληροφορίες, περιλαμβανομένων εκείνων που αφορούν μελλοντικά στοιχεία. Ανεξάρτητα από τη συχνότητα και την αξία τους, οι πωλήσεις που οφείλονται σε αύξηση του πιστωτικού κινδύνου των περιουσιακών στοιχείων δεν είναι ασύμβατες με ένα επιχειρηματικό μοντέλο που αποσκοπεί στη διακράτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού για την είσπραξη συμβατικών χρηματοροών, επειδή η πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σχετίζεται με την ικανότητα του Ομίλου να εισπράττει συμβατικές χρηματοροές. Προκειμένου να διαπιστώνεται εάν συντρέχουν λόγοι διαφοροποίησης του επιχειρηματικού μοντέλου, θεσπίστηκε η ετήσια επαναξιολόγησή του.

Στις σπάνιες περιστάσεις κατά τις οποίες ο Όμιλος αλλάζει το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, θα πρέπει να αναταξινομεί όλα τα σχετικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με το νέο επιχειρηματικό μοντέλο. Η ανακατάταξη θα πρέπει να εφαρμόζεται μεταγενέστερα από την «ημερομηνία αναταξινόμησης», η οποία ορίζεται ως «η πρώτη ημέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς μετά τη αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου που έχει ως συνέπεια την αναταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού». Αυτό δεν συνεπάγεται λάθος προγενέστερης περιόδου στις οικονομικές καταστάσεις (όπως ορίζεται στο Δ.Λ.Π. 8 Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη) ούτε διαφοροποιείται η κατάταξη των υπολοίπων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου, εφόσον η Διοίκηση έλαβε υπόψη όλες τις σχετικές πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες κατά την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου. Αντίστοιχα, δεν θα πρέπει να αναμορφωθούν τυχόν κέρδη, ζημιές ή τόκοι που αναγνωρίστηκαν στον παρελθόν. Στην περίπτωση εσφαλμένης αρχικής αξιολόγησης του επιχειρηματικού μοντέλου, η αναταξινόμηση είναι αναγκαία και έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Δ.Λ.Π. 8.

ii. Οι συμβατικοί όροι που διέπουν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες χρηματοροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (SPPI pass)

Για τους σκοπούς της εφαρμογής του ελέγχου χαρακτηριστικών των συμβατικών χρηματοροών, το κεφάλαιο είναι «η εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού κατά την αρχική αναγνώριση» και ενδέχεται να μεταβληθεί στη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

Περαιτέρω, τα σημαντικότερα στοιχεία που διαμορφώνουν το επιτόκιο στο πλαίσιο μίας βασικής συμφωνίας δανειοδότησης είναι τυπικά το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος και του πιστωτικού κινδύνου. Επιπροσθέτως, το επιτόκιο μπορεί να

περιλαμβάνει αντάλλαγμα και για άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού (για παράδειγμα, τον κίνδυνο ρευστότητας) καθώς και άλλα έξοδα (για παράδειγμα, διοικητικά έξοδα) που σχετίζονται με τη διακράτηση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Επίσης, οι τόκοι μπορεί να περιλαμβάνουν ένα περιθώριο κέρδους το οποίο συνδέεται με τη βασική συμφωνία δανεισμού.

Ένα χαρακτηριστικό συμβατικών χρηματοροών δεν επηρεάζει την ταξινόμηση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού όταν έχει ήσσονος μόνο σημασίας αντίκτυπο στις συμβατικές χρηματοροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

Επιπλέον εάν ένα χαρακτηριστικό συμβατικών χρηματοροών θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο που δεν θα ήταν ήσσονος σημασίας στις συμβατικές χρηματοροές (είτε σε μια μεμονωμένη περίοδο αναφοράς είτε σωρευτικά), αλλά το εν λόγω χαρακτηριστικό δεν είναι πραγματικό, τότε δεν επηρεάζει την κατάταξη του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Ένα χαρακτηριστικό συμβατικών χρηματοροών θεωρείται ότι δεν είναι πραγματικό όταν επηρεάζει τις συμβατικές χρηματοροές του μέσου μόνο σε περίπτωση που προκύψει κάποιο εξαιρετικά σπάνιο, ιδιαίτερα ασυνήθιστο και πολύ απίθανο να προκύψει γεγονός.

Αντίθετα με την αλλαγή επιχειρηματικού μοντέλου, οι συμβατικοί όροι ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού είναι γνωστοί κατά την αρχική αναγνώριση. Ωστόσο, οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μπορεί να διαφοροποιούνται στη διάρκεια ζωής του βάσει των αρχικών συμβατικών όρων. Δεδομένου ότι η Διοίκηση ταξινομεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο κατά την αρχική του αναγνώριση με βάση τους συμβατικούς όρους ολόκληρης της διάρκειας ζωής του, δεν επιτρέπεται η αναταξινόμηση στη βάση της μεταβολής των συμβατικών ροών ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

Η αρχική επιμέτρηση στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει επίσης τα κόστη συναλλαγής που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση ή την έκδοση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

Μετά την αρχική επιμέτρηση, αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος αφαιρουμένης της πρόβλεψης απομείωσης. Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η αρχική πρόβλεψη απομείωσης και οι επακόλουθες μεταβολές αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Όταν ένα δάνειο δεν πληροί τα κριτήρια επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω λοιπού συνολικού εισοδήματος (FVTOCI), τότε πρέπει να επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL).

Ωστόσο, ο Όμιλος δύναται, κατά την αρχική αναγνώριση, να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εάν με τον τρόπο αυτό απαλείφει ή μειώνει αισθητά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (ενίοτε αναφερόμενη ως «λογιστική αναντιστοιχία») που διαφορετικά θα απέρρευε από την επιμέτρηση στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των κερδών και ζημιών επί αυτών σε διαφορετικές βάσεις.

β. Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο επιμετρούμενο σε Εύλογη Αξία μέσω λοιπού Συνολικού Εισοδήματος (FVTOCI)

ι. Χρεωστικοί τίτλοι

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού κανονικά επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω του λοιπού Συνολικού Εισοδήματος (FVTOCI) εάν πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών χρηματοροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού.
- Οι συμβατικοί όροι που διέπουν το περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες χρηματοροές που συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (βλ. ενότητα (α ii) ανωτέρω για λεπτομερή ανάλυση).

Ένα επιχειρηματικό μοντέλο «διακράτησης για είσπραξη και πώληση» (Hold To Collect & Sell) εφαρμόζεται όταν η Τράπεζα έχει αποφασίσει ότι τόσο η είσπραξη συμβατικών χρηματοροών όσο και η πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη του στόχου του επιχειρηματικού μοντέλου. Για να καθοριστεί εάν ισχύει, η Διοίκηση εξετάζει:

- εάν το επιχειρηματικό μοντέλο θα αφορά συνήθως μεγαλύτερη συχνότητα και αξία πωλήσεων από ένα μοντέλο «διακράτησης για είσπραξη»,
- εάν υπάρχουν διάφοροι στόχοι που μπορεί να συνάδουν με αυτόν τον τύπο επιχειρηματικού μοντέλου, όπως:
  - ο η διαχείριση καθημερινών αναγκών ρευστότητας,
  - ο η διατήρηση συγκεκριμένου προφίλ καμπύλης επιτοκίων,
  - ο η αντιστοίχιση της διάρκειας ζωής των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με τη διάρκεια ζωής των υποχρεώσεων τις οποίες χρηματοδοτούν τα εν λόγω στοιχεία.

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα (α) παραπάνω, η Διοίκηση επαναξιολογεί τα επιχειρηματικά μοντέλα σε κάθε περίοδο αναφοράς, προκειμένου να καθορίζει εάν έχουν διαφοροποιηθεί από την προηγούμενη περίοδο. Για παράδειγμα, το αυξημένο επίπεδο πωλήσεων εντός ενός χαρτοφυλακίου που είχε αξιολογηθεί ως «διακράτησης για είσπραξη» μπορεί να υποδεικνύει ότι το επιχειρηματικό μοντέλο έχει εξελιχθεί και ότι δεν θα ήταν σκόπιμο οι μελλοντικές προσθήκες στο χαρτοφυλάκιο να ταξινομηθούν με τον ίδιο τρόπο. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να αναταξινομούνται και τα υπόλοιπα στοιχεία του χαρτοφυλακίου. Στην περίπτωση εσφαλμένης αρχικής αξιολόγησης του επιχειρηματικού μοντέλου, η αναταξινόμηση είναι αναγκαία και έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Δ.Λ.Π. 8.

Μετά την αρχική επιμέτρηση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων με τα όποια κέρδη/ζημιές από την αποτίμηση στην εύλογη αξία να καταχωρούνται απευθείας στο συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα. Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνωρίζουν τα έσοδα από τόκους που υπολογίστηκαν με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, ζημιά απομείωσης και τις επακόλουθες μεταβολές και τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές. Την ημερομηνία αποαναγνώρισης ή αναταξινόμησης στην κατηγορία εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων, τα σωρευτικά κέρδη/ζημιές από αποτιμήσεις των χρεωστικών τίτλων αναταξινομούνται από την Καθαρή Θέση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

ii. Συμμετοχικοί τίτλοι

Ειδικά για τους συμμετοχικούς τίτλους, η Διοίκηση δύναται κατά την αρχική αναγνώριση να επιλέξει αμετάκλητα να ταξινομήσει συγκεκριμένους συμμετοχικούς τίτλους στο χαρτοφυλάκιο της εύλογης αξίας μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται κατά περίπτωση.

Επακόλουθες μεταβολές στην εύλογη αξία μίας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, για τον οποίο έχει αμετάκλητα επιλεγεί κατά την αρχική αναγνώριση να ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο της εύλογης αξίας μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, παρουσιάζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

Επιπλέον, αντίθετα με τους χρεωστικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, για τους συμμετοχικούς τίτλους ισχύουν τα εξής:

- τα κέρδη και οι ζημίες που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν αναταξινομούνται στη συνέχεια στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, παρόλο που το σωρευτικό κέρδος ή ζημία μπορεί να αναταξινομείται στα αποτελέσματα εις νέο,
- οι συμμετοχικοί τίτλοι δεν υπόκεινται σε απομείωση.

Αποκλειστικά το έσοδο από μερίσματα από αυτούς τους συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εκτός εάν το μέρισμα ξεκάθαρα αντιπροσωπεύει ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης, με όλα τα υπόλοιπα κέρδη/ζημίες (συμπεριλαμβανομένου και των σχετικών με συναλλαγματικές διαφορές), να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

γ. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL) είναι όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια να επιμετρηθούν είτε στο αποσβέσιμο κόστος είτε στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI). Οι μεταβολές στην εύλογη αξία αυτών των χρηματοοικονομικών στοιχείων αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, η Διοίκηση δύναται υπό ορισμένες συνθήκες κατά την αρχική αναγνώριση, να προσδιορίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το οποίο διαφορετικά θα επιμετρούταν στο αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η εν λόγω επιλογή, είναι αμετάκλητη και μπορεί να γίνει μόνο εάν απαλείφει ή μειώνει αισθητά μια λογιστική αναντιστοιχία από την επιμέτρηση τέτοιων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των κερδών και ζημιών επί των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε διαφορετική βάση.

δ. Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 εισαγάγει το μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών ("ECL"), σε αντίθεση με το μοντέλο πραγματοποιηθεισών ζημιών του Δ.Λ.Π. 39, το οποίο ισχύει για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που υπόκεινται σε απομείωση αξίας και ορισμένες εκτός ισολογισμού δεσμεύσεις για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών καθώς και εγγυήσεις, και το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο πραγματοποιηθεισών ζημιών του Δ.Λ.Π. 39. Το νέο πρότυπο υιοθετεί μία προσέγγιση "τριών Σταδίων" (Στάδιο 1, Στάδιο 2, Στάδιο 3), η οποία αντανακλά τις μεταβολές στην πιστωτική ποιότητα ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού από την αρχική του αναγνώριση. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, αναγνωρίζεται μία ζημία απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου (αναλογούσα στο Στάδιο 1) για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, για τα οποία δεν υφίσταται σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση.

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού: α) για τα οποία υφίσταται σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου ("SICR") από την αρχική τους αναγνώριση (Στάδιο 2), β) τα οποία είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας (Στάδιο 3) και γ) τα οποία είναι αποκτημένα ή δημιουργηθέντα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού απομειωμένης πιστωτικής αξίας, θα αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης ίση

με τις αναμενόμενες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του στοιχείου πιστωτικές ζημιές. Η Διοίκηση αποφάσισε να εφαρμόσει τον ορισμό του κανονισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR default).

Η αθέτηση υποχρέωσης ενός συγκεκριμένου οφειλέτη θεωρείται ότι έχει επέλθει όταν ισχύει οποιαδήποτε από τις δύο συνθήκες:

- Το κριτήριο της καθυστέρησης: Ο οφειλέτης έχει καθυστερήσει άνω των 90 ημερών την πληρωμή οποιασδήποτε ουσιώδους πιστωτικής υποχρέωσής του προς την Τράπεζα, ή προς οποιαδήποτε θυγατρική του.
- Κριτήριο πιθανής αδυναμίας πληρωμής: Η Διοίκηση θεωρεί ότι ο οφειλέτης θα παρουσιάσει αδυναμία πληρωμής των πιστωτικών υποχρεώσεών του προς την Τράπεζα, ή προς οποιαδήποτε θυγατρική της.

Ο ορισμός της αθέτησης αξιολογείται:

- Σε επίπεδο ανοίγματος για τα χαρτοφυλάκια Ιδιωτικής Πίστης και Μικρών Επιχειρήσεων
- Σε επίπεδο πιστούχου για τα υπόλοιπα χαρτοφυλάκια.

Για τον προσδιορισμό της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου λαμβάνονται υπόψη πολλοί διαφορετικοί παράγοντες οι οποίοι διαφέρουν ανάλογα με το προϊόν και την κατηγορία κινδύνου. Οι κύριοι παράγοντες που εξετάζονται για αυτόν τον προσδιορισμό είναι οι σχετικές μεταβολές στην πιθανότητα αθέτησης υποχρεώσεων από την έναρξη της σχέσης και συγκεκριμένα άλλα κριτήρια είτε ως δευτερογενείς δείκτες είτε ως μέσα προστασίας, όπως εμφάνιση σε κατηγορία παρακολούθησης, ύπαρξη ρύθμισης λόγω οικονομικής δυσχέρειας, ενδείξεις συμπεριφοράς πιστούχου έναντι των υποχρεώσεων του (ανώτατη κατηγορία καθυστέρησης εντός του τρέχοντος έτους) και καθυστέρηση άνω των 30 ημερών. Η Διοίκηση επιμετρά και αξιολογεί τη σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης κατά την «ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης» με τον κίνδυνο αθέτησης σε κάθε κατά την «ημερομηνία αναφοράς».

Κύριες έννοιες μοντέλων απομείωσης αξίας

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ("ECL") είναι συνάρτηση της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD), του ανοίγματος κατά την αθέτηση (EAD) και της ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (LGD), όπου όμως εξετάζεται και η χρονική στιγμή της ζημίας, και εκτιμώνται ανάλογα, ενσωματώνοντας πληροφορίες που αφορούν το μέλλον και εφαρμόζοντας έμπειρη κρίση, ώστε να αντανακλώνται παράγοντες που δεν έχουν καταγραφεί από τα μοντέλα.

ε. Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αποαναγνωρίζεται στις εξής περιπτώσεις:

- τα συμβατικά δικαιώματα επί των χρηματοροών από το χρηματοοικονομικό στοιχείο έχουν εκπνεύσει, ή
- Η Διοίκηση μεταβιβάζει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και η μεταβίβαση πληροί τους όρους για αποαναγνώριση.

Ο όρος «χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού» αναφέρεται είτε σε ολόκληρο είτε σε μέρος του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού (ή σε ολόκληρη ή σε μέρος ομάδας συναφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών ενεργητικού). Συνεπώς, είναι σημαντικό ότι η αναφορά στην αποαναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου στην ολότητα του, δεν σημαίνει υποχρεωτικά ότι το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αποαναγνωρίζεται στο 100%. Μπορεί, για παράδειγμα να σημαίνει ότι έγινε πλήρη

αποαναγνώριση του 80% του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, στο οποίο εφαρμόστηκαν ξεχωριστά οι κανόνες αποαναγνώρισης.

Τα συμβατικά δικαιώματα επί των χρηματοροών από αυτό το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού έχουν εκπνεύσει όταν για παράδειγμα:

- αποπληρώνεται μία απαίτηση δανείου,
- εκπνέει ένα δικαίωμα προαίρεσης χωρίς να έχει ασκηθεί.

Η Διοίκηση «μεταβιβάζει» ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού όταν, και μόνο όταν:

- είτε μεταβιβάζει τα συμβατικά δικαιώματα για να εισπράξει τις χρηματοροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, ή
- διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα της είσπραξης των χρηματοροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, αλλά αναλαμβάνει τη συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις χρηματοροές σε έναν ή περισσότερους αποδέκτες.

Εάν ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού μεταβιβαστούν, τότε το χρηματοοικονομικό στοιχείο πρέπει να αποαναγνωρίζεται και όλα τα οφέλη και οι κίνδυνοι που δημιουργούνται ή διατηρούνται κατά την μεταβίβαση να αναγνωρίζονται ξεχωριστά ως στοιχείο ενεργητικού ή υποχρεώσεων.

Αποτελεί συνήθη πρακτική η αναδιάρθρωση των χρεωστικών τίτλων ειδικότερα, όταν οι οφειλέτες αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες αλλά όχι μόνο σε αυτή την περίπτωση. Η αναδιάρθρωση είναι η τροποποίηση των όρων ενός δανείου ή η ανταλλαγή ενός χρεωστικού τίτλου που εκδόθηκε από έναν οφειλέτη με άλλον. Εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές επί ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού τροποποιηθούν, η Διοίκηση αξιολογεί κατά πόσο έχουν εκπνεύσει τα δικαιώματα επί των χρηματοροών και, συνεπώς, θα πρέπει το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να αποαναγνωριστεί.

Η διατήρηση του ελέγχου του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου από τον Όμιλο ή την Τράπεζα εξαρτάται από τη δυνατότητα του λήπτη να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Πέραν των ανωτέρω, η Διοίκηση έχει ορίσει σαφώς ποιες τροποποιήσεις των συμβατικών όρων συμφωνιών δανεισμού θα θεωρούνται ως ουσιώδεις και θα συνεπάγονται την αποαναγνώριση.

Κατά την αποαναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού στην ολότητα του, η διαφορά μεταξύ:

- της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου, και
- του ανταλλάγματος που ελήφθη, συμπεριλαμβανομένου κάθε νέου αποκτηθέντος στοιχείου ενεργητικού αφαιρουμένης κάθε νέας υποχρέωσης που αναλαμβάνεται (σε περίπτωση μεταβίβασης), ή νέου δανείου υπολογισθέντος στην εύλογη αξία (σε περίπτωση εκπνοής)

αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Επιπροσθέτως, τυχόν σωρευτικό κέρδος ή ζημία από το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα, αναταξινομείται από την Καθαρή Θέση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού είναι χρεωστικός τίτλος που έχει λογιστικοποιηθεί στην εύλογη αξία μέσω του συνολικού συγκεντρωτικού εισοδήματος βάσει του Δ.Π.Χ.Α. 9.

Εάν η επαναδιαπραγμάτευση ή τροποποίηση των συμβατικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού δεν επιφέρει την αποαναγνώριση του υφιστάμενου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, ο Όμιλος:

- Συνεχίζει την τρέχουσα λογιστική αντιμετώπιση του υφιστάμενου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού που έχει τροποποιηθεί.
- Εγγράφει κέρδος ή ζημία τροποποίησης υπολογίζοντας εκ νέου την ακαθάριστη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ως παρούσα αξία των συμβατικών χρηματοροών κατόπιν της επαναδιαπραγμάτευσης ή της τροποποίησης οι οποίες έχουν προεξοφληθεί με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού (ή με το πραγματικό επιτόκιο προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο, όταν πρόκειται για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού απομειωμένης πιστωτικής αξίας που έχουν αγορασθεί ή δημιουργηθεί (POCI)).

2.5 Τροποποίηση λογιστικής πολιτικής λόγω της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 15

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 15 εφαρμόζεται μια μέθοδος αναγνώρισης εσόδων βάσει πέντε βημάτων, η οποία περιλαμβάνει: τον προσδιορισμό της σύμβασης, τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση, τον καθορισμό του τιμήματος συναλλαγής και την κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης. Σύμφωνα με αυτήν τη μέθοδο, ο Όμιλος αναγνωρίζει το έσοδο όταν εκπληρώνονται οι όροι εκτέλεσης των συμβάσεων (performance obligation), για παράδειγμα, όταν ο έλεγχος των υπηρεσιών ή των προϊόντων μεταβιβάζεται στον πελάτη.

2.6 Τροποποίηση λογιστικής πολιτικής επιχειρηματικών τομέων (Δ.Π.Χ.Α. 8)

Το 1^ο τρίμηνο του 2018 η Εκτελεστική Επιτροπή του Ομίλου, σε συνέπεια με το στρατηγικό σχέδιο “Agenda 2020”, άλλαξε την ανάλυση των επιχειρηματικών τομέων από την παραδοσιακή προϊόντική δομή που ίσχυε μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2017 σε πελατοκεντρική προσέγγιση.

Βάσει των ανωτέρω, οι νέοι Επιχειρηματικοί Τομείς διαμορφώνονται ως ακολούθως:

Τομείς “Core”

- **Λιανική Τραπεζική** – Συμπεριλαμβάνονται πελάτες Mass, Affluent, Private Banking, Μικρών Επιχειρήσεων, και Δημοσίου Τομέα καθώς και τα κανάλια διανομής.
- **Επιχειρηματική Τραπεζική** – Περιλαμβάνει τις εργασίες και τα μεγέθη Μεγάλων Επιχειρήσεων, Ναυτιλίας, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και του Αγροτικού τομέα.
- **Piraeus Financial Markets (PFM)**: Περιλαμβάνει τις εργασίες που σχετίζονται με αγορές Ομολόγων, Συναλλάγματος Χρηματαγορών και λοιπές δραστηριότητες Διαχείρισης Διαθεσίμων μέρος των οποίων είναι και η διαχείριση του επιτοκιακού περιθωρίου των εργασιών της Τράπεζας. Συμπεριλαμβάνονται επίσης και οι μεγάλοι πελάτες - ιδρύματα (Institutional Clients’ Segment).
- **Λοιπά** – Προσμετρώνται όλα τα μεγέθη και αποτελέσματα δραστηριοτήτων που σχετίζονται με διοικητικές αποφάσεις και πρακτικές, τα οποία δεν είναι εφικτό ή δεν είναι σωστό να κατανεμηθούν σε πελατειακούς τομείς. Συμπεριλαμβάνονται οι χρηματοδοτικές ενέργειες βάσει αποφάσεων της ALCO.

Τομέας “Piraeus Legacy Unit”

- **PLU:** Ο τομέας αυτός κυρίως αναφέρεται στα μεγέθη και αποτελέσματα της Μονάδας Αναχρηματοδοτήσεων (Recovery Banking Unit - RBU) η οποία δεν θεωρείται κύρια (core) τραπεζική δραστηριότητα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται οι θυγατρικές εξωτερικού βάσει του πλάνου αναδιάρθρωσης Τράπεζας, στόχος του οποίου είναι η μείωση της έκθεσης στο εξωτερικό. Περιλαμβάνονται επίσης οι θυγατρικές Real Estate Owned (REO), non-core θυγατρικές Ελλάδος και οι διακοπτόμενες δραστηριότητες.

3. Γνωστοποιήσεις μετάβασης στο Δ.Π.Χ.Α. 9

3.1. Μεταβατικές γνωστοποιήσεις που αφορούν την Πρώτη Εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9

Την 1^η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς εφάρμοσε τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Το Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» πραγματεύεται τις λογιστικές απαιτήσεις για την κατάταξη και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων, τη λογιστική απομείωσης και τη λογιστική αντιστάθμισης. Αντικαθιστά το Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και ισχύει για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1^η Ιανουαρίου 2018 ή μεταγενέστερα.

Οι μεταβατικές αυτές γνωστοποιήσεις της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 παρέχουν:

- Πληροφορίες προκειμένου να κατανοηθεί η επίπτωση της εφαρμογής του νέου λογιστικού προτύπου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας Πειραιώς την 1^η Ιανουαρίου 2018.
- Μία γέφυρα μεταξύ των αποτελεσμάτων που παρήχθησαν βάσει του Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση», του Δ.Λ.Π. 37 «Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία» και του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα».
- Το πλαίσιο των αλλαγών αναφορικά με την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, με τις μεταβολές στην ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και με τη συνεπαγόμενη επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια.

3.2. Επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9

Η επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018 στα Ίδια Κεφάλαια ανήλθε για τον Όμιλο σε € 1.968,9 εκατ. και για την Τράπεζα σε € 1.894,9 εκατ. αντίστοιχα, η οποία προκύπτει από:

	Όμιλος	Τράπεζα
€ εκατ.	1 Ιαν. 2018	1 Ιαν. 2018
Μείωση από πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.911,7	1.842,9
Μείωση από πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης – διακοπτόμενες δραστηριότητες	5,4	-
Μείωση από τη νέα επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων ως αποτέλεσμα αλλαγών στη κατηγοριοποίηση	25,3	25,3
Αναβαλλόμενος Φόρος	(0,6)	-
Καθαρή επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 στα Ίδια Κεφάλαια	1.941,8	1.868,2
Επίπτωση στα ίδια Κεφάλαια του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου ομολόγων που θα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	27,1	26,7
Συνολική Επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9	1.968,9	1.894,9

Ο Όμιλος δεν αναγνώρισε αναβαλλόμενο φόρο ενεργητικού επί της καθαρής επίπτωσης της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018, με την εξαίρεση ενός μη ουσιώδους ποσού € 0,6 εκατ. προερχόμενο από θυγατρικές εσωτερικού, με βάση την αξιολόγηση της Διοίκησης της Τράπεζας όπου η ανακτησιμότητα πρόσθετου αναβαλλόμενου φόρου δεν κρίνεται εφικτή επί του παρόντος. Ο μη αναγνωρισθείς αναβαλλόμενος φόρος ενεργητικού θα ανερχόταν σε € 562,7 εκατ. και € 541,8 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Η Διοίκηση της Τράπεζας, κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018 ολοκλήρωσε την αξιολόγηση της επίπτωσης της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9. Σύμφωνα με αυτήν, η αρχική εκτιμώμενη επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018 ανερχόμενη σε € 1.620,7 εκατ. για τον Όμιλο και € 1.546,3 εκατ. για την Τράπεζα αυξήθηκε σε € 1.968,9 εκατ. για τον Όμιλο και € 1.894,9 εκατ. για την Τράπεζα αντίστοιχα ως αποτέλεσμα των παρακάτω στοιχείων:

- α) Ολοκλήρωση της επιμέτρησης των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο από τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α 9 των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών για τον Όμιλο και την Τράπεζα, ως αποτέλεσμα της οριστικοποίησης παραμέτρων κινδύνου που χρησιμοποιούνται σε εσωτερικά μοντέλα πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες ανήλθαν σε € 315,2 εκατ.
- β) Επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 9 για τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στα Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού, τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική εκτιμώμενη επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9, και ανέρχονται σε € 33,8 εκατ. για τον Όμιλο και 33,3 εκατ. για την Τράπεζα αντίστοιχα.

	Όμιλος	Τράπεζα
€ εκατ.	1 Ιαν 2018	1 Ιαν. 2018
Αρχική εκτιμώμενη επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 9 όπως δημοσιεύθηκε την 31 ^η Δεκεμβρίου 2017	1.620,7	1.546,3
Μικρές προσαρμογές το 1 ^ο τρίμηνο του 2018	(0,8)	-
Τροποποιημένη επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 9 όπως δημοσιεύθηκε την 31 ^η Μαρτίου 2018	1.619,9	1.546,3
Ολοκλήρωση της επιμέτρησης των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο από τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α 9 των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών για τον Όμιλο και την Τράπεζα, ως αποτέλεσμα της οριστικοποίησης παραμέτρων κινδύνου που χρησιμοποιούνται σε εσωτερικά μοντέλα πιστωτικού κινδύνου	315,2	315,2
Αύξηση λόγω της επίπτωσης της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 9 για τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στα Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	33,8	33,3
Τροποποιημένη επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 9 την 30^η Ιουνίου 2018	1.968,9	1.894,9

Η Διοίκηση συνεχίζει να εξετάζει και να βελτιώνει τις νέες λογιστικές διαδικασίες, τους εσωτερικούς ελέγχους και το πλαίσιο διακυβέρνησης που απαιτείται από την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα».

3.3 Επίπτωση στα Εποπτικά Κεφάλαια

Κύριοι κεφαλαιακοί δείκτες	Όμιλος		
	Την		
	31η Δεκεμβρίου 2017	1η Ιανουαρίου 2018	1η Ιανουαρίου 2018
	Δ.Λ.Π. 39	Δ.Π.Χ.Α. 9 βάσει μεταβατικών ρυθμίσεων	Δ.Π.Χ.Α. 9 βάσει πλήρους εφαρμογής
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)	7.710.725	7.324.822	5.151.314
Κεφάλαιο της κατηγορίας 1	7.710.725	7.324.822	5.151.314
Συνολικό κεφάλαιο	7.710.725	7.324.822	5.151.314
Σύνολο σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού (εντός & εκτός ισολογισμού στοιχεία) (€ χιλ)	50.981.210	50.148.616	48.589.268
Δείκτες κεφαλαίου (%) ¹			
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)	15,1%	14,6%	10,6%
Κεφάλαιο της κατηγορίας 1	15,1%	14,6%	10,6%
Συνολικό κεφάλαιο	15,1%	14,6%	10,6%
Δείκτης μόχλευσης	11,7%	10,9%	8,1%

¹ Οι δείκτες κεφαλαίου παρουσιάζονται για λόγους συνέπειας σε μεταβατική βάση την 31^η Δεκεμβρίου 2017 δυνάμει της οδηγίας CRD IV.

Κύριοι κεφαλαιακοί δείκτες	Τράπεζα		
	Την		
	31η Δεκεμβρίου 2017	1η Ιανουαρίου 2018	1η Ιανουαρίου 2018
	Δ.Λ.Π. 39	Δ.Π.Χ.Α. 9 βάσει μεταβατικών ρυθμίσεων	Δ.Π.Χ.Α. 9 βάσει πλήρους εφαρμογής
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)	7.794.174	7.411.812	5.358.685
Κεφάλαιο της κατηγορίας 1	7.794.174	7.411.812	5.358.685
Συνολικό κεφάλαιο	7.794.174	7.411.812	5.358.685
Σύνολο σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού (εντός & εκτός ισολογισμού στοιχεία) (€ χιλ)	47.864.313	46.894.454	45.409.744
Δείκτες κεφαλαίου (%) ¹			
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)	16,3%	15,8%	11,8%
Κεφάλαιο της κατηγορίας 1	16,3%	15,8%	11,8%
Συνολικό κεφάλαιο	16,3%	15,8%	11,8%
Δείκτης μόχλευσης	12,3%	11,5%	8,8%

¹ Οι δείκτες κεφαλαίου παρουσιάζονται για λόγους συνέπειας σε μεταβατική βάση την 31^η Δεκεμβρίου 2017 δυνάμει της οδηγίας CRD IV.

Η επίπτωση της Πρώτης Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9, είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του δείκτη Common Equity Tier 1 κατά 52 μ.β., για τον Όμιλο και κατά 48 μ.β. για την Τράπεζα, εφαρμόζοντας τις κανονιστικές μεταβατικές ρυθμίσεις της Ε.Ε., και μείωση 452 μ.β. για τον Όμιλο και 448 μ.β. για την Τράπεζα μετά την πλήρη εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2018.

3.4 Κανονιστικές μεταβατικές ρυθμίσεις Δ.Π.Χ.Α. 9

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις κανονιστικές μεταβατικές ρυθμίσεις που δημοσιεύθηκαν από την Ε.Ε. (αριθ. 2017/2395) το Δεκέμβριο του 2017 τροποποιώντας το Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 με την προσθήκη του άρθρου 473α. Αυτές οι μεταβατικές ρυθμίσεις επιτρέπουν στις τράπεζες να συμπεριλάβουν στην κεφαλαιακή βάση τους ένα ποσοστό της επίπτωσης της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 λόγω της πρόβλεψης για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές κατά τα πρώτα πέντε έτη εφαρμογής. Το ποσοστό που δύνανται να συμπεριλάβουν οι τράπεζες ξεκινά από 95% το 2018, και μειώνεται σταδιακά στο 25% έως το 2022 και κατόπιν στο 0% έως το 2023.

Η επίπτωση της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 στην πρόβλεψη για απομείωση αξίας ορίζεται ως:

- η αύξηση των αναμενόμενων προβλέψεων απομείωσης αξίας κατά την ημερομηνία υιοθέτησης του Δ.Π.Χ.Α. 9, συν
- κάθε μεταγενέστερη αύξηση των αναμενόμενων προβλέψεων απομείωσης αξίας στο μη απομειωμένο χαρτοφυλάκιο.

3.5 Επίπτωση στη διακυβέρνηση και τους εσωτερικούς ελέγχους

Ο Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς ξεκίνησε το πρόγραμμα υλοποίησης του Δ.Π.Χ.Α. 9 («Πρόγραμμα Δ.Π.Χ.Α. 9») το πρώτο τρίμηνο του 2016. Στο πλαίσιο υλοποίησης αυτού του προγράμματος, δημιουργήθηκαν οι κατάλληλες δομές Διακυβέρνησης και συστάθηκαν

Οργανωτικές Επιτροπές, Γραφείο Διαχείρισης Έργου και διάφορες ομάδες έργου με συμμετέχοντες από διάφορες διευθύνσεις και θυγατρικές της Τράπεζας. Η Οργανωτική Επιτροπή του Ομίλου για το Δ.Π.Χ.Α. 9, συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία, διασφαλίζοντας την αποδοτική, αποτελεσματική, ορθή και έγκαιρη υλοποίηση του έργου για το Δ.Π.Χ.Α. 9. Δεδομένης της περιπλοκότητας και του μεγέθους του έργου για το Δ.Π.Χ.Α. 9, η Τράπεζα σύναψε συμβόλαια συνεργασίας με «ειδικούς συμβούλους έργου» σε πολύ αρχικό στάδιο της διαδικασίας υλοποίησης του Δ.Π.Χ.Α. 9 και προέβη σε σημαντικές επενδύσεις σε νέα πληροφοριακά συστήματα και διαδικασίες.

Με βάση το υφιστάμενο πλαίσιο διακυβέρνησης, η Διοίκηση διασφάλισε την ύπαρξη κατάλληλων εσωτερικών δομών ελέγχου και επαληθεύσεων ως προς τις κύριες διαδικασίες και κρίσεις για τον προσδιορισμό των προβλέψεων απομείωσης. Στο πλαίσιο της υλοποίησης, η Διοίκηση βελτίωσε τους υφιστάμενους εσωτερικούς ελέγχους και εφάρμοσε όπου χρειαζόταν νέους εσωτερικούς ελέγχους και διαδικασίες σε τομείς που επηρεάζονται από το Δ.Π.Χ.Α. 9. Η Διοίκηση καθιέρωσε επίσης διαδικασίες επαληθεύσεων και ελέγχους για την αξιολόγηση της ορθότητας της επιμέτρησης των προβλέψεων απομείωσης. Ορισμένοι από τους κύριους τομείς διακυβέρνησης και ελέγχων είναι εκείνοι που αφορούν ελέγχους για την ανάπτυξη των μακροοικονομικών σεναρίων και τη στάθμισή τους βάσει κατάλληλης πιθανότητας αθέτησης απαιτήσεων, συστήματα και δεδομένα επιμέτρησης πιστωτικού κινδύνου, τον καθορισμό κριτηρίων για την αξιολόγηση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου και τα κριτήρια για την κατάταξη των δανείων και των χρεωστικών τίτλων.

Επιπροσθέτως, πέραν του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, δημιουργήθηκε ένα στιβαρό και ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης για την αξιολόγηση και έγκριση της επιμέτρησης των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο. Από αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή Απομειώσεων εξετάζει και εγκρίνει το ενοποιημένο κόστος απομείωσης σε τριμηνιαία βάση, μαζί με τις υποκείμενες κύριες συνιστώσες και τις αντίστοιχες κύριες παραδοχές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με την υποστήριξη της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς και της Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου, παρακολουθούσε πολύ στενά την υλοποίηση του έργου για το Δ.Π.Χ.Α. 9 και συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και της έγκρισης των λογιστικών πολιτικών του Δ.Π.Χ.Α. 9.

3.6 Αναδρομικές τροποποιήσεις στην παρουσίαση της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2017

Οι παρακάτω πίνακες απεικονίζουν τη νέα κατάσταση παρουσίασης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 σε σχέση με την παρουσίαση στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση του 2017. Οι πίνακες δεν αντικατοπτρίζουν καμία από τις συνέπειες της υιοθέτησης των απαιτήσεων επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 9, οι οποίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.7 στην ενότητα Αναταξινόμηση και επιμέτρηση των λογιστικών αξιών και αναγνώριση της ECL κατά την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9.

ΟΜΙΛΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	Επεξηγηματικές υποσημειώσεις	31 Δεκεμβρίου 2017 Προηγούμενη παρουσίαση	31 Δεκεμβρίου 2017 Αναπροσαρμοσμένη παρουσίαση
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες		1.449.240	1.449.240
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		2.147.758	2.147.758
Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	1, 2, 3	1.499.824	1.527.413
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	4	-	110.859
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	2,3,5,7	459.993	472.015
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών		90.253	90.253
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	6	44.719.530	44.601.656
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	6,7	-	123.351
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	8,9	-	2.070.965
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	4,5,8,9	2.203.803	-
Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους	1	23.109	-
Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού		18.110	18.110
Επενδύσεις σε ακίνητα		1.120.627	1.120.627
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες		251.374	251.374
Ενσώματα πάγια στοιχεία		1.041.435	1.041.435
Άυλα στοιχεία ενεργητικού		300.771	300.771
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		6.542.813	6.542.813
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		3.264.380	3.264.380
Στοιχεία ενεργητικού από διακοπτόμενες δραστηριότητες		2.283.542	2.283.542
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		67.416.562	67.416.562
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα		11.435.086	11.435.086
Υποχρεώσεις προς πελάτες		42.715.252	42.715.252
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις		402.233	402.233
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία		435.277	435.277
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις		2.437	2.437
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		34.432	34.432
Υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση		194.162	194.162
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη		52.959	52.959
Λοιπές υποχρεώσεις		959.670	959.670
Υποχρεώσεις από διακοπτόμενες δραστηριότητες		1.640.856	1.640.856
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		57.872.365	57.872.365
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)		2.619.955	2.619.955
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		13.074.688	13.074.688
Υπό αίτηση μετατρέψιμες ομολογίες		2.040.000	2.040.000
Μείον: Ίδιες μετοχές		(379)	(379)
Λοιπά αποθεματικά	10	11.022	23.592
Αποτελέσματα εις νέον	10	(8.326.871)	(8.339.441)
Ίδια Κεφάλαια αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής		9.418.415	9.418.415
Δικαιώματα μειοψηφίας		125.782	125.782
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		9.544.198	9.544.198
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		67.416.562	67.416.562

ΤΡΑΠΕΖΑ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	Επεξηγηματικές υποσημειώσεις	31 Δεκεμβρίου 2017 Προηγούμενη παρουσίαση	31 Δεκεμβρίου 2017 Αναπροσαρμοσμένη παρουσίαση
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες		1.154.395	1.154.395
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		2.091.669	2.091.669
Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	1,2,3	1.476.244	1.503.834
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	4	-	110.764
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	2,3,5,7	461.402	473.424
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών		88.874	88.874
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	6	44.884.572	44.766.762
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	6,7	-	123.288
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	8,9	-	1.886.721
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	4,5,8,9	2.019.464	-
Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους	1	23.109	-
Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού		183.367	183.367
Επενδύσεις σε ακίνητα		400.172	400.172
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες		810.928	810.928
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες		246.020	246.020
Ενσώματα πάγια στοιχεία		898.367	898.367
Άυλα στοιχεία ενεργητικού		256.292	256.292
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		6.483.830	6.483.830
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		3.012.524	3.012.524
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		64.491.230	64.491.230
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα		11.771.541	11.771.541
Υποχρεώσεις προς πελάτες		41.300.806	41.300.806
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις		403.881	403.881
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία		435.277	435.277
Υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση		187.932	187.932
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη		105.324	105.324
Λοιπές υποχρεώσεις		859.825	859.825
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		55.064.587	55.064.587
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)		2.619.955	2.619.955
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		13.074.688	13.074.688
Υπό αίτηση μετατρέψιμες ομολογίες		2.040.000	2.040.000
Λοιπά αποθεματικά	10	159.754	158.919
Αποτελέσματα εις νέον	10	(8.467.755)	(8.466.920)
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		9.426.642	9.426.642
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		64.491.230	64.491.230

Επεξηγηματικές υποσημειώσεις στον πίνακα "Αναδρομικές τροποποιήσεις στην παρουσίαση της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας Πειραιώς".

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	
1	Αναταξινόμηση από Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους ποσού € 23.109 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα στην FVTPL.
2	Αναταξινόμηση από Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – απαιτήσεις ποσού € 4.515 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα στην FVTPL.
3	Αναταξινόμηση από Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα στην FVTPL ποσού € 35 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – απαιτήσεις.
4	Αναταξινόμηση από Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση (συμμετοχικοί τίτλοι) ποσού € 110.859 χιλ. και € 110.764 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα σε Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην FVTPL.
5	Αναταξινόμηση από Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση ποσού € 21.979 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις.
6	Αναταξινόμηση από Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος ποσού € 117.874 χιλ. και € 117.811 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα σε Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην FVTPL.
7	Αναταξινόμηση από Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – απαιτήσεις ποσού € 5.477 για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην FVTPL.
8	Μεταφορά από Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση (χρεωστικοί τίτλοι) ποσού € 1.902.230 χιλ. και € 1.723.853 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα σε Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην FVTOCI.
9	Αναταξινόμηση από Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση (συμμετοχικοί τίτλοι) ποσού € 168.735 χιλ. και € 162.868 χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα σε Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην FVTOCI.
10	Αναταξινόμηση από Αποθεματικό Διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου € 12.570 χιλ. ζημιά και € 835 χιλ. κέρδος για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα σε Αποτελέσματα εις νέον.

3.7 Ταξινόμηση των Χρηματοοικονομικών στοιχείων Ενεργητικού κατά την ημερομηνία εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9

Οι παρακάτω πίνακες γνωστοποιούν τις μεταβολές στις λογιστικές αξίες και τις ταξινομήσεις των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού κατά την ημερομηνία εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9.

	ΟΜΙΛΟΣ				ΤΡΑΠΕΖΑ				
	Επιμέτρηση Δ.Λ.Π 39	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9									
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες		Αποσβεσμένο κόστος							
Υπόλοιπο την 31/12/2017		1.449.240				1.154.395			
Νέα επιμέτρηση (Αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο)				(50)			(50)		
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					1.449.190				1.154.345
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		Αποσβεσμένο κόστος							
Υπόλοιπο την 31/12/2017		2.147.758				2.091.669			
Νέα επιμέτρηση (Αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο)				(9)			(5)		
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					2.147.750				2.091.664
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)		Αποσβεσμένο κόστος							
Υπόλοιπο την 31/12/2017		44.719.530				44.884.572			
Αναταξινόμηση σε Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων			(117.874)				(117.811)		
Νέα επιμέτρηση (Αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο)				(1.724.018)			(1.655.863)		
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					42.877.639				43.110.898
Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους		Αποσβεσμένο κόστος							
Υπόλοιπο την 31/12/2017		23.109				23.109			
Αναταξινόμηση σε Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων			(23.109)				(23.109)		
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					0				0

	ΟΜΙΛΟΣ					ΤΡΑΠΕΖΑ				
	Επιμέτρηση Δ.Λ.Π 39	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών	Αποσβεσμένο κόστος									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		90.253				88.874				
Νέα επιμέτρηση (Αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο)				(158)			(144)			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					90.095				88.729	
Λοιπά Χρηματοοικονομικά Μέσα εντός των Λοιπών στοιχείων ενεργητικού	Αποσβεσμένο κόστος									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		553.553				604.304				
Νέα επιμέτρηση (Αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο)				(33.808)			(33.304)			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					519.745				571.000	
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9		48.983.443	(140.983)	(1.758.042)	47.084.419	48.846.923	(140.920)	(1.689.366)	47.016.637	
	ΟΜΙΛΟΣ					ΤΡΑΠΕΖΑ				
	Επιμέτρηση Δ.Λ.Π 39	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9										
Χρεωστικοί τίτλοι	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		1.476.244				1.476.244				
Αναταξινόμηση σε Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις			(35)				(35)			
Αναταξινόμηση από Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις			4.515				4.515			
Αναταξινόμηση από Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους			23.109				23.109			
Νέα επιμέτρηση λόγω αναταξινόμησης				(8.943)			(8.943)			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					1.494.891				1.494.891	
Μετοχές	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		23.579				0				
Αναταξινόμηση από Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου (Μετοχές διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου)			110.859				110.764			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					134.439				110.764	

	ΟΜΙΛΟΣ					ΤΡΑΠΕΖΑ				
	Επιμέτρηση Δ.Λ.Π 39	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		459.993				461.402				
Αναταξινόμηση από Χρεωστικούς τίτλους στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Εμπορικό χαρτοφυλάκιο)				35			35			
Αναταξινόμηση από Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση				21.979			21.979			
Αναταξινόμηση σε χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών)				(5.477)			(5.477)			
Αναταξινόμηση σε χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Χρεωστικοί τίτλοι)				(4.515)			(4.515)			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					472.015				473.424	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών										
Υπόλοιπο την 31/12/2017		-				-				
Αναταξινόμηση από Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος (μετά από προβλέψεις)				117.874			117.811			
Αναταξινόμηση από Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις (στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων)				5.477			5.477			
Νέα επιμέτρηση λόγω αναταξινόμησης					(16.340)		(16.340)			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					107.011				106.948	
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επιμετρούμενων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9		1.959.817	273.821	(25.283)	2.208.355	1.937.647	273.663	(25.283)	2.186.027	

	ΟΜΙΛΟΣ				ΤΡΑΠΕΖΑ				
	Επιμέτρηση Δ.Λ.Π 39	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018	Δ.Λ.Π. 39 Λογιστική αξία 31/12/2017	Αναταξινόμηση	Νέα επιμέτρηση	Δ.Π.Χ.Α. 9 Λογιστική αξία 1/1/2018
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9									
	Εύλογη αξία μέσω του αποθεματικού Διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου								
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		2.203.803				2.019.464			
Αναταξινόμηση σε Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Χρεωστικοί τίτλοι)			(1.902.230)				(1.723.853)		
Αναταξινόμηση σε Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Συμμετοχικοί Τίτλοι)			(168.734)				(162.868)		
Αναταξινόμηση σε Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων			(110.859)				(110.764)		
Αναταξινόμηση σε Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις			(21.979)				(21.979)		
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					0				0
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Χρεωστικοί τίτλοι)									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		-				-			
Αναταξινόμηση από Διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο			1.902.230				1.723.853		
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					1.902.230				1.723.853
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Συμμετοχικοί Τίτλοι)									
Υπόλοιπο την 31/12/2017		-				-			
Αναταξινόμηση από Διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο			168.734				162.868		
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018					168.734				162.868
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επιμετρούμενων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9		2.203.803	(132.838)		2.070.965	2.019.464	(132.743)		1.886.721

Τα Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (χρεωστικοί τίτλοι) αντιστοιχούν στο στάδιο 1 και η επίπτωση από την αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ανήλθε σε € 27,1 εκατ. για τον Όμιλο και € 26,7 εκατ. για την Τράπεζα την 1/1/2018.

3.8 Συμφωνία πρόβλεψης απομείωσης

Ο παρακάτω πίνακας συμφωνεί την πρόβλεψη για απομειώσεις αξίας επιμετρημένη σύμφωνα με το μοντέλο πραγματοποιηθεισών ζημιών του Δ.Λ.Π. 39 και τις προβλέψεις για δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 37 την 31η Δεκεμβρίου 2017 με την πρόβλεψη για απομειώσεις αξίας επιμετρημένη σύμφωνα με το μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1η Ιανουαρίου 2018:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ					
	Επιμέτρηση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 / Δ.Λ.Π. 37	Επιμέτρηση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9	Πρόβλεψη για απομείωση βάσει Δ.Λ.Π. 39 και Προβλέψεις βάσει του Δ.Λ.Π. 37 (31/12/2017)	Νέα επιμέτρηση	Πρόβλεψη για απομειώσεις βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9	Πρόβλεψη για απομείωση βάσει Δ.Λ.Π. 39 και Προβλέψεις βάσει του Δ.Λ.Π. 37 (31/12/2017)	Νέα επιμέτρηση	Πρόβλεψη για απομειώσεις βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	-	(50)	(50)	-	(50)	(50)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	-	(9)	(9)	-	(5)	(5)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	(15.378.357)	(1.724.018)	(17.102.374)	(14.659.299)	(1.655.863)	(16.315.162)
Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	-	-	-	-	-	-
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	-	(158)	(158)	-	(144)	(144)
Λοιπά Χρηματοοικονομικά Μέσα εντός των Λοιπών στοιχείων ενεργητικού	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	(64.057)	(33.808)	(97.865)	(28.535)	(33.304)	(61.839)
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου (Χρεωστικοί τίτλοι)	Εύλογη αξία αποθεματικού Διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	-	(27.111)	(27.111)	-	(26.656)	(26.656)
Σύνολο			(15.442.414)	(1.785.153)	(17.227.566)	(14.687.834)	(1.716.022)	(16.403.856)
Δανειακές δεσμεύσεις	Εκτός ισολογισμού	Εκτός ισολογισμού		(137.020)	(137.020)		(137.102)	(137.102)
Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης	Εκτός ισολογισμού	Εκτός ισολογισμού		(16.673)	(16.673)		(16.409)	(16.409)
Σύνολο				(153.694)	(153.694)		(153.511)	(153.511)

3.9 Επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στην Καθαρή Θέση

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συνολική επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στην καθαρή θέση, καθώς και τις αναταξινόμησης εντός της καθαρής θέσης, την 1^η Ιανουαρίου 2018:

	ΟΜΙΛΟΣ- Επίπτωση εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1/1/2018	ΤΡΑΠΕΖΑ- Επίπτωση εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1/1/2018
Αποθεματικό Διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου		
Υπόλοιπο βάσει Δ.Λ.Π. 39 (31η Δεκεμβρίου 2017)	79.467	90.390
Αναταξινόμηση σε Αποθεματικό εύλογης αξίας μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Χρεωστικοί τίτλοι)	(84.771)	(81.717)
Αναταξινόμηση σε Αποθεματικό εύλογης αξίας μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Συμμετοχικοί Τίτλοι)	(7.265)	(7.836)
Μεταφορά σε Αποτελέσματα εις νέον	12.570	(835)
Υπόλοιπο έναρξης βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9 (1η Ιανουαρίου 2018)	0	0
Αποθεματικό από Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Χρεωστικοί τίτλοι)		
Αναταξινόμηση από Αποθεματικό Διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	84.771	81.718
Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9	27.111	26.656
Υπόλοιπο έναρξης βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9 (1η Ιανουαρίου 2018)	111.881	108.374
Αποθεματικό από Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Συμμετοχικοί Τίτλοι)		
Αναταξινόμησης από Αποθεματικό Διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	7.265	7.836
Υπόλοιπο έναρξης βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9 (1η Ιανουαρίου 2018)	7.265	7.836
Αποτελέσματα εις νέον		
Υπόλοιπο βάσει Δ.Λ.Π. 39 (31η Δεκεμβρίου 2017)	(8.326.871)	(8.467.755)
Μεταφορά από Αποθεματικό Διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(12.570)	835
Νέα επιμέτρηση λόγω αναταξινόμησης	(25.283)	(25.283)
Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9	(1.944.252)	(1.869.533)
Αναβαλλόμενος φόρος	646	0
Υπόλοιπο έναρξης βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9 (1η Ιανουαρίου 2018)	(10.308.330)	(10.361.736)

Στην κίνηση των Αποτελεσμάτων εις νέον, στην "Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει Δ.Π.Χ.Α.9" έχει συμπεριληφθεί στα υπόλοιπα του Ομίλου η επίπτωση της πρώτης εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 9 από διακοπτόμενες δραστηριότητες ποσού € 5,4 εκατ.

3.10 Νέα επιμέτρηση της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά χαρτοφυλάκιο και στάδιο

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την νέα επιμέτρηση της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά χαρτοφυλάκιο και στάδιο την 1^η Ιανουαρίου 2018:

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο δανείων την 31/12/2017				Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών βάσει Δ.Λ.Π. 39 την 31/12/2017				Νέα επιμέτρηση της απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1/1/2018				Διαφορά μεταξύ Δ.Λ.Π. 39 και Δ.Π.Χ.Α. 9 ως προς την απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ιδιώτες	7.882.056	4.000.079	8.782.697	20.664.832	(36.811)	(265.580)	(3.624.767)	(3.927.158)	(35.052)	(561.850)	(3.936.657)	(4.533.560)	1.758	(296.270)	(311.890)	(606.402)
Στεγαστικά	6.472.864	3.006.675	5.703.711	15.183.250	(5.796)	(71.889)	(1.673.329)	(1.751.014)	(5.375)	(256.939)	(1.695.653)	(1.957.967)	421	(185.050)	(22.324)	(206.953)
Καταναλωτικά / προσωπικά δάνεια	933.514	893.947	2.567.098	4.394.559	(28.129)	(191.585)	(1.558.090)	(1.777.804)	(27.152)	(295.570)	(1.803.515)	(2.126.236)	977	(103.985)	(245.425)	(348.433)
Πιστωτικές κάρτες	475.659	99.457	511.424	1.086.540	(2.886)	(2.105)	(392.979)	(397.970)	(2.522)	(9.341)	(437.105)	(448.967)	364	(7.235)	(44.126)	(50.997)
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (ιδιώτες)	19	-	464	483	(0)	-	(369)	(369)	(4)	-	(385)	(389)	(4)	-	(16)	(19)
Επιχειρηματικά	11.139.616	3.699.281	22.709.566	37.548.464	(129.411)	(140.962)	(11.145.307)	(11.415.680)	(114.348)	(348.348)	(12.104.652)	(12.567.348)	15.063	(207.386)	(959.345)	(1.151.668)
Δημόσιος τομέας	1.750.484	5.423	10.810	1.766.717	(34.955)	(101)	(464)	(35.519)	(534)	(545)	(387)	(1.466)	34.420	(444)	76	34.053
Σύνολο	20.772.157	7.704.783	31.503.074	59.980.013	(201.177)	(406.642)	(14.770.537)	(15.378.357)	(149.935)	(910.742)	(16.041.697)	(17.102.374)	51.242	(504.100)	(1.271.160)	(1.724.018)

ΤΡΑΠΕΖΑ	Υπόλοιπο δανείων την 31/12/2017				Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών βάσει Δ.Λ.Π. 39 την 31/12/2017				Νέα επιμέτρηση της απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1/1/2018				Διαφορά μεταξύ Δ.Λ.Π. 39 και Δ.Π.Χ.Α. 9 ως προς την απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ιδιώτες	7.698.218	3.973.840	8.751.223	20.423.281	(35.680)	(264.780)	(3.611.898)	(3.912.357)	(34.489)	(560.381)	(3.922.999)	(4.517.869)	1.191	(295.601)	(311.101)	(605.512)
Στεγαστικά	6.360.151	2.984.993	5.680.544	15.025.688	(5.462)	(71.503)	(1.664.949)	(1.741.914)	(5.193)	(255.742)	(1.686.407)	(1.947.342)	269	(184.239)	(21.458)	(205.429)
Καταναλωτικά / προσωπικά δάνεια	870.394	889.569	2.559.917	4.319.880	(27.521)	(191.244)	(1.554.604)	(1.773.368)	(26.858)	(295.366)	(1.800.047)	(2.122.271)	663	(104.123)	(245.443)	(348.903)
Πιστωτικές κάρτες	467.673	99.278	510.762	1.077.713	(2.697)	(2.033)	(392.345)	(397.075)	(2.438)	(9.273)	(436.545)	(448.256)	259	(7.240)	(44.200)	(51.181)
Επιχειρηματικά	11.633.544	3.903.063	21.702.165	37.238.773	(117.632)	(132.032)	(10.461.935)	(10.711.599)	(105.542)	(319.963)	(11.370.532)	(11.796.036)	12.089	(187.930)	(908.597)	(1.084.438)
Δημόσιος τομέας	1.748.348	5.422	10.236	1.764.007	(34.954)	(101)	(288)	(35.343)	(509)	(545)	(203)	(1.257)	34.445	(444)	85	34.086
Σύνολο	21.080.111	7.882.325	30.463.624	59.426.060	(188.265)	(396.913)	(14.074.120)	(14.659.299)	(140.540)	(880.888)	(15.293.733)	(16.315.162)	47.725	(483.976)	(1.219.613)	(1.655.863)

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η κατάρτιση της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, εφαρμόζοντας λογιστικές αρχές που επηρεάζουν τα δημοσιευμένα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων, εσόδων και εξόδων. Τα απολογιστικά στοιχεία ενδέχεται να διαφέρουν από τις αντίστοιχες εκτιμήσεις.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου η Διοίκηση, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών, προβαίνει σε λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές είναι οι κάτωθι:

4.1 Απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ο προσδιορισμός των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου απαιτεί τη χρήση πολύπλοκων μοντέλων και τη διενέργεια σημαντικών εκτιμήσεων για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την πιστωτική συμπεριφορά. Σημαντικές εκτιμήσεις απαιτούνται, επίσης, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων που υποδηλώνουν σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο, την επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογιών για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου και τον προσδιορισμό των εναλλακτικών μακροοικονομικών σεναρίων καθώς και των σωρευτικών πιθανοτήτων που συνδέονται με τα σενάρια αυτά.

Οι παράγοντες κινδύνου περιλαμβάνουν μακροοικονομικές παραμέτρους όπως ΑΕΠ, δείκτες ανεργίας, δείκτες εξέλιξης τιμών κατοικιών, πτωχευτικές τάσεις, χαρακτηριστικά δανείων, συνθήκες που διέπουν το οικονομικό περιβάλλον, το επίπεδο των επιτοκίων, εποχικότητα, πολιτικές και πρακτικές διαχείρισης πελατείας, αλλαγές σε νόμους και κανονιστικές ρυθμίσεις, καθώς και λοιπές επιρροές σε συνήθειες πληρωμών των πελατών. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που εφαρμόζονται στον υπολογισμό της πρόβλεψης για απομειώσεις σε δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ελέγχονται τακτικά στη βάση της ανάλυσης των διαφορών που προκύπτουν μεταξύ των προβλέψεων και των πραγματικών ζημιών.

Κατά την εξατομικευμένη αξιολόγηση για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, απαιτείται κρίση για την αξιολόγηση όλων των σχετικών πληροφοριών που αφορούν ενδείξεις απομείωσης, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο οι πληρωμές είναι συμβατικά καθυστερημένες, καθώς και της εκτίμησης λοιπών παραγόντων που σηματοδοτούν επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης των πελατών και της συνακόλουθης ικανότητας τους να εξυπηρετήσουν τις οφειλές τους.

Ένα υψηλότερο επίπεδο κρίσης απαιτείται αναφορικά με δάνεια πιστωτών που εμφανίζουν σημάδια οικονομικής δυσχέρειας σε τομείς δραστηριότητας που βιώνουν πιέσεις από το οικονομικό περιβάλλον, ειδικότερα στην περίπτωση που η αποπληρωμή επηρεάζεται από την ικανότητα επαναχρηματοδότησης της υπάρχουσας σχέσης ή από την εκποίηση κάποιου περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα δύναται να προχωρήσουν σε ρυθμίσεις δανείων σε πελάτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες αφού πραγματοποιηθεί συμφωνία διαφοροποίησης των συμβατικών όρων πληρωμής αυτών των δανείων στη βάση της καλύτερευσης της διαχείρισης των σχέσεων με τους πελάτες αυτούς, της βελτιστοποίησης των ευκαιριών είσπραξης ή της αποφυγής της πιθανότητας αθέτησης. Στις περιπτώσεις όπου οι ρυθμίσεις δανείων είναι σημαντικές, αυξάνεται ο βαθμός εκτίμησης και αβεβαιότητας κατά τον καθορισμό των προβλέψεων για απομειώσεις από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών. Κρίση εφαρμόζεται στην διαφοροποίηση των χαρακτηριστικών του πιστωτικού κινδύνου των ρυθμισμένων δανείων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επανέρχονται σε καθεστώς κανονικής εξυπηρέτησης μετά από διαπραγματεύσεις.

Η άσκηση της κρίσης απαιτεί τη χρήση παραδοχών οι οποίες είναι πολύ υποκειμενικές καθώς και πολύ ευαίσθητες στους παράγοντες κινδύνου, ειδικά σε αλλαγές στις οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες. Επιπροσθέτως, πολλοί από τους παράγοντες κινδύνου έχουν υψηλό επίπεδο αλληλεπίδρασης.

4.2 Εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών

Τα δάνεια που δεν πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης στο αποσβεσμένο κόστος, καθώς οι συμβατικοί τους όροι δεν δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες χρηματοροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (SPPI fails), επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών έχει προσδιοριστεί με μοντέλο προεξόφλησης χρηματοροών (discounted cash flow model), στο οποίο χρησιμοποιούνται κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων προεξόφλησης και λαμβάνονται υπόψη προσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο.

4.3 Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η Διοίκηση αξιολογεί την ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης σε κάθε περίοδο αναφοράς. Η αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης βασίζεται στις εκτιμήσεις της Διοίκησης αναφορικά με την πιθανότητα εμφάνισης και την επάρκεια μελλοντικών φορολογητέων κερδών, μελλοντικούς αντιλογισμούς υφιστάμενων φορολογητέων προσωρινών διαφορών και τις εν ισχύ στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού. Στην περίπτωση της έλλειψης ιστορικότητας φορολογητέων κερδών, οι πλέον σημαντικές εκτιμήσεις αφορούν στην αναμενόμενη μελλοντική κερδοφορία και στη δυνατότητα εφαρμογής του στρατηγικού φορολογικού σχεδιασμού.

Οι εκτιμήσεις της Διοίκησης για τη μελλοντική εξέλιξη των φορολογικών αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Τράπεζας και κατά συνέπεια της ανακτησιμότητας της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, λαμβάνοντας υπόψη το από 29 Νοεμβρίου 2015 εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης και το πιο πρόσφατο Επιχειρηματικό Πλάνο εγκεκριμένο από το Δ.Σ, βασίζονται σε μία σειρά παραδοχές, εκ των οποίων ορισμένες σχετίζονται με την πορεία της ελληνικής οικονομίας, ενώ ορισμένες άλλες με ενέργειες ή αλλαγές, που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και επηρεάζουν τη μελλοντική εξέλιξη των αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, η Διοίκηση συνεξετάζει τη φύση των προσωρινών διαφορών επί των οποίων αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση και η δυνατότητα ανάκτησης της απαίτησης αυτής, σε σχέση με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό καθεστώς για τον συμψηφισμό τους με κέρδη επόμενων χρήσεων (π.χ. 5ετία) ή με άλλες ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις, όπως για παράδειγμα αυτές, που έχουν θεσπιστεί από την ελληνική νομοθεσία και με τις οποίες προβλέπεται η προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (Deferred Tax Credit – DTC), υπό ορισμένες προϋποθέσεις και όρους.

Σχετική με τις διατάξεις του νόμου 4172/2013 για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις είναι η Σημείωση 10 της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Τέλος, σε κάθε περίοδο αναφοράς, η Διοίκηση αξιολογεί τις επιπτώσεις των αλλαγών της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας στη φορολογική βάση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού.

4.4 Εύλογη αξία χρεογράφων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των ομολόγων, που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Για τα χρεόγραφα αυτά, η εύλογη αξία που υπολογίζεται από διάφορα οικονομικά μοντέλα αποτίμησης, συνυπολογίζεται μαζί με εκτιμήσεις για κλαδικές διακυμάνσεις και προοπτικές, καθώς και με την οικονομική κατάσταση των εκδοτών των εν λόγω χρεογράφων.

Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των μετοχών τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, χρησιμοποιούνται γενικώς παραδεκτά μοντέλα και τεχνικές αποτίμησης, κατά περίπτωση, όπως: μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, υπολογισμού των δικαιωμάτων προαίρεσης, συγκρίσιμες συναλλαγές, εκτιμήσεις της εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού (π.χ. παγίων στοιχείων) και καθαρή αξία του ενεργητικού και των μεριδίων. Η Διοίκηση με βάση την πρότερη εμπειρία της, προσαρμόζει περαιτέρω, όπου κριθεί απαραίτητο, τις σχετικές αξίες προκειμένου να απεικονίζονται οι τρέχουσες συνθήκες που επικρατούν.

4.5 Εύλογη αξία εξωχρηματιστηριακών παραγώγων προϊόντων

Η εύλογη αξία παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες εξω-χρηματιστηριακές αγορές (Over The Counter), με διαπραγματευτικούς αντισυμβαλλόμενους, προσδιορίζεται με κοινώς αποδεκτά υποδείγματα αποτίμησης.

Τα εν λόγω υποδείγματα κάνουν πλήρη χρήση παρατηρήσιμων τιμών και στοιχείων αγοράς. Στις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό, απαιτούνται εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης αναφορικά με τις παραμέτρους που επηρεάζουν την εύλογη αξία των παραγώγων. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και όταν οι συνθήκες των αγορών μεταβάλλονται σημαντικά.

Η εύλογη αξία των παραγώγων προϊόντων συμπεριλαμβάνει τις προσαρμογές έναντι πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου και της Τράπεζας σε μια διμερή συναλλαγή παραγώγου (CVA/DVA).

Ο υπολογισμός των πιστωτικών προσαρμογών λαμβάνει υπόψη την μελλοντική αναμενόμενη πιστωτική έκθεση, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τεχνικές προσομοίωσης για τις μελλοντικές αξίες του παραγώγου συμβολαίου, τις εν ισχύ συμφωνίες συμψηφισμού (ISDA-Nettings) και τις ληφθείσες εξασφαλίσεις με βάση τις ισχύουσες συμβάσεις ISDA-CSA.

Επιπρόσθετα ο υπολογισμός των πιστωτικών προσαρμογών βασίζεται στους συντελεστές αναμενόμενων ζημιών (LGD) και στις καμπύλες πιθανότητας πιστωτικών αθετήσεων (PD), της Τράπεζας και του εκάστοτε αντισυμβαλλομένου, όπως αυτά εξάγονται από τις τιμές αγοράς των συμβολαίων Ανταλλαγής Πιστωτικής Αθέτησης (Credit Default Swap Market - CDS).

Στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες από την αγορά ή οι διαθέσιμες τιμές αγοράς κρίνονται μη αξιόπιστες λόγω πολύ χαμηλής ρευστότητας, τότε ο υπολογισμός βασίζεται σε ισοδύναμες (proxy) πιστωτικές καμπύλες και συντελεστές ζημιών που είναι εγκεκριμένα από την Διοίκηση.

Τα μοντέλα εύλογης αξίας εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, εξασφαλίζοντας έτσι την συγκρισιμότητα και την συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά.

4.6 Απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Ο έλεγχος απομείωσης που λαμβάνει χώρα για τις θυγατρικές, τις συγγενείς εταιρείες και τις κοινοπραξίες περιλαμβάνει σημαντική κρίση αναφορικά με τον καθορισμό της αξίας χρήσης και πιο συγκεκριμένα στην εκτίμηση της παρούσας αξίας των χρηματοροών που αναμένονται να προκύψουν από τη συνέχιση της διακράτησης της επένδυσης. Η Διοίκηση εξετάζει για απομείωση την αξία των επενδύσεων του σε θυγατρικές, σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, όταν υπάρχει ένδειξη απομείωσης, συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της εκάστοτε επένδυσης με τη λογιστική της αξία. Αν ως αποτέλεσμα αυτής της εξέτασης προκύψει απομείωση και η απομείωση αυτή κριθεί ως μόνιμη, τότε το ποσό της ζημίας που προκύπτει καταχωρείται απευθείας στα αποτελέσματα της χρήσης.

Στις περιπτώσεις αυτές, χρησιμοποιείται παρόμοια μεθοδολογία με αυτή που περιγράφεται ανωτέρω για τις μετοχές που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, ενώ λαμβάνεται υπόψη και η παρούσα αξία των υπολογιζόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, που αναμένεται να δημιουργηθούν από τη θυγατρική, τη συγγενή εταιρεία ή την κοινοπραξία.

4.7 Εύλογη αξία επενδυτικών ακινήτων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρώνται σε ετήσια βάση στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές.

Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή αναπροσαρμόζεται, αν κρίνεται απαραίτητο, αναλόγως της φύσης, της τοποθεσίας και της κατάστασης του ακινήτου. Εάν η πληροφόρηση για τις εύλογες αξίες δεν είναι διαθέσιμη, χρησιμοποιούνται μέθοδοι εκτίμησης, οι οποίες αναφέρονται στη Σημείωση 2.21 των ετήσιων ενοποιημένων και ατομικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων του 2017. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα αντανακλούν εισοδήματα από τρέχουσες μισθώσεις, καθώς και παραδοχές για μελλοντικά μισθώματα, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς.

Για τα ακίνητα, των οποίων η αξία δεν κρίνεται μεμονωμένα σημαντική, η εύλογη αξία ενδέχεται να προσδιορίζεται με την εφαρμογή των ιδίων ως άνω μεθοδολογιών ή με την αναγωγή των συμπερασμάτων των εκτιμήσεων, σε ομάδες ακινήτων, που έχουν ομοειδή χαρακτηριστικά.

4.8 Λοιπές απαιτήσεις από τον Ελληνικό Δημόσιο Τομέα

Η Διοίκηση προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές αναφορικά με την πορεία της Ελληνικής οικονομίας. Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας δημιουργεί αβεβαιότητες που ενδέχεται να έχουν επίδραση στην πιστοληπτική ικανότητα του Ελληνικού δημοσίου. Επιπρόσθετα, εκτιμήσεις της Διοίκησης για τις οικονομικές εξελίξεις γίνεται στη Σημείωση 2.

Την 30 Ιουνίου 2018, η συνολική λογιστική αξία των απαιτήσεων του Ομίλου και της Τράπεζας από τον Ελληνικό Δημόσιο Τομέα ήταν:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30/6/2018	31/12/2017	30/6/2018	31/12/2017
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – απαιτήσεις	285.610	284.395	285.610	284.395
Ομόλογα και έντοκα γραμμάτια αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	778.072	8.006	778.072	8.006
Δάνεια προς Δημόσιο Τομέα	236.756	1.729.089	236.374	1.728.663
Ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και λοιποί τίτλοι μεταβλητής απόδοσης επενδυτικού χαρτοφυλακίου	-	1.701.181	-	1.701.181
Ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και λοιποί τίτλοι μεταβλητής απόδοσης που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	837.796	-	837.796	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	542.452	508.045	538.233	501.516
Σύνολο	2.680.685	4.230.716	2.676.085	4.223.761

Η μεταβολή κατά € 1,5 δις για τον Όμιλο και για την Τράπεζα στον Δημόσιο Τομέα οφείλεται κυρίως στην αποπληρωμή χρηματοδότησης που είχε παρασχεθεί σε φορέα του Δημοσίου με σκοπό την έγκαιρη απόδοση των κοινοτικών ενισχύσεων που χορηγούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στους Έλληνες αγρότες.

Σε συνέχεια της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1/1/2018, ποσό € 1,7 δις για το Όμιλο και την Τράπεζα από τη γραμμή «Ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και λοιποί τίτλοι μεταβλητής απόδοσης του διαθεσίμου προς πώληση χαρτοφυλακίου» μεταφέρθηκε στη γραμμή «Ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και λοιποί τίτλοι μεταβλητής απόδοσης που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI)».

5 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

5.1 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

5.1.1 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις λογιστικές και εύλογες αξίες για τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Όμιλος	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Στοιχεία Ενεργητικού				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.019.147	2.147.758	1.020.424	2.147.773
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	39.380.616	44.719.530	38.626.615	43.860.463
Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους	-	23.109	-	22.586
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών	255.904	90.253	255.904	90.254

Όμιλος	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.558.962	11.435.086	5.558.962	11.435.086
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.102.483	42.715.252	42.102.475	42.715.252
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	530.779	435.277	512.156	407.930
Υποχρεώσεις προς χρηματοδοτικές μισθώσεις	70.704	72.542	70.704	72.542

Τράπεζα	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Στοιχεία Ενεργητικού				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.021.865	2.091.669	1.021.865	2.091.669
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	40.204.384	44.884.572	39.673.458	44.068.011
Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους	-	23.109	-	22.586
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών	255.904	88.874	255.904	88.874

Τράπεζα	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.768.999	11.771.541	5.768.999	11.771.541
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.288.806	41.300.806	42.288.806	41.300.806
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	530.779	435.277	512.156	407.930

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων, των συμφωνιών επαναπώλησης τίτλων πελατών, των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα και των υποχρεώσεων προς πελάτες που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική, καθώς πρόκειται κατά κανόνα για βραχυπρόθεσμες συναλλαγές που φέρουν επιτόκια αγοράς. Τα επιτόκια αναπροσαρμόζονται τακτικά και λόγω της μικρής διάρκειάς τους προεξοφλούνται με το χωρίς κίνδυνο επιτόκιο.

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος έχει προσδιοριστεί με μοντέλο προεξόφλησης χρηματοροών (discounted cash flow model), στο οποίο χρησιμοποιούνται κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων προεξόφλησης και λαμβάνονται υπόψη προσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Οι εύλογες αξίες των απαιτήσεων από χρεωστικούς τίτλους κατά την 31/12/2017 βασίζονταν σε τιμές που καθορίζονται από την αγορά. Όπου οι αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία έχει καθορισθεί με βάση τις τιμές άλλων χρεογράφων με παρόμοια χαρακτηριστικά ή με τη μέθοδο της προεξόφλησης χρηματοροών (discounted cash flow model).

Η εύλογη αξία των πιστωτικών τίτλων σε κυκλοφορία βασίζεται σε τιμές αγοράς. Όπου αυτές δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία έχει καθορισθεί με βάση τις τιμές άλλων χρεογράφων με παρόμοια χαρακτηριστικά (λήξη, απόδοση) ή με τη μέθοδο της προεξόφλησης χρηματοροών.

Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις, οι οποίες επιμετρώνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 17, έχει προσδιορισθεί με μοντέλο προεξόφλησης χρηματοροών (discounted cash flow model), στο οποίο χρησιμοποιούνται κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων προεξόφλησης και λαμβάνονται υπόψη προσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο.

5.1.2 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται σε εύλογες αξίες

Εύλογη αξία είναι η τιμή στην οποία θα πωληθεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή στην οποία θα μεταφερθεί μία υποχρέωση μεταξύ αντισυμβαλλομένων μερών υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς, κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης.

Το Δ.Π.Χ.Α. 13 ιεραρχεί τις μεθόδους αποτίμησης σε 3 κατηγορίες. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη παρατηρήσιμα δεδομένα στις αποτιμήσεις του όποτε αυτό είναι εφικτό. Οι παρατηρήσιμες πληροφορίες αναφέρονται σε στοιχεία της αγοράς που προκύπτουν από ανεξάρτητες πηγές. Οι μη παρατηρήσιμες πληροφορίες αντανάκλουν τις εκτιμήσεις του Ομίλου για την αγορά. Αυτές οι δύο διαφορετικές πηγές πληροφόρησης έχουν δημιουργήσει τα παρακάτω επίπεδα προσδιορισμού της εύλογης αξίας:

1ο Επίπεδο

Η αποτίμηση διενεργείται βάσει εισηγμένων χρηματιστηριακών τιμών (άνευ προσαρμογών) σε οργανωμένες αγορές για πανομοιότυπα στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει μετοχές και ομόλογα διαπραγματεύσιμα σε χρηματιστήρια ή σε χρηματαγορές, καθώς και παράγωγα, όπως futures.

2ο Επίπεδο

Η αποτίμηση διενεργείται με την εισαγωγή μεταβλητών εκτός των εισηγμένων χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1, που θεωρούνται άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμες. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει εξωχρηματιστηριακά παράγωγα (OTC), ομόλογα και μετοχές, η αποτίμηση των οποίων βασίζεται σε καμπύλες επιτοκίων ή τιμές οι οποίες είναι παρατηρήσιμες και δεν ανήκουν στο Επίπεδο 1.

3ο Επίπεδο

Η αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων διενεργείται με την εισαγωγή μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Το Επίπεδο 3 περιλαμβάνει μετοχές που επιμετρώνται στη εύλογη αξία, παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, επενδύσεις σε ακίνητα, καθώς και συγκεκριμένες μετοχές και άλλους τίτλους μεταβλητής απόδοσης. Οι μετοχές και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3 δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά ή δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσιμες τιμές για να προσδιορισθεί η εύλογη αξία τους. Ειδικότερα:

Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης που επιμετρώνται στην εύλογη αξία

Η αποτίμηση διενεργείται με την εισαγωγή μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των εν λόγω μετοχών χρησιμοποιούνται γενικώς παραδεκτά μοντέλα και τεχνικές αποτίμησης, κατά περίπτωση, όπως: μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, υπολογισμού των δικαιωμάτων προαίρεσης, συγκρίσιμες συναλλαγές, εκτιμήσεις της εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού (π.χ. παγίων στοιχείων) και καθαρή αξία του ενεργητικού και των μεριδίων. Ο Όμιλος, με βάση την πρότερη εμπειρία του, προσαρμόζει περαιτέρω, όπου κριθεί απαραίτητο, τις σχετικές αξίες προκειμένου να απεικονίζονται οι τρέχουσες συνθήκες που επικρατούν.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που διακρατούνται από τον Όμιλο και την Τράπεζα, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, ή δεν υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές για να προσδιοριστεί η εύλογη αξία τους, αποτιμώνται μέσω μοντέλων αποτίμησης που έχει αναπτύξει η Διοίκηση ενσωματώνοντας μεταβλητές που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς, και περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 3.

Τα εν λόγω παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παρακολουθούνται στην εύλογη αξία. Η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται βάσει τεχνικών αποτίμησης με βασικές παραμέτρους: α) την υποκείμενη μετοχή, β) τη διακύμανση της υποκείμενης μετοχής, γ) τα επιτόκια και δ) τα πιστωτικά περιθώρια.

Στο επίπεδο 3 των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και ομολογιακά δάνεια, τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης στο αποσβεσμένο κόστος καθότι αποτυγχάνουν το SPPI test.

Η εύλογη αξία των μετατρέψιμων ομολογιακών δανείων, τα οποία κατηγοριοποιούνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών και περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 3, προσδιορίζεται βάσει τεχνικών αποτίμησης με βασικές παραμέτρους: α) την υποκείμενη μετοχή, β) τη διακύμανση της υποκείμενης μετοχής, γ) τα επιτόκια και δ) τα πιστωτικά περιθώρια. Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που αποτιμώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων έχει προσδιοριστεί με μοντέλο προεξόφλησης χρηματοροών (discounted cash flow model), στο οποίο χρησιμοποιούνται κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων προεξόφλησης και λαμβάνονται υπόψη προσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Στη συνέχεια παρατίθεται η ανάλυση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που αποτιμώνται σε εύλογη αξία στα τρία προαναφερόμενα επίπεδα:

Όμιλος				
Στοιχεία Ενεργητικού & Υποχρεώσεων αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες κατά την 30/6/2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	-	368.354	4.468	372.822
Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	943.056	-	-	943.056
- Ομόλογα	203.612	-	-	203.612
- Έντοκα γραμμάτια	719.381	-	-	719.381
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	20.062	-	-	20.062
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	65.648	-	57.241	122.889
- Ομόλογα	-	-	18.703	18.703
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	65.648	-	38.538	104.187
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	-	-	98.084	98.084
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	942.165	51.233	141.811	1.135.210
- Ομόλογα	923.111	-	-	923.111
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	19.054	51.233	141.811	212.098
Υποχρεώσεις				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	-	381.289	7.327	388.616
Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	74.793	-	-	74.793

Όμιλος				
Στοιχεία Ενεργητικού & Υποχρεώσεων αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες κατά την 31/12/2017	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	-	445.532	14.461	459.993
Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	34.644	1.465.180	-	1.499.824
- Ομόλογα	11.065	-	-	11.065
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	23.579	-	-	23.579
- Λοιπά Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων	-	1.465.180	-	1.465.180
Αξιόγραφα Διαθέσιμα προς Πώληση (AFS)	1.832.255	211.845	159.703	2.203.803
- Ομόλογα	583.768	135.766	-	719.534
- Έντοκα γραμμάτια	1.148.569	34.127	-	1.182.696
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	99.918	41.952	159.703	301.573
Υποχρεώσεις				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	-	377.292	24.941	402.233

Τράπεζα				
Στοιχεία Ενεργητικού & Υποχρεώσεων αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες κατά την 30/6/2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	-	368.357	4.468	372.825
Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	922.563	-	-	922.563
- Ομόλογα	203.182	-	-	203.182
- Έντοκα γραμμάτια	719.381	-	-	719.381
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	-	-	-	0
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	65.648	-	57.240	122.888
- Ομόλογα	-	-	18.703	18.703
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	65.648	-	38.538	104.186
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	-	-	98.033	98.033
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	937.484	51.233	138.513	1.127.230
- Ομόλογα	918.430	-	-	918.430
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	19.054	51.233	138.513	208.800
Υποχρεώσεις				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	-	381.308	7.327	388.635
Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	74.793	-	-	74.793

Τράπεζα				
Στοιχεία Ενεργητικού & Υποχρεώσεων αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες κατά την 31/12/2017	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	-	446.941	14.461	461.402
Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	11.065	1.465.180	-	1.476.244
- Ομόλογα	11.065	-	-	11.065
- Λοιπά Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων	-	1.465.180	-	1.465.180
Αξιόγραφα Διαθέσιμα προς Πώληση (AFS)	1.823.772	40.519	155.173	2.019.464
- Ομόλογα	575.284	-	-	575.284
- Έντοκα γραμμάτια	1.148.569	-	-	1.148.569
- Μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	99.918	40.519	155.173	295.611
Υποχρεώσεις				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	-	378.940	24.941	403.881

Η Διοίκηση εξετάζει τη μεταφορά μεταξύ των επιπέδων ιεράρχησης της εύλογης αξίας στο τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

Σημειώνεται ότι για τα κονδύλια ενεργητικού και υποχρεώσεων που αποτιμώνται σε εύλογη αξία την 30/6/2018 και την 31/12/2017, δεν υπήρχαν μεταφορές από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 και αντίστροφα για τη χρήση 2017 και την περίοδο 1/1 - 30/6/2018.

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών και μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων του Επιπέδου 3 κατά την 30/6/2018 και 31/12/2017:

<u>Όμιλος</u>	Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις
Κίνηση στοιχείων Επιπέδου 3 (περιόδου 1/1 - 30/6/2018)					
Υπόλοιπο 31/12/2017	0	0	0	14.461	24.941
Αναταξινόμηση/ Νέα επιμέτρηση λόγω 1ης εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9	62.544	107.011	115.746	(9.992)	-
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	62.544	107.011	115.746	4.469	24.941
Κέρδος/ (ζημία) περιόδου	14	(1.403)	84	(0)	(17.615)
-Από αποτίμηση	(561)	(1.403)	-	(0)	(17.615)
-Από αποαναγνώριση	575	-	84	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	(5.330)	-	-
Αγορές	-	-	31.567	-	-
Διαθέσεις/ Αποπληρωμές	-	1	(256)	-	-
Μεταφορά προς το Επίπεδο 3	-	206	-	-	-
Μεταφορά στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	(5.317)	-	-	-	-
Μεταφορά στα Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού	-	(7.731)	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης 30/6/2018	57.241	98.084	141.811	4.468	7.327

<u>Όμιλος</u>	Διαθέσιμες προς πώληση Μετοχές & Άλλοι τίτλοι μεταβλ. απόδοσης	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις
Κίνηση στοιχείων Επιπέδου 3 (χρήσης 2017)			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2017	184.451	6.001	-
Υπόλοιπο έναρξης από διακοπόμενες δραστηριότητες	(294)	-	-
Κέρδος/ (ζημία) χρήσης	-	8.460	24.941
-Από αποτίμηση	-	8.460	24.941
-Από αποαναγνώριση	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα	(19.499)	-	-
Αγορές	1.854	-	-
Μόνιμη απομείωση	(2.000)	-	-
Διαθέσεις/ Αποπληρωμές	(2.337)	-	-
Μεταφορά προς το Επίπεδο 3	3.424	-	-
Μεταφορά στα Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(5.896)	-	-
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2017	159.703	14.461	24.941

<u>Τράπεζα</u>	Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις
Κίνηση στοιχείων Επιπέδου 3 (περιόδου 1/1 - 30/6/2018)					
Υπόλοιπο 31/12/2017	0	0	0	14.461	24.941
Αναξινόμηση/ Νέα επιμέτρηση λόγω 1ης εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9	62.544	106.948	111.312	(9.992)	-
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	62.544	106.948	111.312	4.469	24.941
Κέρδος/ (ζημία) περιόδου	14	(1.390)	84	(0)	(17.615)
-Από αποτίμηση	(561)	(1.390)	-	(0)	(17.615)
-Από αποαναγνώριση	575	-	84	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	(4.320)	-	-
Αγορές	-	-	31.567	-	-
Διαθέσεις	-	-	(130)	-	-
Μεταφορά προς το Επίπεδο 3	-	206	-	-	-
Μεταφορά στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	(5.317)	-	-	-	-
Μεταφορά στα Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού	-	(7.731)	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης 30/6/2018	57.240	98.033	138.513	4.468	7.327

<u>Τράπεζα</u>	Διαθέσιμες προς πώληση Μετοχές & Άλλοι τίτλοι μεταβλ. απόδοσης	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις
Κίνηση στοιχείων Επιπέδου 3 (χρήσης 2017)			
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2017	183.313	6.001	-
Κέρδος/ (ζημία) χρήσης	-	8.460	24.941
-Από αποτίμηση	-	8.460	24.941
-Από αποαναγνώριση	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα	(19.760)	-	-
Αγορές	1.854	-	-
Μόνιμη απομείωση	(2.000)	-	-
Διαθέσεις	(2.337)	-	-
Μεταφορά προς το Επίπεδο 3	-	-	-
Μεταφορά στα Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(5.896)	-	-
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2017	155.173	14.461	24.941

Η ανάλυση ευαισθησίας του 3^{ου} επιπέδου των χρηματοοικονομικών μέσων ενεργητικού αποτιμώμενων σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών, των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων και των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων (απαιτήσεις/ υποχρεώσεις), παρουσιάζεται στους κάτωθι πίνακες:

Ανάλυση ευαισθησίας του 3ου Επιπέδου ιεράρχησης:	Όμιλος 30/6/2018		Τράπεζα 30/6/2018	
	Ευνοϊκές αλλαγές	Μη ευνοϊκές αλλαγές	Ευνοϊκές αλλαγές	Μη ευνοϊκές αλλαγές
Κατάσταση Αποτελεσμάτων				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	225	(225)	225	(225)
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	30.046	(2.849)	30.046	(2.849)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	55	(50)	55	(50)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	1.074	224	1.074	224
Κατάσταση Ιδίων Κεφαλαίων				
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	13.536	(9.855)	13.536	(9.855)

Ανάλυση ευαισθησίας του 3ου Επιπέδου ιεράρχησης:	Όμιλος 31/12/2017		Τράπεζα 31/12/2017	
	Ευνοϊκές αλλαγές	Μη ευνοϊκές αλλαγές	Ευνοϊκές αλλαγές	Μη ευνοϊκές αλλαγές
Κατάσταση Αποτελεσμάτων				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	3.281	(2.675)	3.281	(2.675)
Διαθέσιμες προς πώληση μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	-	(37.304)	-	(37.304)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	2.472	(2.457)	2.472	(2.457)
Κατάσταση Ιδίων Κεφαλαίων				
Διαθέσιμες προς πώληση μετοχές & άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	17.225	633	17.210	667

Θεωρώντας μεταβολές της τιμής της υποκείμενης μετοχής κατά +/- 5%, των διακυμάνσεων της τιμής της υποκείμενης μετοχής κατά +/-10%, των επιτοκίων κατά +/- 10 μονάδων βάσης και των πιστωτικών περιθωρίων κατά +/- 100 μονάδων βάσης, η μεταβολή στην εύλογη αξία των παραγώγων σε σχέση με την εύλογη αξία τους την 30/6/2018, θα κυμανθεί για τον Όμιλο και την Τράπεζα μεταξύ +5% στα σενάρια των ευνοϊκών αλλαγών και -5% των μη ευνοϊκών αλλαγών για τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις και αντίστοιχα μεταξύ -15% στα σενάρια των ευνοϊκών αλλαγών και -3% των μη ευνοϊκών αλλαγών για τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις.

Η εκτίμηση της μεταβολής της αξίας των μετοχών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία του επιπέδου 3 προσεγγίστηκε με διάφορες μεθόδους, όπως:

- την καθαρή αξία του ενεργητικού (NAV),
- την προεξόφληση των μελλοντικών μερισμάτων λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις του εκδότη και το σχετικό κόστος κεφαλαίου,
- τις τιμές κλεισίματος αντίστοιχων διαπραγματεύσιμων κατηγοριών μετοχών ή δεικτών ομοειδών εισηγμένων εταιρειών,
- την αναμορφωμένη καθαρή θέση λαμβάνοντας υπόψη τις εύλογες αξίες των στοιχείων του ενεργητικού (π.χ. παγίων στοιχείων) και των σχετικών παρατηρήσεων των ορκωτών ελεγκτών της εταιρείας.

Επίσης, έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες που ενδέχεται να αναπροσαρμόζουν τις αξίες αυτές, όπως ο κλάδος και το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται οι εταιρείες, οι τρέχουσες εξελίξεις αλλά και οι προοπτικές. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος, βάσει της πρότερης εμπειρίας του, προσαρμόζει περαιτέρω, όπου αυτό κριθεί απαραίτητο, τις αξίες έτσι ώστε να εκτιμηθούν οι ενδεχόμενες μεταβολές.

Τα σενάρια ευνοϊκών και δυσμενών αλλαγών στα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων έλαβαν υπόψη αλλαγές στα επιτόκια με +/-10 μονάδες βάσης.

5.2 Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου

5.2.1 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος

Τα επιμέρους κονδύλια των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος προ προβλέψεων για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών έχουν επηρεαστεί από την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία, στο πλαίσιο της άσκησης επιμερισμού του κόστους των δραστηριοτήτων που αποκτήθηκαν. Ειδικότερα, το υπόλοιπο των σχηματισμένων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών του Ομίλου και της Τράπεζας ύψους € 4,6 δις και € 4,5 δις αντίστοιχα στις 30/6/2018 της πρώην ΑΤΕbank, των ελληνικών τραπεζικών δραστηριοτήτων Κυπριακών Τραπεζών (Τράπεζας Κύπρου, Cyprus Popular Bank, Ελληνικής Τράπεζας), της Millennium Bank Α.Ε., της Γενικής Τράπεζας Α.Ε. και της Πανελληνίας Τράπεζας Α.Ε., το οποίο κατά την ημερομηνία εξαγοράς τους από την Τράπεζα Πειραιώς ανέρχονταν για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε € 8,1 δις και € 7,9 δις αντίστοιχα, έχει αυξήσει τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ προβλέψεων και τις προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών αντίστοιχα στον παρακάτω πίνακα. Για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 7, η προαναφερόμενη προσαρμογή αποτελεί μέρος των προβλέψεων για απομειώσεις των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος:

Όμιλος	30/6/2018				Σύνολο
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3 Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	ΡΟCΙ Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	6.112.787	2.438.695	3.330.223	2.875.381	14.757.085
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(5.244)	(152.621)	(975.152)	(794.401)	(1.927.418)
Σύνολο στεγαστικών δανείων	6.107.543	2.286.073	2.355.071	2.080.980	12.829.667
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	872.238	566.428	1.221.941	1.262.753	3.923.359
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(21.064)	(108.076)	(791.523)	(801.370)	(1.722.033)
Σύνολο καταναλωτικών/ προσωπικών και λοιπών δανείων	851.174	458.352	430.417	461.383	2.201.326
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	516.375	90.829	263.693	140.220	1.011.116
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(2.550)	(8.025)	(212.401)	(120.633)	(343.609)
Σύνολο πιστωτικών καρτών	513.825	82.803	51.292	19.587	667.507
Δάνεια προς ιδιώτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	7.501.399	3.095.951	4.815.856	4.278.354	19.691.560
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(28.858)	(268.723)	(1.979.076)	(1.716.404)	(3.993.060)
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	7.472.541	2.827.229	2.836.780	2.561.950	15.698.500
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	11.110.952	2.758.881	15.405.928	4.781.723	34.057.483
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(125.517)	(222.823)	(7.439.434)	(2.587.592)	(10.375.366)
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	10.985.435	2.536.058	7.966.494	2.194.131	23.682.117
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	18.612.351	5.854.832	20.221.784	9.060.076	53.749.044
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(154.375)	(491.545)	(9.418.511)	(4.303.996)	(14.368.427)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	18.457.976	5.363.287	10.803.274	4.756.080	39.380.617

Όμιλος	1/1/2018				Σύνολο
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	ΡΟCΙ	
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	6.472.864	2.643.950	3.094.653	2.971.783	15.183.250
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(5.375)	(218.915)	(938.872)	(794.805)	(1.957.967)
Σύνολο στεγαστικών δανείων	6.467.489	2.425.035	2.155.781	2.176.978	13.225.283
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	933.533	753.655	1.134.964	1.572.890	4.395.042
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(27.155)	(246.920)	(759.645)	(1.092.905)	(2.126.625)
Σύνολο καταναλωτικών/ προσωπικών και λοιπών δανείων	906.378	506.735	375.320	479.984	2.268.417
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	475.659	98.661	310.942	201.279	1.086.540
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(2.522)	(9.309)	(261.954)	(175.183)	(448.967)
Σύνολο πιστωτικών καρτών	473.138	89.352	48.987	26.096	637.573
Δάνεια προς ιδιώτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	7.882.056	3.496.266	4.540.559	4.745.951	20.664.832
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(35.052)	(475.143)	(1.960.471)	(2.062.893)	(4.533.560)
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	7.847.004	3.021.123	2.580.088	2.683.058	16.131.273
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	12.890.101	3.404.996	16.979.358	6.040.727	39.315.181
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(114.883)	(316.034)	(8.829.051)	(3.308.847)	(12.568.815)
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	12.775.218	3.088.962	8.150.306	2.731.880	26.746.366
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	20.772.157	6.901.262	21.519.917	10.786.678	59.980.013
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(149.935)	(791.177)	(10.789.523)	(5.371.740)	(17.102.374)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	20.622.222	6.110.085	10.730.394	5.414.938	42.877.639

Τράπεζα	30/6/2018				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI	Σύνολο
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	6.112.470	2.438.686	3.327.775	2.875.381	14.754.313
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(5.228)	(152.527)	(972.998)	(794.401)	(1.925.154)
Σύνολο στεγαστικών δανείων	6.107.243	2.286.159	2.354.777	2.080.980	12.829.159
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	864.188	566.424	1.220.426	1.262.753	3.913.790
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(21.020)	(108.074)	(790.355)	(801.370)	(1.720.819)
Σύνολο καταναλωτικών/ προσωπικών και λοιπών δανείων	843.168	458.350	430.070	461.383	2.192.971
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	515.968	90.817	263.620	140.220	1.010.625
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(2.529)	(8.017)	(212.329)	(120.633)	(343.508)
Σύνολο πιστωτικών καρτών	513.439	82.800	51.291	19.587	667.117
Δάνεια προς ιδιώτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	7.492.627	3.095.927	4.811.821	4.278.354	19.678.728
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(28.777)	(268.618)	(1.975.682)	(1.716.404)	(3.989.481)
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	7.463.850	2.827.309	2.836.138	2.561.950	15.689.247
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	11.869.994	3.448.050	14.387.758	4.579.408	34.285.210
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(182.932)	(199.198)	(6.942.980)	(2.444.962)	(9.770.072)
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	11.687.062	3.248.852	7.444.778	2.134.446	24.515.138
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	19.362.620	6.543.977	19.199.578	8.857.762	53.963.938
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(211.709)	(467.817)	(8.918.663)	(4.161.366)	(13.759.553)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	19.150.912	6.076.161	10.280.916	4.696.396	40.204.385

Τράπεζα	1/1/2018				Σύνολο
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI	
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	6.360.151	2.622.268	3.071.486	2.971.783	15.025.688
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(5.193)	(217.718)	(929.627)	(794.805)	(1.947.342)
Σύνολο στεγαστικών δανείων	6.354.958	2.404.551	2.141.859	2.176.978	13.078.346
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	870.394	749.277	1.127.320	1.572.890	4.319.880
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(26.858)	(246.716)	(755.792)	(1.092.905)	(2.122.271)
Σύνολο καταναλωτικών/ προσωπικών και λοιπών δανείων	843.536	502.561	371.528	479.984	2.197.609
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	467.673	98.482	310.279	201.279	1.077.713
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(2.438)	(9.241)	(261.394)	(175.183)	(448.256)
Σύνολο πιστωτικών καρτών	465.235	89.242	48.885	26.096	629.457
Δάνεια προς ιδιώτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	7.698.218	3.470.027	4.509.085	4.745.951	20.423.281
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(34.489)	(473.674)	(1.946.813)	(2.062.893)	(4.517.869)
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	7.663.729	2.996.353	2.562.272	2.683.058	15.905.412
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	13.381.893	3.608.777	16.208.041	5.804.069	39.002.779
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(106.051)	(287.649)	(8.254.285)	(3.149.308)	(11.797.293)
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	13.275.841	3.321.128	7.953.756	2.654.761	27.205.486
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	21.080.111	7.078.805	20.717.126	10.550.020	59.426.060
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(140.540)	(761.323)	(10.201.098)	(5.212.201)	(16.315.162)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	20.939.571	6.317.482	10.516.027	5.337.819	43.110.898

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9 στην πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών. Περαιτέρω πληροφόρηση ανά στάδιο περιλαμβάνεται στη Σημείωση 3:

	Όμιλος	Τράπεζα
	Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών βάσει Δ.Λ.Π. 39 την 31/12/2017	15.540.507	14.821.347
Μεταφορά πρόβλεψης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	(162.148)	(162.048)
Επίπτωση από τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α 9	1.724.018	1.655.863
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	17.102.377	16.315.162

Οι παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν τη μεταβολή της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομείωσης για τον Όμιλο και την Τράπεζα:

Όμιλος	Προβλέψεις για απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					Σύνολο προβλέψεων απομείωσης
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	ΡΟCΙ		
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου		
Υπόλοιπο 1/1/2018	149.935	791.177	10.789.523	5.371.740		17.102.374
Μεταφορά σε διακοπτόμενες δραστηριότητες	(2.191)	(2.713)	(79.156)	-		(84.059)
Μεταφορές μεταξύ των Σταδίων (καθαρές)	43.554	(190.635)	147.080	-		0
Αποτέλεσμα περιόδου λόγω μεταβολής στον πιστωτικό κίνδυνο	(32.283)	(111.827)	491.032	(101.648)		245.275
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(147)	(1.770)	(1.103.403)	(445.896)		(1.551.216)
Διαγραφές τόκων σε σχέση με τον συνεχιζόμενο εκτοκισμό δανείων Σταδίου 3	(71)	(1.943)	(321.034)	(182.155)		(505.203)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	7	1.587	235.655	159.062		396.311
Μεταφορές στο διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο	(0)	(2.696)	(807.917)	(528.040)		(1.338.653)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(4.431)	10.365	66.730	30.933		103.597
Υπόλοιπο 30/6/2018	154.375	491.545	9.418.511	4.303.996		14.368.427

Τράπεζα	Προβλέψεις για απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					Σύνολο προβλέψεων απομείωσης
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	ΡΟCΙ		
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου		
Υπόλοιπο 1/1/2018	140.540	761.323	10.201.098	5.212.201		16.315.162
Μεταφορές μεταξύ των Σταδίων (καθαρές)	49.558	(191.231)	141.673	-		0
Αποτέλεσμα περιόδου λόγω μεταβολής στον πιστωτικό κίνδυνο	(33.851)	(106.272)	496.095	(85.994)		269.978
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(147)	(1.770)	(1.088.178)	(445.896)		(1.535.991)
Διαγραφές τόκων σε σχέση με τον συνεχιζόμενο εκτοκισμό δανείων Σταδίου 3	(7)	(1.940)	(306.736)	(177.295)		(485.978)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	7	1.587	227.165	155.456		384.216
Μεταφορές στο διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο	(0)	(2.696)	(807.917)	(528.040)		(1.338.653)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	55.609	8.816	55.462	30.933		150.820
Υπόλοιπο 30/6/2018	211.708	467.817	8.918.662	4.161.366		13.759.553

Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς υιοθέτησε το προτεινόμενο λογιστικό χειρισμό από το Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments ("ITG") («Approach A») αναφορικά με την επιμέτρηση του έντοκου εσόδου επί των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με σκοπό την πλήρη συμμόρφωση με το ΔΠΧΑ 9. Σύμφωνα με το ITG, τα υπόλοιπα των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις προσαυξάνονται με τους αναλογούντες δεδουλευμένους τόκους ("grossing up"). Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, τα υπόλοιπα δανείων μπορούν να μειωθούν όταν δεν αναμένεται η ανάκτηση της απαίτησης, στο σύνολο της ή εν μέρει. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος και η Τράπεζα προβαίνουν στη διαγραφή του ποσού της προσαύξησης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, καθώς δεν θεωρείται ανακτήσιμο. Στον ανωτέρω πίνακα, η γραμμή «Διαγραφές τόκων σε σχέση με τον συνεχιζόμενο εκτοκισμό δανείων Σταδίου 3» απεικονίζει την προαναφερθείσα προσαρμογή.

5.2.2 Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων

Οι παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν τη μεταβολή της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομείωσης χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων για τον Όμιλο και την Τράπεζα:

Όμιλος	Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων					Σύνολο προβλέψεων απομείωσης
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI		
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου		
Υπόλοιπο 1/1/2018	26.656	-	-	-	-	26.656
Μεταφορές μεταξύ των Σταδίων (καθαρές)	-	-	-	-	-	0
Αποτέλεσμα περιόδου λόγω μεταβολής στον πιστωτικό κίνδυνο	(7.222)	-	-	-	-	(7.222)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(9.633)	-	-	-	-	(9.633)
Υπόλοιπο 30/6/2018	9.801	0	0	0	0	9.801

Τράπεζα	Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων					Σύνολο προβλέψεων απομείωσης
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI		
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου		
Υπόλοιπο 1/1/2018	26.656	-	-	-	-	26.656
Μεταφορές μεταξύ των Σταδίων (καθαρές)	-	-	-	-	-	0
Αποτέλεσμα περιόδου λόγω μεταβολής στον πιστωτικό κίνδυνο	(7.222)	-	-	-	-	(7.222)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(9.633)	-	-	-	-	(9.633)
Υπόλοιπο 30/6/2018	9.801	0	0	0	0	9.801

6 Επιχειρηματικοί Τομείς

Το 1^ο τρίμηνο του 2018 η Εκτελεστική Επιτροπή του Ομίλου, σε συνέπεια με το στρατηγικό σχέδιο “Agenda 2020”, άλλαξε την ανάλυση των επιχειρηματικών τομέων από την παραδοσιακή προϊοντική δομή που ίσχυε μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2017 σε πελατοκεντρική προσέγγιση. Ως εκ τούτου προέκυψαν οι ακόλουθες προσαρμογές:

1. Οι πελάτες της Μονάδας Αναχρηματοδοτήσεων (RBU) μεταφέρθηκαν από τους τομείς Λιανικής Τραπεζικής και Μεγάλων Επιχειρήσεων στο νέο τομέα Piraeus Legacy Unit (PLU).
2. Οι πελάτες του τομέα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Small Medium Enterprises - SME) μεταφέρθηκαν από τη Λιανική Τραπεζική και δημοσιεύονται πλέον μαζί με τις Μεγάλες Επιχειρήσεις.
3. Η Επενδυτική Τραπεζική συμπεριλαμβάνεται στον τομέα της Επιχειρηματικής Τραπεζικής (Corporate segment).
4. Υιοθετήθηκε μια νέα μεθοδολογία Εσωτερικής Τιμολόγησης Κεφαλαίων (Funds Transfer Pricing - FTP) μέσω της οποίας, μεταξύ άλλων αλλαγών, υπολογίζεται και εφαρμόζεται επιπλέον κόστος ρευστότητας στα στοιχεία ισολογισμού των τομέων.

Βάσει των ανωτέρω, οι νέοι Επιχειρηματικοί Τομείς διαμορφώνονται ως ακολούθως:

Τομείς “Core”

Λιανική Τραπεζική: Συμπεριλαμβάνονται πελάτες Mass, Affluent, Private Banking, Μικρών Επιχειρήσεων, και Δημοσίου Τομέα καθώς και τα κανάλια διανομής.

Επιχειρηματική Τραπεζική: Περιλαμβάνει τις εργασίες και τα μεγέθη Μεγάλων Επιχειρήσεων, Ναυτιλίας, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και του Αγροτικού τομέα.

Piraeus Financial Markets (PFM): Περιλαμβάνει τις εργασίες που σχετίζονται με αγορές Ομολόγων, Συναλλάγματος Χρηματαγορών και λοιπές δραστηριότητες Διαχείρισης Διαθεσίμων μέρος των οποίων είναι και η διαχείριση του επιτοκιακού περιθωρίου των εργασιών της Τράπεζας. Συμπεριλαμβάνονται επίσης και οι μεγάλοι πελάτες - ιδρύματα (Institutional Clients' Segment).

Λοιπά: Προσμετρώνται όλα τα μεγέθη και αποτελέσματα δραστηριοτήτων που σχετίζονται με διοικητικές αποφάσεις και πρακτικές, τα οποία δεν είναι εφικτό ή δεν είναι σωστό να κατανεμηθούν σε πελατειακούς τομείς. Συμπεριλαμβάνονται οι χρηματοδοτικές ενέργειες βάσει αποφάσεων της ALCO.

Τομέας “Piraeus Legacy Unit”

PLU: Ο τομέας αυτός κυρίως αναφέρεται στα μεγέθη και αποτελέσματα της Μονάδας Αναχρηματοδοτήσεων (Recovery Banking Unit - RBU) η οποία δεν θεωρείται κύρια (core) τραπεζική δραστηριότητα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται οι θυγατρικές εξωτερικού βάσει του πλάνου αναδιάρθρωσης Τράπεζας, στόχος του οποίου είναι η μείωση της έκθεσης στο εξωτερικό. Περιλαμβάνονται επίσης οι θυγατρικές Real Estate Owned (REO), non-core θυγατρικές Ελλάδος και οι διακοπτόμενες δραστηριότητες.

Με βάση το ΔΠΧΑ 8, ο καθορισμός των επιχειρηματικών τομέων προκύπτει από τις εσωτερικές αναφορές που αποστέλλονται στην Εκτελεστική Επιτροπή, βάσει των οποίων παρακολουθείται και αξιολογείται η απόδοση του κάθε τομέα. Κρίσιμα στοιχεία αποτελούν η εξέλιξη των μεγεθών και των αποτελεσμάτων ανά τομέα.

Παρατίθεται ανάλυση των αποτελεσμάτων και των λοιπών στοιχείων κατά επιχειρηματικό τομέα του Ομίλου:

Όμιλος	Τομείς "Core"					PLU	Όμιλος
	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Piraeus Financial Markets (PFM)	Λοιπά	Σύνολο		
1/1-30/6/2018							
Καθαρά έσοδα από τόκους	285.962	247.463	14.249	23.406	571.080	128.397	699.477
Καθαρά έσοδα προμηθειών	85.022	64.621	(662)	(5.554)	143.426	5.257	148.684
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)	1.674	646	25.278	32.156	59.754	2.168	61.922
Σύνολο καθαρών εσόδων	372.659	312.729	38.865	50.008	774.261	135.823	910.084
Λειτουργικά έξοδα	(248.166)	(78.168)	(10.570)	(200.694)	(537.597)	(112.255)	(649.853)
Κέρδη/ (ζημίες) προ προβλέψεων, απομειώσεων και φόρων	124.493	234.562	28.296	(150.686)	236.664	23.567	260.231
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(16.586)	(57.347)	103	248	(73.583)	(171.692)	(245.275)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων ενεργητικού	-	-	-	(12.783)	(12.783)	(7.225)	(20.009)
Αναστροφές απομειώσεων/ (απομειώσεις) χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	-	-	-	7.222	7.222	-	7.222
Απομείωση αξίας συμμετοχών	-	-	-	(497)	(497)	(49.298)	(49.795)
Λοιπές απομειώσεις	-	-	-	(4.102)	(4.102)	128	(3.974)
Αναστροφές / (έξοδα) λοιπών προβλέψεων	-	-	-	14.441	14.441	(3.014)	11.426
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	-	-	-	(23.982)	(23.982)	(7)	(23.989)
Κέρδη/ (ζημίες) προ φόρων	107.906	177.215	28.399	(170.140)	143.379	(207.542)	(64.163)
Φόρος εισοδήματος							6.425
Κέρδη/ (ζημίες) χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες							(57.737)
Κέρδη/ (ζημίες) μετά από φόρο εισοδήματος από διακοπτόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	(312.656)	(312.656)
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου							(370.394)
Λοιπά στοιχεία κατά την 30 Ιουνίου 2018							
Σύνολο ενεργητικού από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (εξαιρουμένων των διακρατούμενων προς πώληση στοιχείων ενεργητικού)	10.496.262	13.582.444	3.488.785	10.165.020	37.732.510	19.028.564	56.761.075
Σύνολο ενεργητικού από διακοπτόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	1.974.195	1.974.195
Σύνολο ενεργητικού από διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού	373	44	-	-	417	486.344	486.761
Σύνολο υποχρεώσεων	31.940.448	6.944.537	8.401.092	3.781.283	51.067.361	807.724	51.875.085

Όμιλος	Τομείς "Core"					PLU	Όμιλος
	1/1-30/6/2017	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Piraeus Financial Markets (PFM)	Λοιπά		
Καθαρά έσοδα από τόκους	294.873	262.398	100.639	(44.417)	613.493	218.927	832.420
Καθαρά έσοδα προμηθειών	74.699	69.522	2.164	(1.314)	145.070	4.320	149.390
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)	1.484	477	68.163	(9.596)	60.528	104.967	165.495
Σύνολο καθαρών εσόδων	371.056	332.397	170.966	(55.327)	819.091	328.214	1.147.305
Λειτουργικά έξοδα	(258.402)	(98.695)	(15.187)	(40.891)	(413.175)	(112.952)	(526.126)
Κέρδη/ (ζημίες) προ προβλέψεων, απομειώσεων και φόρων	112.654	233.702	155.778	(96.218)	405.916	215.262	621.178
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	25.417	(94.518)	91	(1.260)	(70.270)	(451.939)	(522.208)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων ενεργητικού	-	-	-	(15.723)	(15.723)	(1.549)	(17.272)
Απομείωση αξίας συμμετοχών	-	-	-	2	2	(4)	(2)
Λοιπές απομειώσεις	-	-	-	(2.163)	(2.163)	(68.471)	(70.634)
Αναστροφές/ (έξοδα) λοιπών προβλέψεων	-	-	-	(6.806)	(6.806)	142	(6.664)
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	-	-	-	(26.775)	(26.775)	370	(26.405)
Κέρδη/ (ζημίες) προ φόρων	138.071	139.184	155.869	(148.942)	284.182	(306.189)	(22.007)
Φόρος εισοδήματος							23.477
Κέρδη/ (ζημίες) χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες							1.470
Κέρδη/ (ζημίες) μετά από φόρο εισοδήματος από διακοπτόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	(77.772)	(77.772)
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου							(76.301)
Λοιπά στοιχεία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017							
Σύνολο ενεργητικού από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (εξαιρουμένων των διακρατούμενων προς πώληση στοιχείων ενεργητικού)	11.231.811	15.509.655	6.058.317	9.707.904	42.507.687	22.607.224	65.114.910
Σύνολο ενεργητικού από διακοπτόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	2.283.542	2.283.542
Σύνολο ενεργητικού από διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	18.110	18.110
Σύνολο υποχρεώσεων	31.158.023	7.834.488	13.079.427	3.343.241	55.415.178	2.457.187	57.872.365

Στους ανωτέρω πίνακες, τα έντοκα έσοδα παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση των εντόκων εξόδων, καθώς η Διοίκηση βασίζεται πρωτίστως στα καθαρά έντοκα έσοδα προκειμένου να αξιολογήσει την απόδοση του κάθε τομέα.

Οι διεταιρικές συναλλαγές μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων πραγματοποιούνται σε συνήθεις όρους συναλλαγών.

7 Καθαρά έσοδα από τόκους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-30/06/2018	1/1-30/06/2017	1/1-30/06/2018	1/1-30/06/2017
Σύνολο τόκων και εξομοιούμενων εσόδων από χρηματοοικονομικά μέσα μη αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	910.651	1.087.187	901.999	1.080.357
Τόκοι χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	5.614	1.954	5.595	1.954
Τόκοι έσοδα παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων	37.582	38.678	35.688	38.043
Σύνολο τόκων και εξομοιούμενων εσόδων	953.848	1.127.819	943.282	1.120.354
Σύνολο τόκων και εξομοιούμενων εξόδων	(254.370)	(295.399)	(256.830)	(303.963)
Καθαρά έσοδα από τόκους	699.478	832.420	686.452	816.391

Τα καθαρά έσοδα από τόκους κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018 ανήλθαν για τον Όμιλο σε € 699,5 εκατ. και για την Τράπεζα σε € 686,5 εκατ., και παρουσιάζονται μειωμένα συγκριτικά με το αντίστοιχο 1^ο εξάμηνο του 2017 (€ 832,4 εκατ. και € 816,4 εκατ. αντίστοιχα), ως αποτέλεσμα κυρίως της σημαντικής αύξησης της απομείωσης των δανείων Επιπέδου 3 (κυρίως στο 4^ο τρίμηνο του 2017 και μέσω της 1^{ης} εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 9 την 1/1/2018), της απομόχλευσης του δανειακού χαρτοφυλακίου, της μείωσης απόδοσης των δανείων, και της μείωσης του χαρτοφυλακίου σταθερής απόδοσης, η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς από τη βελτίωση του κόστους χρηματοδότησης (κυρίως από τον ELA).

8 Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Η αύξηση του κονδυλίου «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού» από € 264,4 εκατ. στον Όμιλο και € 246,7 εκατ. στην Τράπεζα στο 1^ο εξάμηνο του 2017 σε € 384,4 εκατ. και € 363,1 αντίστοιχα στο 1^ο εξάμηνο του 2018 οφείλεται κυρίως στο πρόγραμμα αποχώρησης (εθελούσιας εξόδου), που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση τον Φεβρουάριο του 2018. Το πρόγραμμα παρείχε κίνητρα στους υπαλλήλους της Τράπεζας και των θυγατρικών της στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της υλοποίησης εκ μέρους της Διοίκησης, του στρατηγικού σχεδίου «Agenda 2020», μέσω μέτρων εξορθολογισμού κόστους, με συνολικό κόστος € 132,0 εκατ. για τον Όμιλο και € 125,8 εκατ. για την Τράπεζα, αντίστοιχα.

9 Διακοπτόμενες Δραστηριότητες

Στο 2^ο τρίμηνο 2018, η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Piraeus Bank Bulgaria A.D. περιλαμβανόταν στις διακοπτόμενες δραστηριότητες. Η αποτίμηση στην εύλογη αξία είναι μη επαναλαμβανόμενη και κατατάσσεται στο 3ο επίπεδο ιεράρχησης λόγω της σημαντικότητας των μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η αποτίμηση της θυγατρικής στα βιβλία της Τράπεζας πριν από την κατηγοριοποίησή της στις διακοπτόμενες δραστηριότητες γινόταν σύμφωνα με την πολιτική απομείωσης συμμετοχών του Ομίλου. Η Τράπεζα επιβάρυνε τη γραμμή Απομειώσεις συμμετοχών με ποσό € 35,5 εκατ. Η συναλλαγή εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί έως τον Δεκέμβριο 2018.

Στο 2^ο τρίμηνο 2018, η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Tirana Bank I.B.C. S.A. περιλαμβανόταν στις διακοπτόμενες δραστηριότητες. Η αποτίμηση στην εύλογη αξία είναι μη επαναλαμβανόμενη και κατατάσσεται στο 3ο επίπεδο ιεράρχησης λόγω της σημαντικότητας των μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η αποτίμηση της θυγατρικής στα βιβλία της Τράπεζας πριν από την κατηγοριοποίησή της στις διακοπτόμενες δραστηριότητες γινόταν σύμφωνα με τη πολιτική απομείωσης συμμετοχών του Ομίλου. Η Τράπεζα επιβάρυνε τη γραμμή Απομειώσεις συμμετοχών με ποσό € 13,4 εκατ. Η συναλλαγή εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί έως τον Δεκέμβριο 2018.

Στις 3 Απριλίου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς προχώρησε στη πώληση του συνόλου της συμμετοχής της στην κατά 99,54% θυγατρική της εταιρεία Sentinel Advisors S.A. (πρώην ATE Insurance Romania S.A.). Το τίμημα για τη συναλλαγή ανήλθε στο ποσό των € 2,7 εκατ.

Στις 21 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε συμφωνία με την J.C. Flowers & CO για την πώληση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου στη θυγατρική της στη Ρουμανία, Piraeus Bank Romania S.A. Στις 29 Ιουνίου 2018, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση της Piraeus Bank Romania S.A. στην J.C. Flowers & CO. μετά από τη λήψη των απαραίτητων κανονιστικών εγκρίσεων από το ΤΧΣ, τη Ρουμανική Κεντρική Τράπεζα και τη Ρουμανική Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το τίμημα για τη συναλλαγή ανήλθε στο ποσό των € 43,5 εκατ.

Στις 21 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε σχετικά με την πώληση της θυγατρικής της «Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Ανώνυμη Εταιρεία» («Olympic») – η οποία κατέχει το master franchise της Avis Rent a Car, Budget Rent a Car και Payless για την Ελλάδα – ότι η Avis Budget Group, μέσω της θυγατρικής της εταιρείας Zodiac Europe Limited, άσκησε δικαιώματα που κατείχε σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων franchise για τα σήματά της. Το τίμημα για τη συναλλαγή ανήλθε στο ποσό των € 80,6 εκατ. που αντιστοιχεί σε αξία επιχείρησης (EV) € 318,1 εκατ. για την Olympic και καταβλήθηκε εξ ολοκλήρου σε μετρητά. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 15 Μαρτίου 2018.

Στις 17 Οκτωβρίου 2017, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση των τραπεζικών και leasing δραστηριοτήτων της στη Σερβία, στη Direktna Banka A.D., τραπεζικό όμιλο της Σερβίας, για μέγιστο συνολικό τίμημα σε μετρητά € 61,0 εκατ., με συνδυασμό πώλησης και ταυτόχρονης μείωσης κεφαλαίου στην Τράπεζα Πειραιώς AD Beograd. Στις 23 Απριλίου 2018, ολοκληρώθηκε η πώληση της Piraeus Bank Beograd A.D. στην Direktna Banka A.D. μετά από τη λήψη των απαραίτητων κανονιστικών εγκρίσεων από το ΤΧΣ, τη Σερβική Κεντρική Τράπεζα και τη Σερβική Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Στο 1^ο τρίμηνο 2017, η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Ημιθέα Α.Ε. περιλαμβανόταν στις διακοπτόμενες δραστηριότητες. Η αποτίμηση στην εύλογη αξία είναι μη επαναλαμβανόμενη και κατατάσσεται στο 3ο επίπεδο ιεράρχησης λόγω της σημαντικότητας των μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η αποτίμηση της θυγατρικής στα βιβλία της Τράπεζας πριν από την κατηγοριοποίησή της στις διακοπτόμενες δραστηριότητες γινόταν σύμφωνα με τη πολιτική απομείωσης συμμετοχών του Ομίλου. Στις αρχές Αυγούστου του 2018, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της α' φάσης για την πώληση του 100% των μετοχών της θυγατρικής της εταιρείας ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε., κατόπιν σχετικής υποβολής μη δεσμευτικών προσφορών από επενδυτές. Η Τράπεζα αξιολογεί τις υποβληθείσες μη δεσμευτικές προσφορές σε συνεργασία με τον εξωτερικό της σύμβουλο και θα προχωρήσει στη β' φάση της διαδικασίας. Η συναλλαγή εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί έως τον Δεκέμβριο 2018.

A) Αποτελέσματα μετά από φόρους

Στα αποτελέσματα από διακοπτόμενες δραστηριότητες της περιόδου 1/1 - 30/6/2018, περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα των εταιρειών ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε., Tirana Bank I.B.C. S.A. και Piraeus Bank Bulgaria A.D. για το 1^ο εξάμηνο του 2018, Piraeus Bank Romania S.A. έως την ημερομηνία πώλησής της στις 29/6/2018, της Piraeus Bank Beograd A.D. έως την ημερομηνία πώλησής της στις 23/4/2018, της Piraeus Leasing Doo Beograd και της Sentinel Advisors S.A. (πρώην ATE Insurance Romania S.A.) για το 1^ο τρίμηνο του 2018, και της Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. μέχρι τις 28/2/2018. Σημειώνεται ότι δεν κατέστη εφικτό να ενσωματωθούν τα αποτελέσματά της Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. για την περίοδο 1-15/3/2018 (έως την ημερομηνία πώλησής της στις 15/3/2018), της Piraeus Leasing Doo Beograd για την περίοδο 1-23/4/2018 (έως την ημερομηνία πώλησής της στις 23/4/2018) και της Sentinel Advisors S.A. (πρώην ATE Insurance Romania S.A.) για την περίοδο 1-3/4/2018 (έως την ημερομηνία πώλησής της στις 3/4/2018). Ωστόσο, η ανωτέρω ενσωμάτωση δεν θα είχε σημαντική επίπτωση στην Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας. Στην περίοδο 1/1-30/6/2017 περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα των εταιρειών ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε., Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε., Piraeus Bank Romania S.A., Tirana Bank I.B.C. S.A., Piraeus Bank Bulgaria A.D., Sentinel Advisors S.A. (πρώην ATE Insurance Romania S.A.), Piraeus Bank Beograd A.D. και Piraeus Leasing Doo Beograd.

	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017
Καθαρά έσοδα από τόκους	46.987	48.717
Καθαρά έσοδα προμηθειών	14.268	14.035
Έσοδα από μερίσματα	192	389
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	(3.414)	90
Ανακύκληση στα αποτελέσματα του σωρευμένου αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	304	-
Αποτελέσματα από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	-	1.306
Αποτελέσματα από πώληση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών	(155.103)	-
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)	21.693	30.107
Σύνολο καθαρών εσόδων	(75.074)	94.644
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(41.488)	(45.610)
Έξοδα διοίκησης	(36.544)	(41.924)
Αποσβέσεις	(7.303)	(7.670)
Κέρδη/ (ζημίες) από πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	31	68
Σύνολο λειτουργικών εξόδων προ προβλέψεων	(85.304)	(95.136)
Προβλέψεις και απομειώσεις	(157.176)	(75.409)
Κέρδη/ (ζημίες) προ φόρων	(317.554)	(75.900)
Φόρος εισοδήματος	4.898	(1.872)
Κέρδη/ (ζημίες) μετά από φόρο εισοδήματος από διακοπτόμενες δραστηριότητες	(312.656)	(77.772)

Το κονδύλι «Αποτελέσματα από πώληση συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες» περιλαμβάνει και τη μεταφορά συναλλαγματικής ζημιάς ποσού € 139,1 εκατ. από τα Λοιπά Αποθεματικά (Σημείωση 22) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, λόγω της πώλησης της Piraeus Bank Romania S.A. και της Piraeus Bank Beograd A.D.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 5, αναφορικά με τον προσδιορισμό της αξίας των στοιχείων ενεργητικού που κατηγοριοποιήθηκαν στις διακοπτόμενες δραστηριότητες στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ λογιστικής και εύλογης αξίας, αφαιρουμένων των εξόδων για την πώλησή τους, ο Όμιλος κατά την περίοδο 1/1 - 30/6/2018 προχώρησε σε απομείωση της αξίας των διακοπτόμενων δραστηριοτήτων κατά € 152,1 εκατ. Το προαναφερόμενο ποσό περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Προβλέψεις και απομειώσεις» στον παραπάνω πίνακα.

Β) Στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων

Τα ακόλουθα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων την 30/6/2018 αφορούν τις εταιρείες ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε., Tirana Bank I.B.C. S.A. και Piraeus Bank Bulgaria A.D. Αντίστοιχα τα ακόλουθα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων την 31/12/2017 αφορούν τις εταιρείες Sentinel Advisors S.A. (πρώην ATE Insurance Romania S.A.), Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε., ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε., Piraeus Bank Romania S.A., Piraeus Bank Beograd A.D. και Piraeus Leasing Doo Beograd.

	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	378.365	284.113
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	342.972	66.347
Χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	-	76.623
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	15	688
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών	1.593	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	957.734	1.078.720
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	180.850	-
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	-	252.888
Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού	-	2.002
Επενδύσεις σε ακίνητα	933	6.629
Ενσώματα πάγια στοιχεία	83.195	391.335
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	516	9.496
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	5.610	3.528
Λοιπές απαιτήσεις	22.411	111.175
Σύνολο Ενεργητικού	1.974.195	2.283.542

	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	44.336	153.762
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.740.645	1.174.998
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	3	499
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	6.470
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	-	2.180
Υποχρεώσεις για παροχές μετά την συνταξιοδότηση	6.281	6.306
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	26.106	213.805
Λοιπές υποχρεώσεις	25.457	82.835
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.842.828	1.640.856

10 Φόρος εισοδήματος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017
Τρέχων φόρος	(7.328)	(5.804)	(16)	-
Αναβαλλόμενος φόρος	13.754	28.688	21.453	28.573
Προβλέψεις για φορολογικές διαφορές	-	593	-	-
Σύνολο	6.425	23.477	21.436	28.573

Ο φόρος εισοδήματος για τη συγκριτική περίοδο έχει αναμορφωθεί για τον Όμιλο. Βλέπε αναλυτικότερα Σημείωση 26.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013), όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4334/2015 (ΦΕΚ Α'80/16.7.2015) και ισχύει σήμερα, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των ελληνικών νομικών προσώπων ανέρχεται σε 29%. Το εισόδημα από μερίσματα μετά την 1/1/2017 φορολογείται με συντελεστή 15%, με την ψήφιση του Ν. 4389/2016.

Από 1/1/2017 και μετά, σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης κερδών χρήσης ή διανομής κερδών παρελθουσών χρήσεων (αποθεματικών), για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων, το ποσό που διανέμεται ή κεφαλαιοποιείται φορολογείται ξεχωριστά (αυτοτελώς) κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 47 του Ν.4172/2013, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με την παρ. 2 του άρθρου 99 του Ν.4446/2016, ως κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από την ύπαρξη φορολογικών ζημιών.

Ο φόρος εισοδήματος του 1^{ου} εξαμήνου του 2018 συνολικού ύψους € 6,4 εκατ. έσοδο για τον Όμιλο και € 21,4 εκατ. έσοδο για την Τράπεζα, επηρεάστηκε θετικά κυρίως από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των προσωρινών διαφορών μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης, συμπεριλαμβανομένων των απομειώσεων των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.

Για τις θυγατρικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες, ο φόρος έχει υπολογιστεί με τους αντίστοιχους ισχύοντες ονομαστικούς φορολογικούς συντελεστές για τις χρήσεις 2018 και 2017 (Βουλγαρία: 10%, Ρουμανία: 16%, Αίγυπτος: 22,5%, Σερβία: 15%, Ουκρανία: 18%, Κύπρος: 12,5%, Αλβανία: 15% και Ηνωμένο Βασίλειο: 20% έως και 31/3/2017 και 19% από 1/4/2017).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27Α του νέου ΚΦΕ (Ν.4172/2013), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, μετά την ψήφιση και του Ν.4465/2017, περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων («ΑΦΑ»), επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις στα πιστωτικά ιδρύματα, στις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ, προερχόμενες από τις ζημίες του PSI και από συσσωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου οι οποίες έχουν λογισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, καθώς και από τις λογιστικές διαγραφές και οριστικές ζημίες λόγω οριστικής διαγραφής ή μεταβίβασης δανείων, σε απαίτηση (Tax Credit) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Βασική προϋπόθεση για τη μετατροπή είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας βάσει Δ.Π.Χ.Α., ξεκινώντας από το φορολογικό έτος 2016 και μετά. Η απαίτηση συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος του νομικού προσώπου ή και εταιρειών του ίδιου εταιρικού ομίλου («συνδεδεμένων επιχειρήσεων») του φορολογικού έτους το οποίο αφορούν οι εγκριθείσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο.

Στην περίπτωση αυτή, τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα υποχρεούνται στην έκδοση παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών (δικαιώματα μετατροπής) υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου που αντιστοιχούν σε κοινές μετοχές συνολικής αγοραίας αξίας ίσης με το 100% του ποσού της οριστικής και εκκαθαρισμένης φορολογικής απαίτησης και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού του κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Παράλληλα, προβλέπεται 20ετής απόσβεση των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, διατηρώντας το καθεστώς των ΑΦΑ καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου, διαχωρίζοντας τις λογιστικές από τις οριστικές διαγραφές δανείων και πιστώσεων.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας της 19/12/2014 ενέκρινε την ένταξη της στο ειδικό καθεστώς του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013, σχετικά με την προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί προσωρινών διαφορών σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου και παράλληλα εξουσιοδότησε το Διοικητικό της Συμβούλιο να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων.

Κατά την 30/6/2018, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Τράπεζας, που πληρούσαν τα κριτήρια του ανωτέρω Νόμου ανέρχονταν σε € 3.985,4 εκατ., εκ των οποίων ποσό € 1.298,1 εκατ. αφορά τον αναλογούντα αναβαλλόμενο φόρο στο υπολειπόμενο αναπόσβεστο ποσό της χρεωστικής διαφοράς από τη συμμετοχή στο PSI και ποσό € 2.687,3 εκατ. στον αναλογούντα αναβαλλόμενο φόρο στις διαφορές των κατά Δ.Π.Χ.Α. δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, συμπεριλαμβανομένων των συσσωρευμένων προβλέψεων για απομείωση από την αντίστοιχη φορολογική βάση.

Με το άρθρο 82 του Ν.4472/2017 προβλέπεται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών νομικών προσώπων που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 να καταβάλλουν ετήσια προμήθεια 1,5% επί του υπερβάλλοντος ποσού της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή που εφαρμόζεται βάσει του Ν.4334/2015 (ΦΕΚ Α'80/16.07.2015) αναδρομικά από 1/1/2015 (29%) και του φορολογικού συντελεστή που ίσχυε στις 30/6/2015 (26%). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η συνολική προμήθεια στις 30/6/2018 ανέρχεται σε € 3,4 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, και περιλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Επίσης, στο άρθρο 14 του ανωτέρου νόμου, προβλέπεται μείωση του φορολογικού συντελεστή από 29% που ισχύει σήμερα σε 26% για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία για εισοδήματα που θα αποκτηθούν κατά το φορολογικό έτος 2019 και εφεξής. Με ρητή αναφορά του νόμου η μείωση αυτή δεν αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής παραμένει στο 29%.

11 Κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα κέρδη (ζημίες) μετά φόρων που αναλογούν στους κοινούς μετόχους της μητρικής με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών, που βρισκόταν σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών, που είχε στην κατοχή του Όμιλος. Δεν συντρέχει λόγος που να διαφοροποιεί τα προσαρμοσμένα από τα βασικά κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή.

Την 2/12/2015, το Διοικητικό Συμβούλιο προέβη στην έκδοση ομολογιακού δανείου με υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες συνολικού ποσού € 2.040,0 εκατ. Το ποσό αυτό καλύφθηκε αποκλειστικά από το ΤΧΣ, με ομόλογα εκδόσεως ESM.

Όμιλος				
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017	1/4-30/6/2018	1/4-30/6/2017
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της				
Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(54.515)	3.028	24.004	9.799
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών	436.467.125	436.460.508	436.532.792	436.434.770
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε €) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(0,1249)	0,0069	0,0550	0,0225
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή από διακοπτόμενες δραστηριότητες	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017	1/4-30/6/2018	1/4-30/6/2017
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της				
Τράπεζας από διακοπτόμενες δραστηριότητες	(311.924)	(77.993)	(308.840)	(77.308)
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών	436.467.125	436.460.508	436.532.792	436.434.770
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε €) από διακοπτόμενες δραστηριότητες	(0,7147)	(0,1787)	(0,7075)	(0,1771)

Τα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή για τη συγκριτική περίοδο έχουν αναμορφωθεί. Βλέπε αναλυτικότερα Σημείωση 26.

12 Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων

A. Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Όμιλος			
1/1-30/6/2018	Προ φόρων	Φόροι	Μετά από φόρους
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού χρημ/κών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	(30.032)	3.807	(26.224)
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	4.561	-	4.561
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού χρημ/κών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	5.841	(1.694)	4.147
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	(120)	(90)	(210)
Λοιπά συνολικά έσοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(19.750)	2.024	(17.726)

Όμιλος			
1/1-30/6/2017	Προ φόρων	Φόροι	Μετά από φόρους
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων	60.349	(17.418)	42.930
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	(4.531)	-	(4.531)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	(7)	-	(7)
Λοιπά συνολικά έσοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	55.810	(17.418)	38.392

Τράπεζα			
1/1-30/6/2018	Προ φόρων	Φόροι	Μετά από φόρους
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού χρημ/κών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	(29.988)	3.809	(26.179)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού χρημ/κών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	5.841	(1.694)	4.147
Λοιπά συνολικά έσοδα	(24.147)	2.115	(22.032)

Τράπεζα			
1/1-30/6/2017	Προ φόρων	Φόροι	Μετά από φόρους
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων	59.612	(17.287)	42.324
Λοιπά συνολικά έσοδα	59.612	(17.287)	42.324

Β. Διακοπτόμενες δραστηριότητες

Όμιλος			
1/1-30/6/2018	Προ φόρων	Φόροι	Μετά από φόρους
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού χρημ/κών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	80	-	80
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	144.792	-	144.792
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού χρημ/κών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	237	-	237
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	(54)	-	(54)
Λοιπά συνολικά έσοδα από διακοπτόμενες δραστηριότητες	145.054	0	145.054

Το κονδύλι «Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών» του παραπάνω πίνακα περιλαμβάνει τη μεταφορά ζημιάς ποσού 139,1 εκατ. ευρώ στα αποτελέσματα. Σχετική αναφορά γίνεται και στη Σημείωση 9.

Όμιλος			
1/1-30/6/2017	Προ φόρων	Φόροι	Μετά από φόρους
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων	(122)	66	(57)
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	3.910	-	3.910
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα από διακοπτόμενες δραστηριότητες	3.788	66	3.854

13 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	39.380.616	44.719.530	40.204.384	44.884.572
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	98.084	-	98.033	-
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	39.478.700	44.719.530	40.302.417	44.884.572

	Όμιλος		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών - προ προβλέψεων	Προβλέψεις για απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών
Υπόλοιπο την 31/12/17 βάσει ΔΛΠ 39	54.438.500	(9.718.970)	44.719.530
Μεταφορά σε Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών (Σημείωση 3)	(280.022)	162.148	(117.874)
Επίπτωση μετάβασης στο Δ.Π.Χ.Α. 9 (Σημείωση 3)	-	(1.724.018)	(1.724.018)
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/18 βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9	54.158.478	(11.280.840)	42.877.638

	Τράπεζα		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών - προ προβλέψεων	Προβλέψεις για απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών
Υπόλοιπο την 31/12/17 βάσει ΔΛΠ 39	54.030.919	(9.146.346)	44.884.572
Μεταφορά σε Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών (Σημείωση 3)	(279.859)	162.048	(117.811)
Επίπτωση μετάβασης στο Δ.Π.Χ.Α. 9 (Σημείωση 3)	-	(1.655.863)	(1.655.863)
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/18 βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9	53.751.060	(10.640.162)	43.110.898

13.1 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος

Όμιλος	30/6/2018				Σύνολο
	Στάδιο 1 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Στάδιο 2 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Στάδιο 3 Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	ΡΟCΙ Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια	6.107.442	2.408.488	3.158.034	2.187.999	13.861.964
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια	868.001	545.165	1.121.620	620.468	3.155.255
Πιστωτικές κάρτες	515.130	90.038	204.789	34.690	844.647
Δάνεια προς ιδιώτες	7.490.573	3.043.691	4.484.444	2.843.157	17.861.866
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	11.087.354	2.740.818	14.565.031	2.896.434	31.289.637
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών (προ προβλέψεων)	18.577.927	5.784.509	19.049.476	5.739.591	49.151.502
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(119.951)	(421.222)	(8.246.202)	(983.511)	(9.770.886)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	18.457.976	5.363.287	10.803.274	4.756.080	39.380.617

Όμιλος	1/1/2018				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI	Σύνολο
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια	6.467.520	2.613.744	2.919.557	2.268.133	14.268.953
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια	929.269	731.899	1.012.613	675.373	3.349.154
Πιστωτικές κάρτες	474.412	97.869	240.609	50.381	863.271
Δάνεια προς ιδιώτες	7.871.202	3.443.511	4.172.779	2.993.886	18.481.378
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	12.866.498	3.386.915	15.911.437	3.512.250	35.677.100
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών (προ προβλέψεων)	20.737.700	6.830.426	20.084.217	6.506.136	54.158.478
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(115.478)	(720.341)	(9.353.823)	(1.091.198)	(11.280.839)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	20.622.222	6.110.085	10.730.394	5.414.938	42.877.639

Τράπεζα	30/6/2018				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI	Σύνολο
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια	6.107.104	2.407.497	3.154.536	2.212.087	13.881.224
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια	859.769	540.578	1.116.906	651.193	3.168.446
Πιστωτικές κάρτες	514.723	90.026	204.716	39.855	849.321
Δάνεια προς ιδιώτες	7.481.596	3.038.102	4.476.158	2.903.135	17.898.991
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	11.847.134	3.430.037	13.533.086	2.780.676	31.590.933
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών (προ προβλέψεων)	19.328.730	6.468.138	18.009.244	5.683.811	49.489.924
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(177.818)	(391.978)	(7.728.328)	(987.415)	(9.285.539)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	19.150.912	6.076.161	10.280.916	4.696.396	40.204.385

Τράπεζα	1/1/2018				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI	Σύνολο
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Στεγαστικά δάνεια	6.354.807	2.592.062	2.896.389	2.292.220	14.135.479
Καταναλωτικά/ προσωπικά και λοιπά δάνεια	866.130	727.520	1.004.969	706.097	3.304.716
Πιστωτικές κάρτες	466.426	97.690	239.947	55.546	859.609
Δάνεια προς ιδιώτες	7.687.363	3.417.273	4.141.305	3.053.864	18.299.805
Δάνεια προς επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα	13.358.290	3.590.696	15.140.120	3.362.148	35.451.255
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών (προ προβλέψεων)	21.045.653	7.007.969	19.281.425	6.416.012	53.751.060
Μείον: Προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(106.083)	(690.487)	(8.765.398)	(1.078.193)	(10.640.161)
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	20.939.571	6.317.482	10.516.027	5.337.819	43.110.898

Τα επιμέρους κονδύλια των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος προ προβλέψεων για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών έχουν επηρεαστεί από την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία, στο πλαίσιο της άσκησης επιμερισμού του κόστους των δραστηριοτήτων που αποκτήθηκαν. Ειδικότερα, το υπόλοιπο των σχηματισμένων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών του Ομίλου και της Τράπεζας ύψους € 4,6 δις και € 4,5 δις αντίστοιχα στις 30/6/2018 της πρώην ΑΤΕbank, των ελληνικών τραπεζικών δραστηριοτήτων Κυπριακών Τραπεζών (Τράπεζας Κύπρου, Cyprus Popular Bank, Ελληνικής Τράπεζας), της Millennium Bank A.E., της Γενικής Τράπεζας A.E. και της Πανελληνίας Τράπεζας A.E., το οποίο κατά την ημερομηνία εξαγοράς τους από την Τράπεζα Πειραιώς ανέρχονταν για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε € 8,1 δις και € 7,9 δις αντίστοιχα, έχει μειώσει τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ προβλέψεων και τις προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών αντίστοιχα στους παραπάνω πίνακες, καθώς βάσει του Δ.Π.Χ.Α. 3 είχαν περιληφθεί στην προσαρμογή των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε εύλογη αξία κατά τη διαδικασία επιμερισμού κόστους. Ωστόσο, για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 7 (Σημείωση 5.2), η προαναφερόμενη προσαρμογή αποτελεί μέρος των προβλέψεων για απομειώσεις των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.

Όμιλος	Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI	Σύνολο προβλέψεων απομείωσης
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Υπόλοιπο 1/1/2018	115.478	720.341	9.353.823	1.091.198	11.280.839
Μεταφορά σε διακοπτόμενες δραστηριότητες	(2.191)	(2.713)	(79.156)	-	(84.059)
Μεταφορές μεταξύ των Σταδίων (καθαρές)	43.554	(190.635)	147.080	-	0
Αποτέλεσμα περιόδου λόγω μεταβολής στον πιστωτικό κίνδυνο	(32.283)	(111.827)	491.032	(101.648)	245.275
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(113)	(1.257)	(873.475)	(13.790)	(888.635)
Διαγραφές τόκων σε σχέση με τον συνεχιζόμενο εκτοκισμό δανείων Σταδίου 3	(71)	(1.943)	(321.034)	(182.155)	(505.203)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	7	1.587	235.655	159.062	396.311
Μεταφορές στο διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο	(0)	(2.696)	(774.454)	(89)	(777.239)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(4.431)	10.365	66.730	30.933	103.597
Υπόλοιπο 30/6/2018	119.951	421.222	8.246.202	983.511	9.770.886

Τράπεζα	Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	ΡΟCI	Σύνολο προβλέψεων απομείωσης
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	Δάνεια απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια του δανείου	
Υπόλοιπο 1/1/2018	106.083	690.487	8.765.398	1.078.193	10.640.161
Μεταφορές μεταξύ των Σταδίων (καθαρές)	49.558	(191.231)	141.673	-	0
Αποτέλεσμα περιόδου λόγω μεταβολής στον πιστωτικό κίνδυνο	(33.851)	(106.272)	496.095	(85.994)	269.978
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(113)	(1.257)	(858.250)	(13.790)	(873.410)
Διαγραφές τόκων σε σχέση με τον συνεχιζόμενο εκτοκισμό δανείων Σταδίου 3	(7)	(1.940)	(306.736)	(177.295)	(485.978)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	7	1.587	227.165	155.456	384.216
Μεταφορές στο διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο	(0)	(2.696)	(774.454)	(89)	(777.239)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	56.142	3.301	37.437	30.933	127.813
Υπόλοιπο 30/6/2018	177.818	391.978	7.728.328	987.415	9.285.539

Σχετική αναφορά στο κονδύλι «Διαγραφές τόκων σε σχέση με τον συνεχιζόμενο εκτοκισμό δανείων Σταδίου 3» του παραπάνω πίνακα γίνεται στη Σημείωση 5.2.

13.2 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Το κονδύλι «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων» της Ενδιάμεσης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (30/6/2018: € 98,1 εκατ. και € 98,0 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα) περιλαμβάνει δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες του Ομίλου και της Τράπεζας που δεν πληρούν τα κριτήρια για κατηγοριοποίηση είτε στο αποσβέσιμο κόστος είτε σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Το αντίστοιχο ποσό κατά την μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1/1/2018 ήταν € 107,0 εκατ. για τον Όμιλο και € 106,9 εκατ. για την Τράπεζα. (Σημείωση 3).

13.3 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών διακρατούμενα προς πώληση

Εντός του 1^{ου} εξαμήνου 2018, η Τράπεζα κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων και καταγγελλόμενων επιχειρηματικών πιστωτικών ανοιγμάτων (NPE), με εμπράγματα εξασφαλίσεις σε ακίνητα, συνολικού ύψους πιστωτικών απαιτήσεων περίπου € 1.950,3 εκατ. Ο επιχειρηματικός τομέας στον οποίο παρουσιάζεται το σχετικό χαρτοφυλάκιο δανείων κατά την 30/6/2018 είναι κυρίως ο PLU.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα κατέληξε σε δεσμευτική συμφωνία για την πώληση και μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου καταγγελλόμενων μη εξασφαλισμένων καταναλωτικών δανείων και οφειλών πιστωτικών καρτών συνολικής πιστωτικής απαίτησης περίπου € 2.238,0 εκατ. Ο επιχειρηματικός τομέας στον οποίο παρουσιάζεται το σχετικό χαρτοφυλάκιο δανείων κατά την 30/6/2018 είναι κυρίως ο PLU.

Οι ανωτέρω συναλλαγές πώλησης υπόκεινται στους συνήθεις όρους και εγκρίσεις που απαιτούνται από τις αρμόδιες ελληνικές εποπτικές αρχές, και στη συναίνεση από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Η Τράπεζα στις 30/6/2018 μετέφερε τις ανωτέρω περιμέτρους δανείων στο Διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο με δεδομένο ότι πληρούνται όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις. Η λογιστική αξία μετά από προβλέψεις των δανείων που μεταφέρθηκαν στο Διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο την 30/6/2018, τα οποία επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, ανέρχεται σε € 476,3 εκατ. Επίσης, η εύλογη αξία των δανείων που μεταφέρθηκαν στο Διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο την 30/6/2018, τα οποία επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ανέρχεται σε € 7,7 εκατ.

14 Επενδύσεις σε ενοποιούμενες εταιρείες

Οι επενδύσεις του Ομίλου σε ενοποιούμενες εταιρείες από συνεχιζόμενες και διακοπτόμενες δραστηριότητες είναι οι εξής:

14.1 Θυγατρικές εταιρείες (μέθοδος ολικής ενσωμάτωσης) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
1.	Πειραιώς Leasing Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
2.	Πειραιώς Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
3.	Γενική Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών & Συμβούλων Α.Ε.	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	Ελλάδα	2012-2017	100,00%	100,00%
4.	Πειραιώς Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Χρηματιστηριακές εργασίες	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
5.	Πειραιώς Factoring Α.Ε.	Πρακτόρευση απαιτήσεων	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
6.	Piraeus Capital Management Α.Ε.	Διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
7.	Piraeus Jeremie Technology Catalyst Management Α.Ε.	Διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	-
8.	Ελληνικό Ταμείο Βιώσιμης Ανάπτυξης	Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών κλειστού τύπου	Ελλάδα	-	65,00%	-
9.	ΕΤΒΑ Διαχείρισης Α.Κ.Ε.Σ. Α.Ε.	Διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών	Ελλάδα	2014-2017	65,00%	-
10.	Πειραιώς Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
11.	Πειραιώς Μεσίτες Ασφαλ. & Αντασφαλ. Εργασιών Α.Ε.	Μεσιτεία ασφαλειών - αντασφαλειών	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
12.	Πειραιώς Πρακτορειακή Ασφαλιστικών Εργασιών Α.Ε.	Πρακτόρευση ασφαλειών	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	95,00%
13.	Γενική Ενημέρωσης και Ρύθμισης Α.Ε.	Αξιολόγηση και είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
14.	ΔΙ.ΒΙ.ΠΑ.ΚΑ. Α.Ε.	Φορέας διοίκησης και διαχείρισης βιομηχανικού πάρκου Καστοριάς	Ελλάδα	2013-2017	57,53%	-
15.	ΕΤΒΑ Αναπτυξιακή Α.Ε.	Πραγματοποίηση επενδύσεων και ανάπτυξη δράσεων, σύμφωνα με τις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης	Ελλάδα	2014-2017	65,00%	-
16.	ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. Α.Ε.	Ανάπτυξη/ διαχείριση βιομηχανικών περιοχών	Ελλάδα	2013-2017	65,00%	65,00%
17.	Πειραιώς Green Investments Α.Ε.	Εταιρεία συμμετοχών	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
18.	Abies Ανώνυμη Εταιρεία Ακινήτων	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2010-2017	61,65%	40,14%
19.	ΑΧΑΪΑ Clauss Estate Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2013-2017	75,37%	75,37%
20.	Euroterra Ανώνυμη Εταιρεία Ακινήτων	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2010-2017	62,90%	42,51%
21.	Kosmopolis Α' Α.Ε. Εκμ/σης εμπ. κέντρων - παροχής υπηρεσιών	Διαχείριση εμπορικού κέντρου	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
22.	Linklife Food & Entertainment Hall Α.Ε.	Εκμετάλλευση χώρων εστίασης	Ελλάδα	2014-2017	100,00%	-
23.	ND Αναπτυξιακή Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
24.	New Up Dating Development Κτημ., Τουρ. & Αναπτ. Α.Ε.	Κτηματική, τουριστική & αναπτυξιακή εταιρεία	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
25.	Picar Α.Ε.	Διαχείριση χώρων City Link	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
26.	Property Horizon Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
27.	Rebikat Ανώνυμη Εταιρεία Ακινήτων	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2010-2017	61,92%	40,31%
28.	Γενική Εταιρεία Κατασκευών και Αναπτύξεων Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας & συμμετοχών	Ελλάδα	2013-2017	66,66%	66,66%
29.	Εντροπία Κτηματική Α.Ε.	Εταιρεία εκμετάλλευσης ακινήτων	Ελλάδα	2013-2017	66,70%	-
30.	ΕΥΡΩΑΚ Α.Ε. Ακινήτων	Συμμετοχές Real Estate	Ελλάδα	2010-2017	53,60%	53,60%
31.	Οικιστική Ανάπτυξη Κομοτηνής Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
32.	Πειραιώς Buildings Α.Ε.	Ανάπτυξη ακινήτου	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	-
33.	Πειραιώς Development Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
34.	Πειραιώς Real Estate Α.Ε.	Τεχνική και κατασκευαστική εταιρεία	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
35.	Πλειάδες Estate Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
36.	A.C.T. B.A.S. Α.Ε.	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών επί μισθοδοτικών και εργατικών θεμάτων	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	100,00%
37.	KPM Energy Εταιρεία Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.	Παραγωγή και εκμετάλλευση ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ΑΠΕ	Ελλάδα	2013-2017	80,00%	-
38.	Mille Fin Α.Ε.	Εμπορία Οχημάτων	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
39.	Multicollection Α.Ε.	Αξιολόγηση και είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων	Ελλάδα	2009-2017	51,00%	51,00%
40.	Πειραιώς Direct Solutions Α.Ε.	Εταιρεία παροχής χρηματοοικονομικών – τηλεπικοινωνιακών & μηχανογραφικών υπηρεσιών	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
41.	Special Financial Solutions Α.Ε.Δ.Α.Δ.Π.	Παροχή συμβουλών, συμβουλευτικών, μελετητικών, οργανωτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
42.	Zibeno I Energy S.A.	Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας μέσω ΑΠΕ και Συμβατικών Πηγών Ενέργειας	Ελλάδα	2015-2017	83,00%	-
43.	Κέντρο Βιώσιμης Επιχειρηματικότητας Εξέλιξη Α.Ε.	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες - Ξενοδοχεία - Επαγγελματική Κατάρτιση & Εκπαίδευση	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
44.	ΠΡΟΣΠΕΚΤ Ν.Ε.Π.Α.	Διαχείριση σκαφών αναψυχής	Ελλάδα	-	100,00%	-
45.	Άνεμος Ηπείρου Ανώνυμη Ενεργειακή Εταιρεία	Εκμετάλλευση αιολικού πάρκου στην Ελλάδα	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-
46.	Αιολική Μπελεχέρι ΑΕ	Παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην ελληνική επικράτεια	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-
47.	Αιολικό Πάρκο Άρτας Ε.Ε.	Παραγωγή και διάθεση ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικά πάρκα	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-
48.	Αιολικό Πάρκο Ευρυτανίας 2 - Μορφοράχη Ε.Ε.	Παραγωγή και διάθεση ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικά πάρκα	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-
49.	Αιολικό Πάρκο Ευρυτανίας 4 - Ουρανός Ε.Ε.	Παραγωγή και διάθεση ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικά πάρκα	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
50.	DMX Αιολική Μαρμαρίου -Αγκάθι Μ.Ε.Π.Ε.	Η μελέτη, κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-
51.	DMX Αιολική Μαρμαρίου -Ρίγανη Μ.Ε.Π.Ε.	Η μελέτη, κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-
52.	Αιολικό Πάρκο Josharton - Ροδόπη 2 Ε.Ε.	Η παραγωγή και διάθεση ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικά πάρκα	Ελλάδα	2011-2017	100,00%	-
53.	Tirana Leasing Sh.A.	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Αλβανία	2016-2017	100,00%	100,00%
54.	Cielo Conculancy Sh.P.K.	Εταιρεία συμμετοχών και επενδύσεων	Αλβανία	2014-2017	99,09%	-
55.	Edificio Enterprise Sh.P.K.	Εταιρεία συμμετοχών και επενδύσεων	Αλβανία	2014-2017	99,09%	-
56.	Tierra Projects Sh.P.K.	Εταιρεία συμμετοχών και επενδύσεων	Αλβανία	2014-2017	99,09%	-
57.	Piraeus Real Estate Tirana Sh.P.K.	Εταιρεία διαχείρισης ακινήτων	Αλβανία	2014-2017	100,00%	-
58.	Piraeus Insurance Brokerage EOOD	Μεσιτεία ασφαλειών	Βουλγαρία	2007-2017	99,98%	-
59.	Beta Asset Management EOOD	Ενοικίαση και διαχείριση ακινήτων	Βουλγαρία	2013-2017	99,98%	-
60.	Bulfina E.A.D.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Βουλγαρία	2008-2017	100,00%	100,00%
61.	Bulfinace E.A.D.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Βουλγαρία	2008-2017	100,00%	-
62.	Delta Asset Management EOOD	Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Βουλγαρία	2015-2017	99,98%	-
63.	Gama Asset Management EOOD	Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Βουλγαρία	2015-2017	99,98%	-
64.	Piraeus Real Estate Bulgaria EOOD	Τεχνική & κατασκευαστική εταιρεία	Βουλγαρία	2007-2017	100,00%	-
65.	Varna Asset Management EOOD	Εταιρεία διαχείρισης ακινήτων	Βουλγαρία	2014-2017	99,98%	-
66.	Asset Management Bulgaria EOOD	Ταξιδιωτικές υπηρεσίες, ενοικιάσεις και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Βουλγαρία	2012-2017	99,98%	-
67.	Besticar Bulgaria EOOD	Διαχείριση απαιτήσεων	Βουλγαρία	2012-2017	99,98%	-
68.	Besticar EOOD	Διαχείριση προβληματικών απαιτήσεων	Βουλγαρία	2012-2017	99,98%	-
69.	Emerald Investments EOOD	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Βουλγαρία	2012-2017	99,98%	-
70.	Piraeus Equity Investment Management Ltd	Διαχείριση κεφαλαίων	Κύπρος	2012-2017	100,00%	-
71.	Arigeo Energy Holdings Ltd	Εταιρεία συμμετοχών σε ΑΠΕ	Κύπρος	2012-2017	100,00%	-
72.	Besticar Limited	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	-	99,98%	-
73.	Euroinvestment & Finance Public Ltd	Χρηματοεπενδυτικές, κτηματικές εργασίες	Κύπρος	2008-2017	90,85%	90,85%
74.	Piraeus Clean Energy Holdings Ltd	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2012-2017	100,00%	-
75.	Piraeus Equity Partners Ltd	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2012-2017	100,00%	100,00%
76.	Piraeus Renewable Investments Limited	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2016-2017	100,00%	-
77.	PRI WIND I Limited	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2016-2017	100,00%	-

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
78.	PRI WIND II Limited	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2016-2017	100,00%	-
79.	PRI WIND III Limited	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2016-2017	100,00%	-
80.	R.E. Anodus Two Ltd	Εταιρεία συμμετοχών και επενδύσεων	Κύπρος	2013-2017	99,09%	99,09%
81.	Tellurion Ltd	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2013-2017	100,00%	100,00%
82.	Tellurion Two Ltd	Εταιρεία Συμμετοχών	Κύπρος	2013-2017	99,09%	-
83.	Trieris Two Real Estate Ltd	Εταιρεία συμμετοχών, επενδύσεων και διαχείρισης χαρτοφυλακίου ακινήτων	Κύπρος	2010-2017	100,00%	100,00%
84.	Zibeno Investments Ltd	Εταιρεία συμμετοχών	Κύπρος	2012-2017	83,00%	-
85.	O.F. Investments Ltd	Εταιρεία επενδύσεων	Κύπρος	2012-2017	100,00%	-
86.	R.E. Anodus Ltd	Εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών για real estate και συμμετοχών	Κύπρος	2009-2017	100,00%	100,00%
87.	Ακίνητα Λάκκος Μικέλλη Ltd	Εταιρεία εκμετάλλευσης ακινήτων	Κύπρος	2009-2017	50,66%	40,00%
88.	Φιλοκτηματική Δημόσια Ltd	Ανάπτυξη γης και κτηματικής περιουσίας	Κύπρος	2015-2017	53,29%	6,39%
89.	Piraeus Clean Energy GP Ltd	Γενικός εταίρος της Piraeus Clean Energy LP	Κύπρος	2012-2017	100,00%	-
90.	Piraeus Equity Advisors Ltd	Συμβουλευτική εταιρεία επενδύσεων	Κύπρος	2012-2017	100,00%	-
91.	Sunholdings Properties Company Ltd	Ανάπτυξη γης και κτηματικής περιουσίας	Κύπρος	2008-2017	26,65%	-
92.	Φιλοκτηματική Εργοληπτική Ltd	Τεχνική & κατασκευαστική εταιρεία	Κύπρος	2015-2017	53,29%	-
93.	WH South Wind Hellas Ltd	Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας	Κύπρος	2016-2017	100,00%	-
94.	Emadiero Solar Energy & Investments Ltd	Κατοχή άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αιολικού πάρκου	Κύπρος	2016-2017	100,00%	-
95.	Josharton Ltd	Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας	Κύπρος	2016-2017	100,00%	-
96.	JSC Piraeus Bank ICB	Τραπεζικές υπηρεσίες	Ουκρανία	2015-2017	99,99%	99,99%
97.	Akinita Ukraine LLC	Εταιρεία διαχείρισης ακινήτων	Ουκρανία	2014-2017	100,00%	-
98.	Sinitem LLC	Αγοραπωλησίες ακινήτων	Ουκρανία	2013-2017	99,94%	-
99.	Solum Enterprise LLC	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ουκρανία	2012-2017	99,94%	-
100.	Solum Limited Liability Company	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ουκρανία	2017	99,94%	-
101.	Piraeus Leasing Romania S.A.	Παροχή ελεγκτικών και εισπρακτικών υπηρεσιών για δάνεια της εταιρείας	Ρουμανία	2003-2017	100,00%	100,00%
102.	Alecsandri Estates SRL	Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ρουμανία	2009-2017	74,32%	-
103.	Daphne Real Estate Consultancy SRL	Εταιρεία διαχείρισης ακινήτων	Ρουμανία	2014-2017	99,09%	-
104.	Priam Business Consultancy SRL	Ανάπτυξη real estate	Ρουμανία	2014-2017	99,18%	-
105.	Proiect Season Residence SRL	Ανάπτυξη ακίνητης περιουσίας	Ρουμανία	2012-2017	100,00%	-

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
106.	R.E. Anodus SRL	Ανάπτυξη real estate	Ρουμανία	2013-2017	99,09%	-
107.	Rhesus Development Projects SRL	Εταιρεία διαχείρισης ακινήτων	Ρουμανία	2014-2017	99,09%	-
108.	General Business Management Investitii SRL	Ανάπτυξη Οικοδομικών Σχεδίων	Ρουμανία	2013-2017	100,00%	-
109.	Piraeus Real Estate Consultants SRL	Τεχνική & κατασκευαστική εταιρεία	Ρουμανία	2015-2017	100,00%	-
110.	Piraeus Rent Doo Beograd	Λειτουργικές μισθώσεις	Σερβία	2007-2017	100,00%	100,00%
111.	Piraeus Real Estate Egypt LLC	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Αίγυπτος	2011-2017	100,00%	99,90%
112.	Piraeus FI Holding Ltd	Εταιρεία συμμετοχών	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	-	100,00%	-
113.	Trieris Real Estate Management Ltd	Διαχείριση της Trieris Real Estate Ltd	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	-	100,00%	100,00%
114.	Piraeus Master GP Holding Ltd	Επενδυτική συμβουλευτική	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	-	100,00%	-
115.	Marathon 1 Greenvale Rd LLC	Εταιρεία διαχείρισης ακινήτων	Η.Π.Α.	2012-2017	99,95%	99,95%
116.	Piraeus Group Capital Ltd	Έκδοση πιστωτικών τίτλων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	100,00%	100,00%
117.	Piraeus Group Finance PLC	Έκδοση πιστωτικών τίτλων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	100,00%	100,00%
118.	Axia Finance III PLC	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
119.	Axia Finance PLC	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
120.	Axia III APC LIMITED	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
121.	Estia Mortgage Finance PLC	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
122.	Estia Mortgage Finance II PLC	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
123.	Kion Mortgage Finance PLC	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
124.	Praxis I Finance PLC	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση καταναλωτικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
125.	Praxis II APC LIMITED	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση καταναλωτικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
126.	Praxis II Finance PLC	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση καταναλωτικών δανείων	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	-
127.	Capital Investments & Finance S.A.	Εταιρεία επενδύσεων	Λιβερία	-	100,00%	100,00%
128.	Piraeus Asset Management Europe S.A.	Διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων	Λουξεμβούργο	-	100,00%	99,94%
129.	Vitria Investments S.A.	Εταιρεία επενδύσεων	Παναμάς	-	100,00%	100,00%

Σημείωση ⁽¹⁾: Μετά την κοινοποίηση της εγκυκλίου ΠΟΛ.1034/2016 και την κατάργηση της 18μηνιας προθεσμίας προκειμένου να καταστούν οι χρήσεις 2011, 2012 & 2013 οριστικά ελεγχόμενες φορολογικά, ενδέχεται να προκύψει φορολογικός έλεγχος σε κάποιες εταιρείες από τις ανωτέρω, εάν εμπίπτουν στα κριτήρια επιλογής ελέγχου της Φορολογικής Διοίκησης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 80 του Ν. 3842/2010.

Οι εταιρείες με αρίθμηση 118 έως 126 αποτελούν οχήματα ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και έκδοση πιστωτικών τίτλων. Η εταιρεία με αρίθμηση 91, η οποία στον παραπάνω πίνακα εμφανίζεται με ποσοστό μικρότερο του 50,00%, αποτελεί θυγατρική του Ομίλου λόγω πλειοψηφίας στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας.

Επίσης, κατά την 30/6/2018 σε καθεστώς εκκαθάρισης ήταν οι εταιρείες με αρίθμηση 17, 32, 38-39, 53, 55-56, 70, 72, 112, 114, 127 και 129.

Οι θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση είναι οι ακόλουθες: α) «ΕΛΣΥΠ Α.Ε.», β) «Το Μουσείο Ε.Π.Ε.», γ) «Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς», δ) «Procas Holding Ltd», ε) «Phoebe Investments SRL», στ) «Torborg Maritime Inc.», ζ) «Isham Marine Corp.», η) «Achia III Holdings Ltd», θ) «Praxis II Holdings Ltd» και ι) «Kion Holdings Ltd». Η ενοποίηση όλων των ανωτέρω εταιρειών δεν θα είχε σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, βάσει της τελευταίας διαθέσιμης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις Θυγατρικών Εταιρειών

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς, για τη χρήση 2017 που είχαν οριστικοποιηθεί πριν την ημερομηνία έκδοσης της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης του 1^{ου} εξαμήνου 2018, έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.piraeusbankgroup.com στην ενότητα Ενημέρωση Επενδυτών, στην υποενότητα Οικονομικά Στοιχεία - Οικονομικές Καταστάσεις - Ενοποιούμενες θυγατρικές εταιρείες. Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των υπολοίπων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς κατά την οριστικοποίησή τους.

14.2 Θυγατρικές εταιρείες που περιλαμβάνονται στις διακοπτόμενες δραστηριότητες

Παρατίθενται στοιχεία για τη θυγατρικές εταιρείες ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε, Tirana Bank I.B.C. S.A. και Piraeus Bank Bulgaria A.D. που περιλαμβάνονται στις διακοπτόμενες δραστηριότητες. Σχετική αναφορά για τη διαδικασία πώλησης, που βρίσκεται σε εξέλιξη, των παραπάνω εταιρειών γίνεται στη Σημείωση 9.

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
1.	ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε.	Οργάνωση, εκμετάλλευση και διοίκηση νοσηλευτικών μονάδων	Ελλάδα	2013-2017	100,00%	100,00%
2.	Tirana Bank I.B.C. S.A.	Τραπεζικές υπηρεσίες	Αλβανία	2014-2017	98,83%	98,83%
3.	Piraeus Bank Bulgaria A.D.	Τραπεζικές υπηρεσίες	Βουλγαρία	2010-2017	99,98%	99,98%

Σημείωση ⁽¹⁾: Μετά την κοινοποίηση της εγκυκλίου ΠΟΛ.1034/2016 και την κατάργηση της 18μηνιας προθεσμίας προκειμένου να καταστούν οι χρήσεις 2011, 2012 και 2013 οριστικά ελεγμένες φορολογικά, ενδέχεται να προκύψει φορολογικός έλεγχος σε κάποιες εταιρείες από τις ανωτέρω, εάν εμπίπτουν στα κριτήρια επιλογής ελέγχου της Φορολογικής Διοίκησης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 80 του Ν. 3842/2010.

Εντός του 1^{ου} εξαμήνου 2018, η Τράπεζα αναγνώρισε στο κονδύλι «Απομείωση αξίας συμμετοχών» της ενδιάμεσης κατάστασης αποτελεσμάτων ζημία ύψους € 48,9 εκατ. από απομείωση θυγατρικών εταιρειών που περιλαμβάνονται στο διακρατούμενο προς πώληση χαρτοφυλάκιο της. Για την απομείωση που αναγνώρισε ο Όμιλος, σχετική αναφορά γίνεται στη Σημείωση 9.

Εκτός από τις θυγατρικές εταιρείες που παρουσιάζονται στον παραπάνω πίνακα, δεν υπάρχουν άλλες εταιρείες που πληρούν τις προϋποθέσεις κατάταξης ως διακοπτόμενες δραστηριότητες με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 5.

14.3 Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες (μέθοδος ενσωμάτωσης καθαρής θέσης) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες

14.3.1 Συγγενείς εταιρείες

Αναφορικά με το κονδύλι “Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες” της Ενδιάμεσης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης ακολουθούν οι συγγενείς εταιρείες που ενοποιούνται στον Όμιλο με τη μέθοδο ενσωμάτωσης καθαρής θέσης:

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
1.	Piraeus - TANEΟ Capital Fund Α.Κ.Ε.Σ.	Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών κλειστού τύπου	Ελλάδα	-	50,01%	50,01%
2.	PJ Tech Catalyst Fund	Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών κλειστού τύπου	Ελλάδα	-	30,00%	-
3.	APE Commercial Property Κτημ. Τουρ. & Αναπτ. Α.Ε.	Εταιρεία συμμετοχών	Ελλάδα	2010,2013-2017	27,80%	27,80%
4.	Marfin Investment Group Α.Ε. Συμμετοχών	Εταιρεία συμμετοχών	Ελλάδα	2013-2017	31,64%	31,19%
5.	Sciens Διεθνής Α.Ε. Επενδύσεων και Συμμετοχών	Εταιρεία συμμετοχών	Ελλάδα	2013-2017	28,10%	28,10%
6.	APE Fixed Assets Κτημ. Τουρ. & Αναπτ. Α.Ε.	Κτηματική, τουριστική και αναπτυξιακή εταιρεία	Ελλάδα	2013-2017	27,80%	27,80%
7.	APE Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε.	Κτηματική, τουριστική και αναπτυξιακή εταιρεία	Ελλάδα	2013-2017	28,92%	28,92%
8.	Όργανος Α.Ε.	Διαχείριση και Εκμ/ση Ακινήτων/ Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς	Ελλάδα	2014-2017	32,27%	32,27%
9.	Πύρριχος Α.Ε.	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2012-2017	50,77%	50,77%
10.	Exodus Α.Ε.	Εφαρμογές πληροφορικής	Ελλάδα	2013-2017	49,90%	49,90%
11.	Αναπτυξιακή Εταιρεία Έβρου Α.Ε.	Διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων	Ελλάδα	2010-2017	30,00%	30,00%
12.	Γαία Επιχειρείν Α.Ε.	Υπηρεσίες Λογισμικού	Ελλάδα	2015-2017	26,00%	-
13.	Εταιρεία Διαχείρισης & Ανάπτυξης ΕΤΕΠ Κρήτης Α.Ε.	Διαχείριση τεχνολογικού πάρκου	Ελλάδα	2013-2017	30,45%	30,45%
14.	Ιχθυοτροφεία Σελόντα ΑΕΓΕ	Εμπορία και εκμετάλλευση ιχθύων - εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων	Ελλάδα	2012-2017	32,92%	32,92%
15.	Νηρέυς Ιχθυοκαλλιέργιες Α.Ε.	Εμπορία και εκμετάλλευση ιχθύων - εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων	Ελλάδα	2013-2017	32,23%	24,55%
16.	Τειρεσίας Α.Ε.	Διατραπεζική εταιρεία ανάπτυξης, λειτουργίας και διαχείρισης πληροφοριακών συστημάτων	Ελλάδα	2010,2013-2017	23,53%	23,53%
17.	Trastor Α.Ε.Ε.Α.Π.	Εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας	Ελλάδα	2013-2017	39,39%	39,39%

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
18.	Unisoft A.E.	Σχεδίαση, κατασκευή και πώληση προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών	Ελλάδα	2013-2017	23,07%	23,07%
19.	Πειραιώς Direct Services A.E.	Εταιρεία παροχής υπηρεσιών υποστήριξης & ηλεκτρονικού εμπορίου, πώληση καρτών χρόνου ομιλίας	Ελλάδα	2013-2017	49,90%	49,90%
20.	Trieris Real Estate Ltd	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	-	32,37%	32,37%
21.	Exus Software Ltd	Εταιρεία Εμπορίας Προϊόντων Πληροφορικής	Ηνωμένο Βασίλειο	2017	49,90%	49,90%

Σημείωση ⁽¹⁾: Μετά την κοινοποίηση της εγκυκλίου ΠΟΛ.1034/2016 και την κατάργηση της 18μηνιας προθεσμίας προκειμένου να καταστούν οι χρήσεις 2011, 2012 & 2013 οριστικά ελεγχόμενες φορολογικά, ενδέχεται να προκύψει φορολογικός έλεγχος σε κάποιες εταιρείες από τις ανωτέρω, εάν εμπότουν στα κριτήρια επιλογής ελέγχου της Φορολογικής Διοίκησης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 80 του Ν. 3842/2010.

Οι ανωτέρω εταιρείες αξιολογήθηκαν στο πλαίσιο του Δ.Π.Χ.Α. 10 από τον Όμιλο. Από την αξιολόγηση δεν προέκυψε δυνατότητα άσκησης ελέγχου στις εν λόγω εταιρείες από τον Όμιλο και ως εκ τούτου δεν αποτελούν θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου. Βάσει των διατάξεων του Δ.Λ.Π. 28, πληρούνται τα κριτήρια κατηγοριοποίησης των εν λόγω εταιρειών στο χαρτοφυλάκιο συγγενών εταιρειών.

Με βάση τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 12, για τις εταιρείες όπου ο Όμιλος κατέχει το 50% και άνω των δικαιωμάτων ψήφου εταιρειών αλλά δεν ασκεί έλεγχο, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Η εταιρεία με αριθμηση 1 συμπεριλαμβάνεται στο χαρτοφυλάκιο των συγγενών εταιρειών, διότι ο Όμιλος ασκεί ουσιαστική επιρροή αλλά όχι έλεγχο στην επενδυτική επιτροπή του Α.Κ.Ε.Σ, η οποία λαμβάνει τις επενδυτικές αποφάσεις.
- Η εταιρεία με αριθμηση 9 συμπεριλαμβάνεται στο χαρτοφυλάκιο των συγγενών εταιρειών καθότι ο Όμιλος ασκεί ουσιαστική επιρροή και όχι έλεγχο.

Εξαιρέθηκε από την ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης η συγγενής εταιρεία «Ευρυτανία Α.Ε. Εταιρεία Αγροτικής Ανάπτυξης», η οποία βρίσκεται σε καθεστώς αδράνειας. Η ενοποίηση της εταιρείας αυτής δεν θα είχε σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, βάσει της τελευταίας διαθέσιμης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επίσης, τα οικονομικά στοιχεία της συγγενούς εταιρείας NGP Plastic A.E.B.E. δεν είναι διαθέσιμα λόγω αδυναμίας της εν λόγω εταιρείας να τα παράγει.

Οι μεταβολές στο χαρτοφυλάκιο των ενοποιούμενων εταιρειών αναφέρονται στη Σημείωση 24.

Εντός του 1^{ου} εξαμήνου 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημία από απομείωση της αξίας συγγενών εταιρειών ύψους € 49,8 εκατ. Το αντίστοιχο ποσό για το 1^ο εξάμηνο του 2018 που αναγνώρισε η Τράπεζα για τις συγγενείς εταιρείες ανέρχεται σε € 27,3 εκατ. Οι ανωτέρω απομειώσεις εμφανίζονται στο κονδύλι «Απομείωση αξίας συμμετοχών» της ενδιάμεσης κατάστασης αποτελεσμάτων.

14.3.2 Κοινοπραξίες

Αναφορικά με το κονδύλι "Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες" της Ενδιάμεσης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης ακολουθούν οι κοινοπραξίες που ενοποποιούνται στον Όμιλο:

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Αντικείμενο εργασιών	Χώρα	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις ⁽¹⁾	Όμιλος	Τράπεζα
					% συμμετοχής	% συμμετοχής
1.	Α.Ε.Π. ΕΛΑΙΩΝΑ Α.Ε.	Εκμετάλλευση ακινήτων	Ελλάδα	2012-2017	50,00%	-

Σημείωση ⁽¹⁾: Μετά την κοινοποίηση της εγκυκλίου ΠΟΛ.1034/2016 και την κατάργηση της 18μηνης προθεσμίας προκειμένου να καταστούν οι χρήσεις 2011, 2012 & 2013 οριστικά ελεγχόμενες φορολογικά, ενδέχεται να προκύψει φορολογικός έλεγχος, εάν εμπίπτουν στα κριτήρια επιλογής ελέγχου της Φορολογικής Διοίκησης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 80 του Ν. 3842/2010.

15 Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

Στις Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα της 30/6/2018, περιλαμβάνονται οι πράξεις αναχρηματοδότησης έναντι ενεχύρων από το ευρωσύστημα ύψους € 1.820,0 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31/12/2017: € 9.730,8 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα). Η μείωση της αντλούμενης ρευστότητας από το ευρωσύστημα οφείλεται κυρίως: α) στην μείωση του δανεισμού μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO), β) στη μείωση του δανεισμού από το πρόγραμμα παροχής έκτακτης ενίσχυσης ρευστότητας (ELA), γ) στην αύξηση των καταθέσεων και δ) στην περαιτέρω απομόχλευση του δανειακού χαρτοφυλακίου.

16 Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Επιχειρήσεις				
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και καταθέσεις όψεως	7.183.780	8.043.856	7.295.905	7.845.119
Καταθέσεις προθεσμίας	3.200.433	2.065.033	3.304.958	2.065.998
Δεσμευμένες καταθέσεις, καταθέσεις για εγγύηση και λοιπές καταθέσεις	251.137	269.969	251.528	241.643
Σύνολο (Α)	10.635.349	10.378.859	10.852.390	10.152.760
Ιδιώτες				
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και καταθέσεις όψεως	3.282.323	3.220.867	3.266.380	3.071.351
Ταμιευτήριο	14.430.143	15.134.031	14.426.511	14.837.854
Καταθέσεις προθεσμίας	13.620.954	13.834.560	13.609.813	13.108.402
Δεσμευμένες καταθέσεις, καταθέσεις για εγγύηση και λοιπές καταθέσεις	30.856	43.501	30.856	27.706
Σύνολο (Β)	31.364.277	32.232.959	31.333.560	31.045.313
Επιταγές και εμβάσματα (Γ)	102.857	103.435	102.857	102.733
Σύνολο Υποχρεώσεων προς πελάτες (Α)+(Β)+(Γ)	42.102.483	42.715.252	42.288.806	41.300.806

17 Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών

Στις υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών περιλαμβάνονται θέσεις από βραχυπρόθεσμες αγοραπωλησίες τίτλων μέσα στα πλαίσια της δραστηριότητας της Τράπεζας ως Βασικός Διαπραγματευτής των Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Συνολικά οι θέσεις της Τράπεζας ανά τίτλο και εκδότη είναι θετικές, οι δε προαναφερόμενες θέσεις αναμένονται να βαίνουν μειούμενες το αμέσως προσεχές διάστημα.

18 Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία

18.1 Υποχρέωση από τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έκδοση € 750 εκατ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2040	10.568	11.317	10.568	11.317
Έκδοση € 1.250 εκατ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2054	34.816	37.069	34.816	37.069
Έκδοση € 600 εκατ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2051	14.355	16.103	14.355	16.103
Σύνολο πιστωτικών τίτλων σε κυκλοφορία	59.739	64.489	59.739	64.489

Από τις παραπάνω εκδόσεις τιτλοποιήσεων στεγαστικών δανείων, ο Όμιλος και η Τράπεζα την 30/6/2018 ιδιοκατέχουν τίτλους ονομαστικής αξίας € 86,1 εκατ. (31/12/2017: € 91,7 εκατ.) από την έκδοση των € 750,0 εκατ., € 549,1 εκατ. (31/12/2017: € 568,4 εκατ.) από την έκδοση των € 1.250,0 εκατ. και € 27,6 εκατ. (31/12/2017: € 29,0 εκατ.) από την έκδοση των € 600,0 εκατ.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα εντός της περιόδου 1/1/2018 - 30/6/2018, προέβησαν σε επαναγορά ομολόγων από τιτλοποιήσεις δανείων συνολικού ποσού, μετά αποσβέσεων, € 2,7 εκατ.

18.2 Καλυμμένες Ομολογίες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έκδοση € 500 εκατ. κυμαινόμενου επιτοκίου λήξης 2022	471.040	370.788	471.040	370.788
Σύνολο καλυμμένων ομολογιών	471.040	370.788	471.040	370.788

Από την παραπάνω έκδοση Καλυμμένων Ομολογιών, συνολικού ύψους € 500,0 εκατ., λήξης Οκτωβρίου 2022, που εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2017 και διατέθηκε σε διεθνείς επενδυτές μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης, ο Όμιλος και η Τράπεζα την 30/6/2018 ιδιοκατέχουν τίτλους ονομαστικής αξίας € 30,0 εκατ. (31/12/2017: € 130,0 εκατ.).

18.3 Ιδιοκατεχόμενες εκδόσεις

Εκτός από τους πιστωτικούς τίτλους που αναφέρονται στους παραπάνω πίνακες, σημειώνεται ότι κατά την 30/6/2018, υφίστανται υποχρεώσεις από τιτλοποιήσεις δανείων, οι οποίες όμως διακρατούνται από τον Όμιλο και την Τράπεζα. Οι εκδόσεις αυτές είναι η πρώτη και τρίτη έκδοση ομολόγων από τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων ύψους € 1.750,0 εκατ. και € 2.352,2 εκατ. αντίστοιχα, καθώς και η πρώτη και δεύτερη έκδοση ομολόγων από τιτλοποίηση καταναλωτικών δανείων ύψους € 725,0 εκατ. και € 558,0 εκατ. αντίστοιχα.

Στις 20/7/2017, η Τράπεζα προέβη στην μερική ακύρωση της τιτλοποίησης επιχειρηματικών δανείων ύψους € 1.750,0 εκατ., διαμορφώνοντας το τρέχον υπόλοιπό της στα € 250,0 εκατ. και στις 27/11/2017, προχώρησε στην μερική ακύρωση της τιτλοποίησης επιχειρηματικών δανείων ύψους € 2.352,2 εκατ., διαμορφώνοντας το τρέχον υπόλοιπο της σε € 235,2 εκατ.

Με ημερομηνία 30/6/2018 καλυμμένες ομολογίες συνολικού ύψους € 4.030,0 εκατ. για την Τράπεζα και τον Όμιλο (31/12/2017: € 2.130,0 εκατ.) έκδοσης Τράπεζας Πειραιώς, διακρατούνται στο σύνολό τους από τον Όμιλο και την Τράπεζα. Πρόκειται για την Σειρά Καλυμμένων Ομολογιών ονομαστικής αξίας € 1.000,0 εκατ., λήξης Νοεμβρίου 2019 (Σειρά 3, αρχικής λήξης Φεβρουαρίου 2018) και την Σειρά Καλυμμένων Ομολογιών ονομαστικής αξίας € 1.000,0 εκατ., λήξης Μαΐου 2019 (Σειρά 5), την Σειρά Καλυμμένων Ομολογιών ονομαστικής αξίας € 1.000,0 εκατ., λήξης Ιουλίου 2019 (Σειρά 6) και την Σειρά Καλυμμένων Ομολογιών ονομαστικής αξίας € 1.000,0 εκατ., λήξης Φεβρουαρίου 2020 (Σειρά 7), που είναι πλήρως ιδιοκατεχόμενες. Επιπλέον, ο Όμιλος και η Τράπεζα ιδιοκατέχουν τίτλους ονομαστικής αξίας € 30,0 εκατ. από την Σειρά Καλυμμένων Ομολογιών ονομαστικής αξίας € 500,0 εκατ., λήξης Οκτωβρίου 2022 (Σειρά 4).

18.4 EMTN Μεσομακροπρόθεσμοι τίτλοι

Οι τίτλοι του προγράμματος EMTN εκδίδονται είτε απευθείας από την Τράπεζα είτε μέσω της θυγατρικής Piraeus Group Finance PLC και φέρουν την εγγύηση της Τράπεζας.

Η Τράπεζα δεν προέβη σε καμία έκδοση ομολόγου μέσω του προγράμματος EMTN εντός της περιόδου 1/1/2018 - 30/6/2018.

19 Λοιπές προβλέψεις

Η αύξηση στη γραμμή «Λοιπές προβλέψεις» από € 53,0 εκατ. για τον Όμιλο και € 105,3 εκατ. για την Τράπεζα την 31/12/2017, σε € 185,7 εκατ. και € 176,4 εκατ. αντίστοιχα την 30/6/2018, οφείλεται κυρίως στο σχηματισμό πρόβλεψης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές επί δανειακών δεσμεύσεων, που αναγνωρίστηκε σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, ποσού € 136,8 εκατ. για τον Όμιλο και € 137,4 εκατ. για την Τράπεζα (Σημείωση 20.3), η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς για την Τράπεζα με τη μεταφορά πρόβλεψης ύψους € 60,9 εκατ. στις προβλέψεις για απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.

20 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις

20.1 Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου και της Τράπεζας στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση επί του παρόντος δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία καθώς:

- α) οι αγωγές είτε βρίσκονται σε αρχικό στάδιο είτε μπορεί να διαρκέσουν αρκετά χρόνια χωρίς κάποια βεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης,
- β) υπάρχουν σημαντικά νομικά ζητήματα σε εκκρεμότητα που πρέπει να επιλυθούν τα οποία θα επέφεραν σημαντική μεταβολή στην αξιολόγηση.

Ωστόσο, με βάση την κρίση της Διοίκησης και τη γνωμοδότηση των Νομικών Υπηρεσιών του Ομίλου, η οριστική διευθέτηση των εν λόγω υποθέσεων δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην Ενδιάμεση Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Ενδιάμεση Κατάσταση Ταμειακών Ροών. Το ποσό των προβλέψεων που έχει υπολογίσει η Διοίκηση κατά την 30 Ιουνίου 2018 για επίδικες απαιτήσεις ανέρχεται σε € 31,9 εκατ. και € 26,2 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2017: € 32,1 εκατ. και € 25,6 εκατ. αντίστοιχα). Επιπρόσθετα, η Διοίκηση εκτιμά ότι υπάρχει ενδεχόμενη υποχρέωση που προκύπτει από συγκεκριμένες εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, η ύπαρξη της οποίας θα επιβεβαιωθεί μόνο από την επέλευση (ή μη) ενός ή περισσοτέρων αβέβαιων μελλοντικών γεγονότων, που δεν είναι υπό τον πλήρη έλεγχο της Διοίκησης. Αυτή η ενδεχόμενη υποχρέωση ανέρχεται σε € 136,0 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2018 για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

20.2 Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές μέχρι και τη χρήση του 2010.

Για τις χρήσεις 2011 - 2016, απαιτούνται φορολογικοί έλεγχοι για την Τράπεζα και όλες τις Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες. Οι εν λόγω φορολογικοί έλεγχοι διενεργήθηκαν από τους νόμιμους ελεγκτές κατά το Ν.2190/1920 σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και το άρθρο 65Α του Ν.4174/2013, όπως ίσχυαν.

Από τη χρήση 2016 και μετά η έκδοση του Φορολογικού Πιστοποιητικού Ελέγχου έγινε προαιρετική, ωστόσο, η Διοίκηση επέλεξε για την Τράπεζα και τις ελληνικές θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου να συνεχίσουν τη λήψη του Φορολογικού Πιστοποιητικού από τους σχετικούς νόμιμους ελεγκτές. Η φορολογική αρχή διατηρεί το δικαίωμα να προχωρήσει σε φορολογικό έλεγχο εντός του θεσπισθέντος πλαισίου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 36 του Ν.4174/2013.

Για τις χρήσεις 2011 και 2012, σύμφωνα με το άρθρο 82 παρ. 5 του Ν.2238/1994, έχει ολοκληρωθεί ο φορολογικός έλεγχος της Τράπεζας και έχει εκδοθεί το Φορολογικό Πιστοποιητικό Ελέγχου από την εταιρεία PricewaterhouseCoopers A.E. χωρίς επιφύλαξη και ευρήματα.

Ο φορολογικός έλεγχος για την χρήση 2013 έχει ολοκληρωθεί από την PricewaterhouseCoopers A.E και το σχετικό Φορολογικό Πιστοποιητικό Ελέγχου, έχει εκδοθεί και υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικών, διατυπώνεται δε, θέμα έμφασης, αναφορικά με τις διατάξεις που εφαρμόστηκαν για την φορολογική αντιμετώπιση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού ελληνικών υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση τις οποίες στοιχειοθετείται η απαλλαγή από φορολογικές επιβαρύνσεις.

Για τις χρήσεις 2014, 2015 και 2016, έχει ολοκληρωθεί ο φορολογικός έλεγχος της Τράπεζας από την PricewaterhouseCoopers A.E. και έχει εκδοθεί το Φορολογικό Πιστοποιητικό Ελέγχου χωρίς να διατυπώνεται επιφύλαξη και ευρήματα, ενώ για την χρήση 2017 ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται από την Deloitte A.E., νόμιμο ελεγκτή της Τράπεζας, και εκκρεμεί η έκδοση και υποβολή του Φορολογικού Πιστοποιητικού Ελέγχου, η οποία αναμένεται να είναι χωρίς επιφύλαξη και ευρήματα.

Όσον αφορά στις ημεδαπές θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου της Τράπεζας που υποχρεούνται σε έλεγχο από νόμιμο ελεγκτή, με βάση τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, ο φορολογικός έλεγχος των εταιρειών αυτών για τη χρήση 2016 έχει ολοκληρωθεί και έχει εκδοθεί το σχετικό Φορολογικό Πιστοποιητικό Ελέγχου, ενώ για την χρήση 2017 διενεργείται ήδη από τους νόμιμους ελεγκτές των εταιρειών φορολογικός έλεγχος και αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2018.

Οι ανέλεγκτες χρήσεις των θυγατρικών, συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών του Ομίλου παρατίθενται στη Σημείωση 14 της Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και ως εκ τούτου, οι φορολογικές τους υποχρεώσεις για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές.

Οι Φορολογικές Αρχές δεν έχουν ελέγξει όλες τις χρήσεις των θυγατρικών εταιρειών και συνεπώς οι φορολογικές τους υποχρεώσεις για τις χρήσεις αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν οριστικές. Πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις μπορούν να επιβληθούν ως αποτέλεσμα των εν λόγω φορολογικών ελέγχων που διενεργούνται από τις Φορολογικές Αρχές αν και δεν αναμένεται να έχει ουσιώδη επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

20.3 Δανειακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, συνάπτει συμβατικές Πιστωτικές δεσμεύσεις με τους πελάτες του προκειμένου να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές τους ανάγκες ή υποχρεώσεις. Οι συμβατικές δεσμεύσεις, λόγω της φύσης τους, αντιμετωπίζονται ως στοιχεία εκτός ισολογισμού. Οι δεσμεύσεις αφορούν εγκεκριμένες αλλά μη εκταμιευθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις, Ενέγγυες Πιστώσεις και Εγγυητικές Επιστολές. Οι δεσμεύσεις από εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της συμφωνίας από τον πελάτη. Γενικά, οι ενέγγυες πιστώσεις και οι εγγυητικές επιστολές διασφαλίζουν την πληρωμή από την Τράπεζα σε τρίτο μέρος για εμπορικές συναλλαγές ενός πελάτη ή εγγυώνται την καλή εκτέλεση μιας συμφωνίας ενός πελάτη σε τρίτο εμπλεκόμενο. Ο Όμιλος αναγνωρίζοντας τον Πιστωτικό Κίνδυνο αυτών των δεσμεύσεων, εφαρμόζει την ίδια πιστοδοτική πολιτική, εγκριτικές διαδικασίες και ελέγχους όπως με τα δάνεια και τις απαιτήσεις που αναγράφονται στον ισολογισμό του Ομίλου. Με την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος προχώρησε στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) για το σύνολο των προαναφερθέντων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.

Κατά την 30/6/2018 ο Όμιλος και η Τράπεζα αντίστοιχα έχουν αναλάβει τις ακόλουθες κεφαλαιακές δεσμεύσεις:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Εγγυητικές επιστολές	2.674.632	2.770.387	2.878.013	2.939.101
Ενέγγυες πιστώσεις	47.007	37.021	45.434	34.322
Μη ανακλητά αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια	371.412	499.557	319.669	354.447
	3.093.051	3.306.965	3.243.116	3.327.869

Τα μη ανακλητά αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια της 30/6/2018 περιλαμβάνουν κονδύλια, τα οποία δεν δύνανται να ανακληθούν εάν δεν λάβουν χώρα συγκεκριμένες συνθήκες σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή και χωρίς προειδοποίηση ή για τα οποία δεν επιτρέπεται η αυτόματη ακύρωσή τους λόγω χειροτέρευσης της πιστοληπτικής ικανότητας του οφειλέτη. Αυτά τα όρια χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA) για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας υπό τους εν ισχύ κεφαλαιακούς κανόνες.

Η πρόβλεψη που σχηματίστηκε για τις δανειακές δεσμεύσεις με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 9 κατά την 30/6/2018 ανέρχεται για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε € 136,8 εκατ. και € 137,4 εκατ. αντίστοιχα (1/1/2018: € 153,7 εκατ. και € 153,5 εκατ. αντίστοιχα) και περιλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπές προβλέψεις» της Ενδιάμεσης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

20.4 Στοιχεία ενεργητικού σε ενέχυρο

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	618.271	756.126	618.271	753.153
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	-	1.144	-	-
Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	510.384	1.473.151	510.384	1.473.151
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	12.676.360	27.219.771	12.676.360	27.219.771
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	-	1.465.500	-	1.463.199
Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	744.412	-	744.412	-
	14.549.427	30.915.692	14.549.427	30.909.275

Τα ανωτέρω στοιχεία σε ενέχυρο χρησιμοποιούνται για άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα ή μέσω διαπραγματευτικών συμφωνιών επαναγοράς τίτλων. Στο πλαίσιο διαπραγματευτικών συναλλαγών επαναγοράς χρεογράφων (repo) χρησιμοποιούνται για άντληση ρευστότητας τίτλοι συνολικής ονομαστικής αξίας € 4.852,8 εκατ. για τον Όμιλο και € 4.931,8 εκατ. για την Τράπεζα (31/12/2017 € 2.141,4 εκατ. και € 2.341,4 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα), εκ των οποίων ονομαστική αξία € 530,0 εκατ. για τον Όμιλο και € 609,0 εκατ. για την Τράπεζα (31/12/2017: € 70,0 εκατ. και € 270,0 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα) αφορά τίτλους εκδοθέντες από το Ελληνικό Δημόσιο και ονομαστική αξία € 4.175,8 για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31/12/2017 € 2.071,4 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα) αφορά διακρατούμενους πιστωτικούς τίτλους.

Επιπλέον των ανωτέρω στοιχείων σε ενέχυρο, κατά την 30/6/2018 ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν δεσμεύσει περιουσιακά στοιχεία ποσού € 168,4 εκατ. που περιλαμβάνονται στις «Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων», στα πλαίσια εγγύησης έναντι κινδύνου αθέτησης πληρωμής από το Ελληνικό Δημόσιο.

Σημειώνεται επίσης ότι τα «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών», που εμφανίζονται στον παραπάνω πίνακα, αφορούν δάνεια τα οποία έχουν ενεχυριαστεί στο πλαίσιο χρηματοδότησης από τον E.L.A. και την ECB.

20.5 Υποχρεώσεις λειτουργικών μισθώσεων

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου από μελλοντικές ελάχιστες καταβολές μισθωμάτων βάσει μη ακυρώσιμων λειτουργικών μισθώσεων αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έως 1 έτος	33.359	38.453	38.009	42.190
Από 1 έως 5 έτη	93.851	113.380	114.755	133.962
Άνω των 5 ετών	57.290	70.262	79.560	91.263
	184.501	222.095	232.324	267.415

Τα υπόλοιπα του 2017 έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας με το 2018.

21 Μετοχικό κεφάλαιο και υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες

	Τράπεζα				Ίδιες μετοχές	Όμιλος Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το Άρτιο	Υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες	Σύνολο		
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	2.619.955	13.074.688	2.040.000	17.734.643	(842)	17.733.801
Αγορές / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	0	463	463
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	2.619.955	13.074.688	2.040.000	17.734.643	(379)	17.734.264
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2018	2.619.955	13.074.688	2.040.000	17.734.643	(379)	17.734.264
Αγορές / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	0	(1.214)	(1.214)
Υπόλοιπο 30 Ιουνίου 2018	2.619.955	13.074.688	2.040.000	17.734.643	(1.592)	17.733.051

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση της μεταβολής του αριθμού των μετοχών της Τράπεζας:

	Αριθμός μετοχών		
	Τράπεζα		Όμιλος
	Εκδοθείσες μετοχές	Ίδιες μετοχές	Καθαρός αριθμός μετοχών
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	8.733.183.280	(4.084.853)	8.729.098.427
Προσαρμογή (μείωση) αριθμού κοινών μετοχών λόγω reverse split (αναλογία 20 προς 1)	(8.296.524.116)	3.880.610	(8.292.643.506)
Προσαρμοσμένο υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	436.659.164	(204.243)	436.454.921
Αγορές ιδίων μετοχών	-	(4.376.552)	(4.376.552)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	4.389.126	4.389.126
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	436.659.164	(191.669)	436.467.495
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2018	436.659.164	(191.669)	436.467.495
Αγορές ιδίων μετοχών	-	(3.083.925)	(3.083.925)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	2.742.126	2.742.126
Υπόλοιπο 30 Ιουνίου 2018	436.659.164	(533.468)	436.125.696

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την 30/6/2018 και την 31/12/2017, ανέρχεται σε € 2.619.955.984, διαιρούμενο σε 436.659.164 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας € 6,00 η κάθε μία.

Επιπρόσθετα, οι υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες της Τράπεζας, που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2015, και καλύφθηκαν αποκλειστικά από το ΤΧΣ με ομόλογα εκδόσεως ESM, κατά την 30/6/2018 και την 31/12/2017, αντιστοιχούν στο ποσό των € 2.040,0 εκατ.

Η 2^η Ιανουαρίου 2018, ήταν η τελευταία ημέρα για την άσκηση των Παραστατικών Τίτλων Δικαιωμάτων Κτήσης Μετοχών (Warrants) της Τράπεζας Πειραιώς. Μετά το διακανονισμό των εντολών άσκησης Warrants, περιλαμβανομένων των κλασματικών μετοχών, ασκήθηκαν 7.136 Warrants επί μετοχών έκδοσης της Τράπεζας και κατοχής του ΤΧΣ, από την οποία προέκυψαν 15 κοινές μετοχές, που αντιστοιχούν στο 0,0000034% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, και ανάλογη αύξηση των εν κυκλοφορία μετοχών (free float). Τα Warrants που δεν ασκήθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτή, τα οποία ανέρχονταν σε 843.629.886 έληξαν αυτοδικαίως και ακυρώθηκαν από το ΤΧΣ μετά την ημερομηνία εκκαθάρισης των εντολών άσκησης στις 5 Ιανουαρίου 2018.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (Single Supervisory Mechanism - SSM) και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα υπάγονται στις διατάξεις της Σύστασης της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2017/44) σχετικά με τις πολιτικές διανομής μερισμάτων το 2018 για την οικονομική χρήση 2017, καθώς και στις αντίστοιχες διατάξεις της υπ' αριθμ.132/6.2.2018 Πράξης της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος, αναφορικά με την καταβολή μερισμάτων κατά το έτος 2018 για την οικονομική χρήση του έτους 2017, στο πλαίσιο του στόχου για την ενίσχυση της ασφάλειας και της ευρωσιτίας του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος, καθώς και στις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, που ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν.4261/2014.

Επιπλέον περιορισμοί, αναφορικά με τη διανομή μερισμάτων, προβλέπονται στις ισχύουσες διατάξεις του Ν.3864/2010 για τις Τράπεζες που συμμετέχουν στα προγράμματα κεφαλαιακής ενίσχυσης και στην Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθ.36/2015.

Επίσης σύμφωνα με σχετική απόφαση της ΕΚΤ (ECB/SSM SREP) για τη θέσπιση απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας με ημερομηνία 8/12/2017, η Τράπεζα απαιτείται να λάβει προηγουμένως την έγκριση της ΕΚΤ πριν προβεί σε οποιαδήποτε διανομή μερισμάτων ή σε οποιαδήποτε αποπληρωμή μετατρέψιμων τίτλων που αποκτήθηκαν βάσει του Ν.3864/2010 και σε οποιαδήποτε πληρωμή στους κατόχους αυτών, σε μετρητά ή μέσω έκδοσης κοινών μετοχών. Οι περιορισμοί αυτοί δεν εφαρμόζονται όπου η μη πληρωμή θα συνιστούσε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης.

Με βάση τα ανωτέρω, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε την 29^η Ιουνίου 2018, αποφάσισε τη μη διανομή μερισμάτων για τη χρήση του 2017, παρότι για τη χρήση του 2017 υφίστανται κέρδη.

Τέλος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 16Γ του Ν. 3864/2010, κατά το χρονικό διάστημα συμμετοχής του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών από την Τράπεζα χωρίς έγκριση του ΤΧΣ. Οι αγορές και οι πωλήσεις ιδίων μετοχών εντός της χρήσης 2017 και του 1^{ου} εξαμήνου 2018, καθώς και οι κατεχόμενες ίδιες μετοχές κατά την 30/6/2018 και την 31/12/2017 σχετίζονται με συναλλαγές οι οποίες διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρία Πειραιώς Α.Ε.Π.Ε.Υ. στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της, που απορρέουν από την ιδιότητά της ως ειδικού διαπραγματευτή.

22 Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Τακτικό αποθεματικό	107.840	111.592	69.442	69.442
Έκτακτο αποθεματικό	13.883	13.883	-	-
Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	-	79.467	-	90.390
Αποθεματικό χρημ/κών μέσων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	97.375	-	94.178	-
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	(58.980)	(208.272)	-	-
Λοιπά αποθεματικά	41.312	41.624	26.744	26.754
Αποθεματικό από αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	(27.535)	(27.271)	(26.821)	(26.832)
Λοιπά αποθεματικά	173.895	11.022	163.543	159.754
Αποτελέσματα εις νέον	(10.681.780)	(8.326.871)	(10.485.614)	(8.467.755)

Κίνηση λοιπών αποθεματικών	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο έναρξης	11.022	(65.845)	159.754	75.164
Αναταξινόμηση από το αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου στο αποθεματικό χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	(79.467)	-	(90.390)	-
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	-	87.344	-	86.431
Μεταβολή αποθεματικού χρημ/κών μέσων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	97.375	-	94.178	-
Μεταφορά μεταξύ λοιπών αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέον	1.053	(4.113)	(11)	-
Εξαγορές, πωλήσεις, εκκαθαρίσεις και μεταβολές ποσοστών	(5.117)	-	-	-
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(264)	(2.465)	11	(1.841)
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές	149.292	(3.899)	-	-
Υπόλοιπο λήξης	173.895	11.022	163.543	159.754

Το κονδύλι “Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές” περιλαμβάνει τη μεταφορά ζημιάς ποσού 139,1 εκατ. ευρώ στα αποτελέσματα. Σχετική αναφορά γίνεται και στη Σημείωση 9.

Κίνηση αποθεματικού διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο έναρξης	-	(7.877)	-	3.958
Κέρδη/(ζημιές) από την αποτίμηση ομολόγων και ΕΓΕΔ	-	157.396	-	156.488
Κέρδη/(ζημιές) από την αποτίμηση μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων	-	(4.460)	-	(6.332)
Ανακύκλιση στα αποτελέσματα από απομείωση μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων	-	2.060	-	2.060
Ανακύκλιση της αποτίμησης των πωληθέντων χρεογράφων	-	(32.798)	-	(30.482)
Αναβαλλόμενοι φόροι	-	(35.214)	-	(35.303)
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές	-	360	-	-
Υπόλοιπο λήξης	0	79.467	0	90.390

Κίνηση αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο 31/12/2017	-	-	-	-
Αναταξινόμηση/ Νέα επιμέτρηση λόγω 1ης εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9	92.036	-	89.555	-
Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει Δ.Π.Χ.Α. 9	27.111	-	26.656	-
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	119.147		116.211	
Κέρδη/(ζημιές) από την αποτίμηση ομολόγων	(5.834)	-	(5.601)	-
Κέρδη/(ζημιές) από την αποτίμηση μετοχών	6.177	-	5.940	-
Απομειώσεις / αναστροφές απομειώσεων ομολόγων	(7.019)	-	(7.222)	-
Ανακύκλιση της αποτίμησης των πωληθέντων χρεογράφων	(17.424)	-	(17.264)	-
Αναβαλλόμενοι φόροι	2.113	-	2.115	-
Διαφορές από συναλλαγματικές μετατροπές και λοιπές προσαρμογές	215	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	97.375	0	94.178	0

Κίνηση αποτελεσμάτων εις νέον	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο έναρξης	(8.326.871)	(8.004.333)	(8.467.755)	(8.353.025)
Επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στα Αποτελέσματα εις νέον	(1.981.352)	-	(1.893.981)	-
Κέρδη/(ζημιές) μετά φόρων αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	(366.439)	(200.395)	(123.976)	2.752
Κέρδη/(ζημιές) από πωλήσεις ιδίων μετοχών	(126)	(83)	-	-
Καταβολή στους κατόχους των υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών (μετά φόρων)	-	(117.481)	-	(117.481)
Ανακύκλιση στα αποτελέσματα του σωρευμένου αποθεματικού χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	99	-	99	-
Μεταφορά μεταξύ λοιπών αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέον	(1.235)	4.113	-	-
Εξαγορές, πωλήσεις και μεταβολές ποσοστών	(5.857)	(8.691)	-	-
Υπόλοιπο λήξης	(10.681.780)	(8.326.871)	(10.485.613)	(8.467.755)

23 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Παρακάτω παρουσιάζονται οι συναλλαγές του Ομίλου με τα συνδεδεμένα μέρη στο 1^ο εξάμηνο του 2018 καθώς και στο αντίστοιχο εξάμηνο του 2017 και τα υπόλοιπα την 30^η Ιουνίου 2018 και την 31^η Δεκεμβρίου 2017.

Ως συνδεδεμένα μέρη νοούνται:

- α) τα μέλη Δ.Σ. και Διοίκησης της Τράπεζας,
- β) τα οικογενειακά μέλη των μελών Δ.Σ. και Διοίκησης,
- γ) οι εταιρείες οι οποίες συναλλάσσονται με την Τράπεζα Πειραιώς, εφόσον η συνολική συμμετοχή σε αυτές (μελών Δ.Σ. και Διοίκησης καθώς και των οικογενειακών μελών τους) υπερβαίνει αθροιστικά το 20%,
- δ) οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας,
- ε) οι συγγενείς εταιρείες της Τράπεζας,
- στ) οι κοινοπραξίες της Τράπεζας και
- ζ) το ΤΧΣ, που οι κοινές μετοχές που κατέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας παρέχουν τα ειδικά δικαιώματα του άρθρου 10 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι συναλλαγές με τα προαναφερόμενα συνδεδεμένα μέρη διέπονται από τους συνήθεις όρους και συνθήκες αγοράς. Οι χορηγήσεις και οι εγγυητικές επιστολές προς συνδεδεμένα μέρη συνιστούν ελάχιστο ποσοστό επί του συνόλου των χορηγήσεων και εγγυητικών επιστολών αντίστοιχα του Ομίλου και έχουν δοθεί μέσα στο πλαίσιο των εγκεκριμένων χρηματοδοτικών πολιτικών και διαδικασιών του Ομίλου, με επαρκείς εξασφαλίσεις και καλύμματα, και ο κίνδυνος αποπληρωμής τους κυμαίνεται στο σύνηθες πλαίσιο των συνθηκών της αγοράς.

Οι συναλλαγές με τα μέλη Δ.Σ. και Διοίκησης, καθώς και με τα λοιπά συνδεδεμένα μέρη, τα οποία περιλαμβάνουν τα συνδεδεμένα μέρη που αναφέρονται στα ως άνω σημεία (β) και (γ), αναλύονται στον κάτωθι πίνακα. Σημειώνεται ότι πέραν της καταβολής των τόκων των υπό αίρεση ομολογιών ύψους € 165,5 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα το Δεκέμβριο του 2017, δεν υπήρχαν σημαντικές συναλλαγές με το ΤΧΣ κατά την περίοδο 1/1 – 30/6/2018 και τη χρήση 2017.

Όμιλος	30/6/2018		31/12/2017	
	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη
Υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	3.377	40	8.892	1.887
Υπόλοιπο καταθέσεων	992	41	1.088	1.116
Εγγυητικές επιστολές και ενέγγυες πιστώσεις	-	-	-	-

Όμιλος	1/1-30/6/2018		1/1-30/6/2017	
	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη
Έσοδα	19	6	60	197
Έξοδα	-	-	2	114

Τράπεζα	30/6/2018		31/12/2017	
	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη
Υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	3.377	40	8.892	1.887
Υπόλοιπο καταθέσεων	992	41	1.087	1.116
Εγγυητικές επιστολές και ενέγγυες πιστώσεις	-	-	-	-

Τράπεζα	1/1-30/6/2018		1/1-30/6/2017	
	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	Μέλη ΔΣ και Διοίκησης	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη
Έσοδα	19	6	60	197
Έξοδα	-	-	2	114

Παροχές μελών Δ.Σ. και Διοίκησης	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017
Βραχυπρόθεσμες παροχές	2.240	3.372	2.104	3.372
Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	157	252	151	252

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές των μελών Δ.Σ. και Διοίκησης περιλαμβάνουν τους μισθούς, τις αμοιβές, τις εργοδοτικές εισφορές και τις λοιπές επιβαρύνσεις. Το κονδύλι «Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία» περιλαμβάνει το κόστος προγραμμάτων για παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία.

Το σύνολο των σχηματισμένων προβλέψεων για προγράμματα παροχών σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης διαμορφώθηκε για τον Όμιλο και την Τράπεζα σε € 3,1 εκατ. την 30/6/2018, από € 5,3 εκατ. αντίστοιχα την 31/12/2017. Το σύνολο των εν λόγω προβλέψεων συμπεριλαμβάνεται στις υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση.

23.1 Θυγατρικές

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Τράπεζας με θυγατρικές της εταιρείες και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα έχουν ως εξής:

	Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ενεργητικό		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	149.470	344.137
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	2.474.397	2.672.118
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	2	1.463
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	342.192	343.328
Σύνολο	2.966.062	3.361.046
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	216.702	373.326
Υποχρεώσεις προς πελάτες	238.402	253.170
Πιστωτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	59.739	64.489
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	19	1.663
Λοιπές υποχρεώσεις	148.425	154.587
Σύνολο	663.286	847.236

	Τράπεζα	
	1/1 - 30/6/2018	1/1 - 30/6/2017
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	30.791	34.420
Έσοδα προμηθειών	4.119	5.741
Λοιπά έσοδα	(1.075)	694
Σύνολο	33.835	40.855
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(5.765)	(10.590)
Έξοδα προμηθειών	(6.087)	(8.761)
Λειτουργικά έξοδα	(14.149)	(18.309)
Σύνολο	(26.001)	(37.660)

Οι εγγυητικές επιστολές και οι ενέγγυες πιστώσεις προς τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου κατά την 30/6/2018 ανέρχονται σε € 208,6 εκατ. (31/12/2017: € 201,7 εκατ.). Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας από λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου ανέρχονται κατά την 30/6/2018 σε € 52,3 εκατ. (31/12/2017: € 52,0 εκατ.).

23.2 Συγγενείς

Οι συναλλαγές με τις συγγενείς εταιρείες αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	1.228.731	1.260.734	1.219.868	1.252.723
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	-	5.477	-	5.477
Λοιπές απαιτήσεις	2.259	2.316	787	271
Καταθέσεις	66.077	61.754	64.059	59.661
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	7.327	24.941	7.327	24.941
Λοιπές υποχρεώσεις	2.959	1.460	1.704	593

Το σύνολο των σχηματισμένων προβλέψεων επί δανείων σε συγγενείς εταιρείες διαμορφώθηκε στις 30/6/2018 σε € 109,2 εκατ. για τον Όμιλο και σε € 107,6 εκατ. για την Τράπεζα, από € 92,7 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα την 31/12/2017.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017
Συνολικά έξοδα και κεφαλαιουχικές δαπάνες	(8.319)	(6.510)	(7.506)	(5.599)
Συνολικά έσοδα	25.564	31.018	23.797	28.132

Οι εγγυητικές επιστολές και οι ενέγγυες πιστώσεις προς τις συγγενείς εταιρείες του Ομίλου κατά την 30/6/2018 για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχονται σε € 9,7 εκατ. (31/12/2017: € 7,7 εκατ. αντίστοιχα). Οι υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων συγγενών εταιρειών του Ομίλου κατά την 30/6/2018 για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχονται σε € 8,5 εκατ. (31/12/2017: € 9,4 εκατ.).

23.3 Κοινοπραξίες

Οι συναλλαγές με τις κοινοπραξίες αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	52.234	51.818	52.234	51.818

Το σύνολο των σχηματισμένων προβλέψεων επί δανείων σε κοινοπραξίες για τον Όμιλο και την Τράπεζα διαμορφώθηκε την 30/6/2018 σε € 41,5 εκατ. από € 8,3 εκατ. την 31/12/2017.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017	1/1-30/6/2018	1/1-30/6/2017
Συνολικά έσοδα	416	370	416	370

24 Μεταβολές στο χαρτοφυλάκιο των ενοποιούμενων εταιρειών

Ακολουθεί η ανάλυση των μεταβολών στο χαρτοφυλάκιο ενοποιούμενων εταιρειών κατά το 1^ο εξάμηνο 2018:

24.1 Απόκτηση ελέγχου ή ουσιώδους επιρροής:

Την 8/6/2018, η κατά 99,98% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας Πειραιώς, Piraeus Bank Bulgaria A.D., απέκτησε το 100,00% της εταιρείας Emerald Investments EOOD, έναντι ποσού € 8,1 εκατ. Κατόπιν τούτου, η εταιρεία έχει καταστεί θυγατρική εταιρεία του Ομίλου.

24.2 Συμμετοχή σε αυξήσεις/μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου – Μεταβολές ποσοστών συμμετοχής:

Την 3/4/2018, η Τράπεζα Πειραιώς πώλησε το 50,10% του μετοχικού κεφαλαίου της κατά 100,00% θυγατρικής της εταιρείας, Πειραιώς Direct Services A.E., έναντι τιμήματος € 866 χιλ. Κατόπιν τούτου, η εταιρεία μεταφέρθηκε στο χαρτοφυλάκιο των συγγενών εταιρειών.

Την 4/5/2018, η κατά 100,00% θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, WH South Wind Hellas Ltd, απέκτησε το 0,20% των κατά 99,80% θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, Αιολικό Πάρκο Άρτας Ε.Ε., Αιολικό Πάρκο Ευρυτανίας 2 - Μορφοράχη Ε.Ε., Αιολικό Πάρκο Ευρυτανίας 4 – Ουρανός Ε.Ε., Αιολικό Πάρκο Josharton – Ροδόπη 2 Ε.Ε., έναντι ποσών € 20, € 20, € 20 και € 170 αντιστοίχως. Κατόπιν των παραπάνω, ο Όμιλος κατέχει πλέον το 100,00% των προαναφερόμενων εταιρειών.

Την 31/5/2018, η κατά 28,92% συγγενής εταιρεία της Τράπεζας Πειραιώς, ΑΡΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε., προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 100,9 εκατ. με την έκδοση προνομιούχων μετοχών. Κατόπιν τούτου, η Τράπεζα Πειραιώς κάλυψε την αναλογία της, καταβάλλοντας συνολικά € 29,2 εκατ.

Την 29/6/2018, η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε επιπλέον το 0,15% του μετοχικού κεφαλαίου της κατά 99,85% θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου, Piraeus Leasing Romania IFN S.A. έναντι τιμήματος € 12,4 χιλ. Κατόπιν τούτου, η Τράπεζα Πειραιώς κατέχει το 100,00% της εταιρείας.

24.3 Εκκαθαρίσεις – Πωλήσεις εταιρειών:

Την 10/1/2018, οι κατά 99,09% θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου Edificio Enterprise Sh.P.K και Tierra Projects Sh.P.K., ετέθησαν σε καθεστώς εκκαθάρισης.

Την 12/2/2018, η κατά 100,00% θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Piraeus Equity Investment Management Ltd, ετέθη σε καθεστώς εκκαθάρισης.

Την 27/2/2018, οι κατά 100,00% θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, Piraeus Master GP Holding Ltd και Piraeus FI Holding Ltd, ετέθησαν με απόφαση των Διοικητικών τους Συμβουλίων σε καθεστώς εκκαθάρισης.

Την 15/3/2018, η Τράπεζα Πειραιώς πώλησε το σύνολο της συμμετοχής της στην κατά 100,00% θυγατρική της εταιρεία, Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε., έναντι τιμήματος € 80,6 εκατ.

Την 26/3/2018, η Τράπεζα Πειραιώς πώλησε το σύνολο της συμμετοχής της στην κατά 100,00% θυγατρική της εταιρεία, Πειραιώς ACT Services A.E., έναντι τιμήματος € 1,5 εκατ.

Την 30/3/2018, η κατά 100,00% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας, Πειραιώς Green Investments A.E., ετέθη σε καθεστώς εκκαθάρισης.

Την 3/4/2018, η Τράπεζα Πειραιώς ολοκλήρωσε την μεταβίβαση της κατά 99,54% θυγατρικής της εταιρείας, Sentinel Advisors S.A. (πρώην ATE Insurance Romania S.A.), έναντι τιμήματος € 2,7 εκατ.

Την 23/4/2018, η Τράπεζα Πειραιώς πώλησε το σύνολο της συμμετοχής της στην κατά 100,00% θυγατρική της εταιρεία, Piraeus Bank Beograd A.D., για συνολικό τίμημα σε μετρητά € 61,0 εκατ., με συνδυασμό πώλησης και ταυτόχρονης μείωσης κεφαλαίου στην Piraeus Bank Beograd AD. Ταυτόχρονα, ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του 51,00% της κατά 100,00% θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου, Piraeus Leasing Doo Beograd, στην Piraeus Bank Beograd A.D., έναντι τιμήματος € 1, με αποτέλεσμα η τελευταία να κατέχει το 100,00% της εταιρείας. Κατόπιν των ανωτέρω, η Piraeus Leasing Doo Beograd, δεν ανήκει στον Όμιλο.

Την 27/4/2018, η κατά 100,00% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας Πειραιώς, Mille Fin A.E., ετέθη σε καθεστώς εκκαθάρισης.

Την 24/5/2018, η Τράπεζα Πειραιώς προέβη σε αποεπένδυση της κατά 43,48% συγγενούς εταιρείας, Hellenic Seaways A.N.E., μεταβιβάζοντας το σύνολο της συμμετοχής της έναντι τιμήματος € 41,8 εκατ.

Την 29/6/2018, η Τράπεζα Πειραιώς πώλησε την κατά 100,00% θυγατρική της εταιρεία, Piraeus Bank Romania S.A., έναντι τιμήματος € 43,5 εκατ.

24.4 Λοιπές αλλαγές :

Την 22/2/2018, η κατά 100,00% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας Πειραιώς, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. μετονομάστηκε σε Πειραιώς Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.

Την 23/3/2018, η κατά 99,54% θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, ATE Insurance Romania S.A., μετονομάστηκε σε Sentinel Advisors S.A., η οποία στη συνέχεια πουλήθηκε την 3/4/2018.

25 Κεφαλαιακή επάρκεια

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμμορφωθεί από την 1^η Ιανουαρίου 2014 με το ρυθμιστικό πλαίσιο "CRD IV" (εφαρμογή της Βασιλείας III από την Ε.Ε.), όπως αυτή αποτυπώθηκε στην οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD) και στον Κανονισμό 575/2013 (CRR). Η οδηγία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον νόμο 4261/2014.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο απαιτεί από τα Πιστωτικά Ιδρύματα να διατηρούν σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου ένα ελάχιστο επίπεδο εποπτικών ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Οι ελάχιστοι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, βάσει του άρθρου 92 του CRR, διαμορφώνονται ως εξής:

	Όμιλος	Τράπεζα
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1 ratio)	4,5%	4,5%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1 ratio)	6,0%	6,0%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (CAD ratio)	8,0%	8,0%

Από τις 4/11/2014, στο πλαίσιο λειτουργίας του SSM, ο Όμιλος και η Τράπεζα υπόκεινται στην άμεση εποπτεία της ΕΚΤ.

Με την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) για το 2017, η ΕΚΤ γνωστοποίησε στον Όμιλο Πειραιώς τη συνολική κεφαλαιακή του απαίτηση, η οποία ισχύει από την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση, η Τράπεζα Πειραιώς οφείλει να διατηρεί σε ενοποιημένη βάση, συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας ύψους 13,625% (2017: 13,000%), ο οποίος περιλαμβάνει: α) τις ελάχιστες συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι της Βασιλείας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 92(1) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, β) τις επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις υπό τον Πυλώνα ΙΙ της Βασιλείας βάσει του άρθρου 16(2) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013, και γ) το μεταβατικό απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, το οποίο για το 2018 έχει οριστεί στο 1,875%.

Οι βασικοί στόχοι του Ομίλου και της Τράπεζας σχετικά με τη διαχείριση της κεφαλαιακής τους επάρκειας είναι:

- η συμμόρφωση με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι αναλαμβανόμενων κινδύνων, σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο
- η διαφύλαξη της δυνατότητας του Ομίλου και της Τράπεζας να συνεχίσουν απρόσκοπτα τις δραστηριότητές τους, έτσι ώστε να προσφέρουν αποδόσεις και οφέλη στους μετόχους και να διασφαλίσει την εμπιστοσύνη των συναλλασσόμενων
- η διατήρηση μίας ισχυρής και σταθερής κεφαλαιακής βάσης, η οποία να στηρίζει τα επιχειρηματικά σχέδια του Ομίλου και
- η διατήρηση και ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών, πολιτικών, διαδικασιών και μεθοδολογιών για την επαρκή κάλυψη των εποπτικών του αναγκών, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα κύρια μεγέθη της κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας Πειραιώς για την 31/12/2017 και την 30/6/2018, όπως υπολογίστηκαν βάσει των κανόνων του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου και μετά την εφαρμογή, όπου αυτό απαιτείται, των μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017	30 Ιουνίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital)	6.614.150	7.710.725	6.836.817	7.794.174
Μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier 1 Capital)	6.614.150	7.710.725	6.836.817	7.794.174
Συνολικά Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	6.614.150	7.710.725	6.836.817	7.794.174
Σύνολο σταθμισμένου έναντι των κινδύνων ενεργητικού (εντός & εκτός ισολογισμού στοιχεία)	48.808.477	50.981.210	47.089.535	47.864.312
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 Capital ratio)	13,6%	15,1%	14,5%	16,3%
Δείκτης κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (T1 Capital ratio)	13,6%	15,1%	14,5%	16,3%
Συνολικός δείκτης κεφαλαίου (Total capital ratio)	13,6%	15,1%	14,5%	16,3%

Ο pro-forma συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου, σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας ΙΙΙ, διαμορφώθηκε στις 30 Ιουνίου 2018 στο 13,97%, όπως και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών Κατηγορίας Ι (Common Equity Tier 1). Ο pro-forma συνολικός δείκτης ενσωματώνει τη θετική επίδραση στο σταθμισμένο έναντι κινδύνων ενεργητικό (Risk Weighted Assets - RWA) από την πώληση των θυγατρικών της Τράπεζας στην Αλβανία και τη Βουλγαρία και από την πώληση δύο δανειακών χαρτοφυλακίων MEA (Amoeba και Arctos), καθώς οι ανωτέρω συναλλαγές δεν έχουν μέχρι τις 30/6/2018 ολοκληρωθεί, ωστόσο η επίπτωση από την πώλησή τους έχει ενσωματωθεί στα ίδια κεφάλαια. Εάν δεν υπολογισθεί η θετική αυτή επίδραση στα RWAs, ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώνεται σε 13,55%, επίπεδο που συνιστά οριακή απόκλιση των συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων ύψους 13,625%, όπως ορίστηκαν από τον SSM μέσω της διαδικασίας του Supervisory Review and Evaluation Process (SREP). Η εν λόγω οριακή κεφαλαιακή απόκλιση θεωρείται προσωρινή, καθώς με την ολοκλήρωση των συναλλαγών που προαναφέρθηκαν, ο συνολικός δείκτης θα επανέλθει στο 13,97%, δηλαδή σε επίπεδο υψηλότερο από τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις.

2018 EBA EU-Wide Stress Test

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA), σε συνεργασία με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM), παρουσίασε στις 31 Ιανουαρίου 2018 την Πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης (stress test) για το 2018, η οποία έχει σχεδιαστεί ώστε να παρέχει στους επόπτες, τις τράπεζες και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς ένα κοινό αναλυτικό πλαίσιο μέσω του οποίου θα μπορεί σε τακτή βάση να συγκρίνεται και να αξιολογείται η αντοχή των τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους κλυδωνισμούς και τα σοκ που προέρχονται από το οικονομικό τους περιβάλλον. Είναι η πρώτη φορά που ενσωματώνονται στο τεστ όσα ορίζονται στο Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 (Δ.Π.Χ.Α. 9). Δεν συμπεριλήφθηκαν κατώτατα όρια αποδοχής ή απόρριψης κεφαλαιακής επάρκειας, καθώς τα αποτελέσματα από την άσκηση έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να εισαχθούν στη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης & Αξιολόγησης (SREP).

Η άσκηση του 2018 πραγματοποιείται σε δείγμα τραπεζών που καλύπτουν σε γενικές γραμμές ένα ποσοστό της τάξης του 70% του τραπεζικού τομέα που δραστηριοποιείται στη ζώνη του Ευρώ, συμπεριλαμβανόμενων και τις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες. Η άσκηση του 2018 πραγματοποιείται στο υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης. Η άσκηση διενεργήθηκε στη βάση των πραγματικών μεγεθών όπως αυτά διαμορφώθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017, με την παραδοχή ενός στατικού ισολογισμού ενώ τα διάφορα σενάρια θα εφαρμοστούν σε μία περίοδο 3 ετών από το 2018 ως το 2020.

Η άσκηση προσομοίωσης του 2018 καλύπτει τις δραστηριότητες της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε. σε ενοποιημένο επίπεδο, περιλαμβάνοντας όλες τις θυγατρικές και τα υποκαταστήματα, τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στην αλλοδαπή. Η άσκηση προσομοίωσης του 2018 καλύπτει τους κινδύνους σε διάφορα επίπεδα, από χαρτοφυλάκια και οφειλές, μέχρι ανοίγματα και συναλλαγές. Όλες οι διαθέσιμες κατηγορίες κινδύνων βάση της μεθοδολογίας που ακολούθησε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών στην άσκηση προσομοίωσης του 2018 καλύπτονται από τα αποτελέσματα του τεστ αντοχής της Τράπεζας, περιλαμβανομένων του καθαρού ενιαίου εσόδου, του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου αγοράς, του κινδύνου συναλλασσόμενου και λοιπών λειτουργικών κινδύνων, καθώς και άλλους κεφαλαιακούς κινδύνους και κινδύνους που αφορούν τα αποτελέσματα.

Στις 5 Μαΐου 2018, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων 2018, που διενήργησε η ΕΚΤ στις τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι για την Τράπεζα Πειραιώς στις 31 Δεκεμβρίου του 2020, ο μεταβατικός Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 ratio) διαμορφώνεται σε 14,5% υπό το «βασικό» σενάριο και σε 5,9% υπό το «δυσμενές» σενάριο.

Η Τράπεζα Πειραιώς υλοποιεί Σχέδιο Κεφαλαιακής Ενίσχυσης, προκειμένου να διασφαλίσει ότι συνεχίζει να υπερτερεί των κεφαλαιακών απαιτήσεων και με σκοπό να επιταχύνει τη διαδικασία μείωσης των κινδύνων του ισολογισμού και τη στρατηγική απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

26 Αναμορφώσεις/ αναταξινομήσεις χρηματοοικονομικών πληροφοριών συγκριτικής περιόδου

Παρατίθενται οι αναμορφώσεις/ αναταξινομήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στην Ενδιάμεση Κατάσταση Συγκεντρωτικού Συνολικού Εισοδήματος καθώς και στην Ενδιάμεση Κατάσταση Ταμειακών Ροών της περιόδου 1/1-30/6/2017 και της περιόδου 1/4-30/6/2017. Οι αναμορφώσεις πραγματοποιήθηκαν κυρίως λόγω της κατηγοριοποίησης των εταιρειών Piraeus Bank Romania S.A., Tirana Bank I.B.C. S.A. και Piraeus Bank Bulgaria A.D. στις διακοπτόμενες δραστηριότητες.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα εντός της περιόδου 1/1 - 31/5/2017 αναμόρφωσε τον τρόπο παρουσίασης συνδεδεμένων εξόδων πιστωτικών καρτών από τους τόκους και τα διοικητικά έξοδα στις προμήθειες για σκοπούς συγκρισιμότητας.

Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Όμιλος		
	Από 1 Ιανουαρίου έως 30 Ιουνίου 2017		
	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωμένα ποσά
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	1.177.766	(49.947)	1.127.819
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(304.444)	9.045	(295.399)
Καθαρά έσοδα από τόκους	873.322	(40.903)	832.420
Έσοδα προμηθειών	193.403	(15.960)	177.444
Έξοδα προμηθειών	(30.921)	2.867	(28.054)
Καθαρά έσοδα προμηθειών	162.482	(13.093)	149.390
Έσοδα από μερίσματα	6.165	(386)	5.779
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	29.531	428	29.959
Αποτελέσματα από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	30.384	(1.306)	29.078
Αποτελέσματα από πώληση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών	(173)	-	(173)
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)	98.222	2.629	100.851
Σύνολο καθαρών εσόδων	1.199.934	(52.630)	1.147.305
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(285.909)	21.514	(264.395)
Έξοδα διοίκησης	(243.089)	29.392	(213.697)
Αποσβέσεις	(51.769)	4.802	(46.967)
Κέρδη/ (ζημίες) από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων ενεργητικού	(1.050)	(17)	(1.067)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων προ προβλέψεων	(581.818)	55.691	(526.126)
Κέρδη προ προβλέψεων, απομειώσεων και φόρων	618.116	3.062	621.178
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(518.234)	(3.974)	(522.208)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(18.165)	893	(17.272)
Απομείωση αξίας άυλων και ενσώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού	(71.446)	394	(71.052)
Λοιπές προβλέψεις και απομειώσεις	(8.811)	2.563	(6.248)
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(26.405)	-	(26.405)
Κέρδη/ (ζημίες) προ φόρων	(24.945)	2.938	(22.007)
Φόρος εισοδήματος	23.317	160	23.477
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.627)	3.098	1.470
Κέρδη/ (ζημίες) μετά από φόρο εισοδήματος από διακοπτόμενες δραστηριότητες	(74.674)	(3.098)	(77.772)
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου	(76.301)	0	(76.301)
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής	(70)	3.098	3.028
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας	(1.557)	(1)	(1.558)
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες			
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής	(74.894)	(3.098)	(77.993)
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας	220	1	221
Κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής (σε €):			
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
- Βασικά και προσαρμοσμένα	(0,0002)	0,0071	0,0069
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες			
- Βασικά και προσαρμοσμένα	(0,1716)	(0,0071)	(0,1787)

Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Όμιλος		
	Από 1 Απριλίου έως 30 Ιουνίου 2017		
	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωμένα ποσά
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	585.620	(27.792)	557.828
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(149.145)	4.238	(144.907)
Καθαρά έσοδα από τόκους	436.476	(23.554)	412.921
Έσοδα προμηθειών	102.143	(9.949)	92.194
Έξοδα προμηθειών	(20.215)	4.282	(15.934)
Καθαρά έσοδα προμηθειών	81.928	(5.667)	76.261
Έσοδα από μερίσματα	6.009	(385)	5.625
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσματικών λογαριασμών	20.142	2.237	22.378
Αποτελέσματα από χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	8.046	(7)	8.039
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)	100.140	2.206	102.345
Σύνολο καθαρών εσόδων	652.740	(25.170)	627.569
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(143.458)	10.900	(132.558)
Έξοδα διοίκησης	(123.167)	17.815	(105.352)
Αποσβέσεις	(25.361)	2.462	(22.899)
Κέρδη/ (ζημίες) από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων ενεργητικού	(81)	(12)	(93)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων προ προβλέψεων	(292.067)	31.164	(260.902)
Κέρδη προ προβλέψεων, απομειώσεων και φόρων	360.673	5.994	366.667
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(259.039)	(4.992)	(264.031)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(11.133)	715	(10.418)
Απομείωση αξίας άυλων και ενσώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού	(69.921)	394	(69.527)
Λοιπές προβλέψεις και απομειώσεις	(6.164)	1.019	(5.145)
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(19.280)	-	(19.280)
Κέρδη/ (ζημίες) προ φόρων	(4.864)	3.130	(1.734)
Φόρος εισοδήματος	10.391	58	10.448
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	5.527	3.188	8.714
Κέρδη/ (ζημίες) μετά από φόρο εισοδήματος από διακοπτόμενες δραστηριότητες	(74.017)	(3.188)	(77.204)
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου	(68.490)	0	(68.490)
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής	6.635	3.163	9.799
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας	(1.109)	24	(1.084)
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες			
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής	(74.144)	(3.163)	(77.308)
Κέρδη/ (ζημίες) αναλογούντα στα δικαιώματα μειοψηφίας	128	(24)	103
Κέρδη/ (ζημίες) ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες μητρικής (σε €):			
Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
- Βασικά και προσαρμοσμένα	0,0152	0,0072	0,0225
Από διακοπτόμενες δραστηριότητες			
- Βασικά και προσαρμοσμένα	(0,1699)	(0,0072)	(0,1771)

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω κονδύλια στη γραμμή «Απομείωση αξίας άυλων και ενσώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού» περιλαμβάνονται στη γραμμή «Λοιπές απομειώσεις» της Ενδιάμεσης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της περιόδου 1/1 - 30/6/2018. Επιπρόσθετα, η προαναφερθείσα γραμμή «Λοιπές απομειώσεις» της Ενδιάμεσης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της περιόδου 1/1 - 30/6/2018 περιλαμβάνει επίσης ποσό € 0,4 εκατ., το οποίο παρουσιάζεται στη γραμμή «Λοιπές προβλέψεις και απομειώσεις» της παραπάνω Ενδιάμεσης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της συγκριτικής περιόδου.

Ενδιάμεση Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Τράπεζα		
	Από 1 Απριλίου έως 30 Ιουνίου 2017		
	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωμένα ποσά
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	559.325	(2.875)	556.450
Καθαρά έσοδα από τόκους	409.900	(2.875)	407.024
Έσοδα προμηθειών	79.858	(1.738)	78.119
Έξοδα προμηθειών	(20.538)	2.875	(17.663)
Καθαρά έσοδα προμηθειών	59.319	1.137	60.456
Σύνολο καθαρών εσόδων	482.261	(1.738)	480.522
Έξοδα διοίκησης	(105.345)	1.738	(103.606)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων προ προβλέψεων	(250.990)	1.738	(249.252)
Κέρδη προ προβλέψεων, απομειώσεων και φόρων	231.270	0	231.270
Κέρδη/ (ζημίες) προ φόρων	(21.409)	0	(21.409)

Ενδιάμεση Κατάσταση Συγκεντρωτικού Συνολικού Εισοδήματος	Όμιλος		
	Από 1 Ιανουαρίου έως 30 Ιουνίου 2017		
	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωμένα ποσά
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Α)	(1.627)	3.098	1.470
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:			
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων	42.818	113	42.930
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	(2.892)	(1.639)	(4.531)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ ζημίες	(7)	-	(7)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	39.918	(1.527)	38.392
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α+Β)	38.291	1.571	39.862
- Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες μητρικής	39.819	1.592	41.412
- Αναλογούνται στα δικαιώματα μειοψηφίας	(1.529)	(21)	(1.550)
ΔΙΑΚΟΠΤΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Γ)	(74.674)	(3.098)	(77.772)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:			
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων	56	(113)	(57)
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	2.271	1.639	3.910
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ ζημίες	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Δ)	2.327	1.527	3.854
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Γ+Δ)	(72.347)	(1.571)	(73.918)
- Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες μητρικής	(72.567)	(1.592)	(74.159)
- Αναλογούνται στα δικαιώματα μειοψηφίας	220	21	241

Ενδιάμεση Κατάσταση Συγκεντρωτικού Συνολικού Εισοδήματος	Όμιλος		
	Από 1 Απριλίου έως 30 Ιουνίου 2017		
	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωμένα ποσά
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Α)	5.527	3.188	8.714
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:			
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων	31.072	(530)	30.543
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	(1.391)	(2.766)	(4.157)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ ζημίες	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	29.681	(3.295)	26.386
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α+Β)	35.208	(108)	35.100
- Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες μητρικής	36.277	(104)	36.174
- Αναλογούνται στα δικαιώματα μειοψηφίας	(1.070)	(4)	(1.074)
ΔΙΑΚΟΠΤΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου (Γ)	(74.017)	(3.188)	(77.204)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:			
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων	25	530	555
Μεταβολή αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών	2.686	2.766	5.451
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Μεταβολή αποθεματικού από αναλογιστικά κέρδη/ ζημίες	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Δ)	2.711	3.295	6.006
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Γ+Δ)	(71.306)	108	(71.198)
- Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες μητρικής	(71.434)	104	(71.330)
- Αναλογούνται στα δικαιώματα μειοψηφίας	128	4	132

Ενδιάμεση Κατάσταση Ταμειακών Ροών	Όμιλος		
	Από 1 Ιανουαρίου έως 30 Ιουνίου 2017		
	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωμένα ποσά
Σύνολο εισροών/ (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	570.995	(156.964)	414.031
Σύνολο εισροών/ (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	(172.773)	(690.199)	(862.972)
Σύνολο εισροών/ (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(12.067)	-	(12.067)
Σύνολο εισροών/ (εκροών) περιόδου	386.155	(847.163)	(461.009)
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	862	(1.496)	(634)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) του ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Α)	387.017	(848.659)	(461.643)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) του ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων από διακοπτόμενες δραστηριότητες (Β)	(22.655)	78.971	56.317
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου (Γ)	1.814.951	423.008	2.237.960
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου (Α)+(Β)+(Γ)	2.179.314	(346.680)	1.832.634

Ενδιάμεση Κατάσταση Ταμειακών Ροών	Τράπεζα		
	Από 1 Ιανουαρίου έως 30 Ιουνίου 2017		
	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωμένα ποσά
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των διαθεσίμων στην Κεντρική Τράπεζα	241.077	(309.933)	(68.857)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων σε πιστωτικά ιδρύματα	10.832	241.077	251.909
Πώληση/ λήξη χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	6.979.051	(700.831)	6.278.219
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	1.082.942	423.008	1.505.950
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου	1.424.197	(346.680)	1.077.517

27 Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Τα σημαντικότερα εταιρικά γεγονότα για τον Όμιλο Πειραιώς μετά το τέλος του 1^{ου} εξαμήνου 2018 και έως τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων, ήταν τα ακόλουθα:

- Στις 2 Ιουλίου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε δεσμευτική συμφωνία με την APS Investments S.a.r.l. για την πώληση και μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου καταγγελλόμενων μη εξασφαλισμένων καταναλωτικών δανείων και οφειλών πιστωτικών καρτών μεικτής λογιστικής αξίας € 0,4 δις, έναντι τιμήματος σε μετρητά € 52,0 εκατ. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στους συνήθεις όρους και εγκρίσεις που απαιτούνται από τις αρμόδιες ελληνικές εποπτικές αρχές, και στη συναίνεση από το ΤΧΣ. Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, η Τράπεζα Πειραιώς δεν θα διατηρεί έλεγχο επί της εξυπηρέτησης του χαρτοφυλακίου, ούτε θα διακρατεί κινδύνους και οφέλη που συνδέονται με αυτό.
- Στις 3 Ιουλίου 2018, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P Global αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη/ βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Τράπεζας Πειραιώς σε 'B-/B' με σταθερές προοπτικές από 'CCC+/C' με σταθερές προοπτικές.
- Στις 12 Ιουλίου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς μηδένισε την άντληση χρηματοδότησης μέσω του μηχανισμού ELA (Emergency Liquidity Assistance) από € 0,3 δις στις 30 Ιουνίου 2018 και € 5,7 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Στις 31 Ιουλίου 2018, οι τέσσερις ελληνικές συστημικές Τράπεζες προέβησαν στη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας με την εξειδικευμένη διαχειρίστρια εταιρεία δανείων doBank S.p.A (doBank). Η doBank θα τις υποστηρίξει με την αποκλειστική διαχείριση κοινών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που αφορούν περισσότερες από 300 ελληνικές ΜμΕ συνολικής κατά προσέγγιση ονομαστικής αξίας € 1,8 δις, διευκολύνοντας την εξεύρεση αποτελεσματικών και βιώσιμων λύσεων αναδιάρθρωσης, όπου αυτό είναι εφικτό.
- Στις 3 Αυγούστου 2018, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε ότι ολοκληρώθηκε η 1^η φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας για την πώληση του 100% των μετοχών της θυγατρικής της εταιρείας "ΗΜΙΘΕΑ Α.Ε.", η οποία κατέχει και λειτουργεί το Νοσοκομείο Ερρίκος Ντυνάν, με την εμπρόθεσμη υποβολή ικανοποιητικού αριθμού μη δεσμευτικών προσφορών, από ενδιαφερόμενους επενδυτές.
- Στις 7 Αυγούστου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας με τον όμιλο Balfin και την Komercijalna Banka, για την πώληση της θυγατρικής της στην Αλβανία, Tirana Bank. Η συναλλαγή υπόκειται στις συνήθεις διαδικασίες εγκρίσεων, συμπεριλαμβανομένων κανονιστικών και άλλων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ελλάδα και την Αλβανία, και το ΤΧΣ. Το συνολικό τίμημα για το ποσοστό κατοχής της Tirana Bank από την Τράπεζα (98,83%) ανέρχεται σε € 57,3 εκατ.

- Στις 10 Αυγούστου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε ότι από 21/8/2018 στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εκδίδει ή εγγυάται πλήρως η Ελληνική Δημοκρατία εφαρμόζονται τα ενιαία κριτήρια και τα ελάχιστα όρια πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος και ότι τα εν λόγω χρεόγραφα θα υπόκεινται στις ενιαίες περικοπές αποτίμησης που καθορίζονται στην κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2016/65 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Τράπεζα Πειραιώς έχοντας ενσωματώσει αυτή την εξέλιξη (waiver lift) στη στρατηγική χρηματοδότησής της, έχει ήδη απορροφήσει τις επιπτώσεις του waiver lift χωρίς πρόβλημα, με χρήση της ρευστότητας μέσω διαπραπτικής αγοράς έναντι ενεχύρων.
- Στις 27 Αυγούστου 2018, η DBRS Ratings απέδωσε προκαταρκτική πιστοληπτική αξιολόγηση επενδυτικής βαθμίδας BBB (low) στο ύψους € 10 δις. Παγκόσμιο Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογιών της Τράπεζας Πειραιώς, από το οποίο αυτή τη στιγμή έχουν εκδοθεί πέντε σειρές καλυμμένων ομολόγων ονομαστικής αξίας € 4,5 δις.

Αθήνα, 31^η Αυγούστου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο CHIEF
FINANCIAL OFFICER

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
CHIEF FINANCIAL OFFICER

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΧΑΝΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ
Α.Δ.Τ. Χ 501829

ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΜΕΓΑΛΟΥ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 011012

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΖ 630875

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. Σ 273947